

Tartalom

- II Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező

HATÁROZATOK

Bizottság

2009/287/EK:

- ★ A Bizottság határozata (2007. szeptember 25.) a Lengyelország által a hosszú lejáratú áram- és villamosenergia-értékesítési szerződések keretében nyújtott állami támogatásról, valamint a hosszú lejáratú áram- és villamosenergia-értékesítési szerződések önkéntes felbontásának kompenzálása címén Lengyelország által tervezett állami támogatásról (az értesítés a C(2007) 4319. számú dokumentummal történt) ⁽¹⁾ 1

II

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele nem kötelező)

HATÁROZATOK

BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2007. szeptember 25.)

a Lengyelország által a hosszú lejáratú áram- és villamosenergia-értékesítési szerződések keretében nyújtott állami támogatásról, valamint a hosszú lejáratú áram- és villamosenergia-értékesítési szerződések önkéntes felbontásának kompenzálása címén Lengyelország által tervezett állami támogatásról

(az értesítés a C(2007) 4319. számú dokumentummal történt)

(Kizárólag a lengyel nyelvű szöveg hiteles.)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/287/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felszólították az érdekelteket, hogy az említett rendelkezéseknek megfelelően nyújtsák be észrevételeiket⁽¹⁾, ezen észrevételek figyelembevételével,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 88. cikke (3) bekezdése alapján Lengyelország a 2005. március 1-én kelt WEH/1023/6-54/05 számú, 2005. március 3-án (SG/2005/A/226) iktatott levelében értesítette a Bizottságot „a hosszú lejáratú áram- és villamosenergia-értékesítési szerződések idő előtti felbontása révén a termelők részéről felmerülő költségek fedezésének elveiről” szóló törvénytervezetről (a továbbiakban „törvénytervezet”).

(2) A Bizottság az előzetes értékelés során megállapította, hogy a bejelentés nem teljes körű és 2005. április 27-én kelt levelében felkérte a lengyel hatóságokat további információk benyújtására az említett eszközzel kapcsolatban.

(3) A lengyel hatóságok a 2005. június 1-én kelt és 2005. június 2-án iktatott levelükben benyújtották a kért információk egy részét, a többi információt pedig 2005. június 24-én kelt és 2005. június 28-án iktatott levelükben nyújtották be.

(4) A lengyel hatóságok kérésére 2005. június 28-án és 29-én technikai megbeszélés megszervezésére került sor a tárgyi bejelentés megvitatása céljából. A találkozón során meghatározásra kerültek azok a további kérdések, amelyekre a lengyel hatóságoknak írásban kell magyarázatot adniuk, biztosítva a Bizottság számára az értékeléshez szükséges információk teljességét.

(5) Miután a lengyel hatóságok nem adtak teljes választ, a Bizottság 2005. július 28-án kelt levelében (D/55776) emlékeztette a lengyel hatóságokat kérésére, amellyel a 2005. június 28-i találkozón fordult hozzájuk, kérve a szükséges információk átadását.

(6) A lengyel hatóságok a 2005. szeptember 7-én kelt és 2005. szeptember 9-én iktatott levelükben tájékoztatták a Bizottságot, hogy a parlamenti ciklus befejeződése miatt a törvénytervezettel kapcsolatos munkálatokat felfüggesztették.

⁽¹⁾ HL C 52., 2006.3.2., 8. o.

- (7) 2005. november 23-án kelt levelében a Bizottság tájékoztatta Lengyelországot határozatáról, amely szerint megindítja az EK-Szerződés 88. cikke (2) bekezdése szerinti eljárást a törvénytervezet valamint a lengyel villamosenergia-ágazatban alkalmazott áram- és energiaértékesítésről szóló hosszú lejáratú szerződések (a továbbiakban: hosszú lejáratú szerződés) tekintetében.
- (8) A Bizottságnak a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozata (a továbbiakban: az eljárás megindítását elrendelő határozat) az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽²⁾ kihirdetésre került. A Bizottság felkérte az érintett feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket.
- (9) A lengyel hatóságok 2005. december 16-án kelt levelükben kérték, hogy az eljárás megindításáról szóló határozatban szereplő egyes információkat ne bocsássák harmadik személyek rendelkezésre. A Bizottság erre 2006. január 25-én kelt levelében válaszolt, és bemutatta bizalmas kitévél nem tartalmazó saját határozati változatát, amelyet a lengyel hatóságok 2006. február 16-án kelt és ugyanazon a napon iktatott elektronikus levelükben elfogadtak.
- (10) A lengyel hatóságok a 2005. december 28-án kelt és a Bizottság által 2006. január 4-én iktatott levelükben elküldték a Bizottságnak a villamos áram- és energiaértékesítésről szóló hosszú lejáratú szerződések felbontásáról szóló törvénytervezettel kapcsolatos eljárás megindítására vonatkozó észrevételeik első részét, melyeket rámutattak a Bizottság törvénytervezettel kapcsolatos kétélyeinek elhárítását célzó munkálatok irányára. Ezen felül, a határidő meghosszabbítására irányuló kérvény eredményeként, melyet a Bizottság 2006. január 12-én jóváhagyott, a lengyel hatóságok 2006. január 23-án kelt és 2006. január 26-án iktatott levelükben elküldték észrevételeiket a Bizottságnak a áram- és villamosenergia-értékesítéséről szóló hosszú lejáratú szerződések értékelésével kapcsolatban.
- (11) Ezen felül a 2005. december 23-án kelt levél kiegészítésképpen a lengyel hatóságok a 2006. április 5-én kelt és 2006. április 6-án iktatott levelükben további magyarázattal szolgáltak a áram- és villamosenergia-értékesítésről szóló hosszú lejáratú szerződések felbontásáról szóló törvénytervezet olyan irányú tervezett módosításával kapcsolatban, hogy megfeleljen az állami támogatás odaítélése elveinek. E levél mellékleteit a 2006. április 6-án kelt és 2006. április 10-én iktatott levelben küldték meg.
- (12) A Bizottság megkapta az érdekelt felek észrevételeit. A Bizottság 2006. június 20-án kelt levelében az észrevételeket elküldte a lengyel hatóságoknak, akik lehetőséget kaptak az azokkal kapcsolatos állásfoglalásra.
- (13) Az eljárás megindításáról szóló döntést az érdekelt felek egyike 2006. május 12-én benyújtott, T-142/06 számon iktatott keresetében megtámadta az Elsőfokú Európai Bíróság előtt.
- (14) A lengyel hatóságok 2006. július 7-én kelt és 2006. július 12-én iktatott kérésére az észrevételek nagy részét lefordították lengyel nyelvre, és 2007. február 23-án levelben elküldték a lengyel hatóságoknak. Erre válaszul a lengyel hatóságok 2007. március 12-én kelt és ugyanazon a napon iktatott levelükben tájékoztattak, hogy a fennmaradó észrevételek lefordítása nem szükséges.
- (15) Ezután a lengyel hatóságok 2007. március 28-án kelt és a Bizottság által ugyanazon napon iktatott levelükben benyújtották az érintett felek észrevételeivel kapcsolatos véleményüket.
- (16) Válaszul a Bizottság szolgálatának 2006. április 28-i levelére a lengyel hatóságok 2006. június 8-án iktatott levelükben további információt szolgáltattak a vizsgált eszközzel kapcsolatban. A lengyel hatóságok 2006. július 13-án kelt és 2006. július 17-én iktatott levelükben benyújtották az áram- és villamosenergia-értékesítésről szóló hosszú lejáratú szerződések másolatát, azok kiegészítéseivel és mellékleteivel együtt (összesen 609 irat), papír formában.
- (17) 2006. május 4-én iktatott levelükben a lengyel hatóságok kérvényezték a Bizottság egyik, az átállási költségekkel kapcsolatos állami támogatás elemzésének módszertanával (a továbbiakban: átállási költségek módszertana) ⁽³⁾ kapcsolatos közleménye szabályainak értelmezését.
- (18) 2006. szeptember 27-én kelt levelében a Bizottság elküldte a lengyel hatóságoknak azon témakörök listáját, amelyeknek alapvető jelentőségük volt a hosszú lejáratú szerződés felbontásáról szóló törvény tervezetének kidolgozásánál.
- (19) A 2006. augusztus 17-én és 2007. január 5-én befogadott levelekben, a 2007. május 28-án kelt és az elektronikus postában 2007. május 29-én iktatott iratban (a törvénytervezet angol nyelvű változata) a hosszú lejáratú szerződésre vonatkozó törvénytervezet több változatát küldték meg, amelyek a lengyelországi jogalkotási folyamat más-más szakaszaiban vannak.
- (20) Az eljárás során Lengyelország kiegészítette a 2007. január 31-én, 2007. április 4-én papíron, továbbá 2007. május 2-án, 4-én, 7-én és 11-én elektronikus úton megküldött leveleket, valamint a 2007. június 6-án befogadott, a tárgyalat eszközökre vonatkozó iratokat.
- (21) 2007. április 3-án kelt levelében a Bizottság kérdéssel fordult a lengyel hatóságok felé a hosszú lejáratú szerződés felbontásáról rendelkező törvény tervezetének állapota tekintetében, valamint a Bizottság illetékesivel folytatott korábbi tárgyalások eredményeként Lengyelország által vállalt lépések ügyében.
- (22) Továbbá, a tisztázó eljárás keretében több ízben szerveztek értekezletet a lengyel hatóságok részvételével: 2006. április 5-én, 2006. szeptember 7-én, 2006. október 26-án, 2007. február 2-án, 2007. február 22-én, 2007. április 26-án, 2007. május 2-án és 2007. május 14-én.

⁽²⁾ Lásd az 1. számú lágjegyzetet.

⁽³⁾ A Bizottság által 2001. július 26-án elfogadott közlemény.

(23) 2007. július 9-én a lengyel hatóságok átadták az áram- és villamosenergia-értékesítésre vonatkozó hosszú lejáratú szerződésekről rendelkező törvény végső változatát, amelyet a lengyel parlament elfogadott, és 2007. augusztus 4-én hatályba lépett. 2007. július 18-án Lengyelország átadta a törvény angol nyelvű fordítását, a törvény szövegébe a Szenátus – a lengyel parlament felsőháza – által eszközölt módosítások indexével és a magyarázó memorandummal együtt.

2. A TÁMOGATÁSI ESZKÖZÖK LEÍRÁSA

2.1. Az áram és a villamos energia eladására vonatkozó hosszú lejáratú értékesítési szerződések

(24) A 90-es évek közepén a lengyel kormány elindította a lengyel villamosenergia-ágazat korszerűsítését és a Nyugat-Európában hatályos műszaki standardokhoz, a környezetvédelmi standardokhoz történő igazodását célzó programot.

(25) A program bevezetése érdekében Lengyelország versenyeztetési eljárást indított, amelynek célja a villamos energia előállítását végző új vagy korszerűsített üzemekre vonatkozó projektek kiválasztása volt. A projektek az áram és villamos energia értékesítésében hosszú lejáratú szerződést kaptak volna áramtermelésük kapacitása mértékében. A versenyeljárásra vonatkozó döntéseket az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium hozta meg, és az eljárást a minisztérium felügyelete mellett a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. – a lengyel villamosenergia-hálózat állami kezelője vezette, e kezelő feladata volt a versenyeljárás lebonyolítása is.

(26) Az eljárás dokumentációját és műszaki specifikációját a kiíró 1994 augusztusában és szeptemberében tette közzé. A dokumentumok a projekt három célját emelték ki: olcsó villamosenergia-szállítás, a szállítási biztonság racionális szintjének fenntartása és a környezetvédelmi standardok szintjének emelése, a meglévő állapotok további romlásának megakadályozása – a Lengyelország és Nyugat-Európa közötti integráció követelményeinek figyelembevételével.

(27) Az ajánlatok értékelésekor számos kritérium fogalmazódott meg, egyebek között: a projekt kapacitása, a tőkebefektetések nagyságrendje, a környezetbarát tevékenység, a kipróbált technológiák alkalmazása, a stabil és biztonságos üzemanyagforrások használata stb.

(28) Az ajánlatok benyújtásának határideje 1995. január 5-én járt le. 44 ajánlat érkezett. A legkevésbé vonzó ajánlatok kiestek. A fennmaradó ajánlattevőkkel közvetlen tárgyalások kezdődtek. A tárgyalások eredményeképpen hosszú lejáratú szerződéseket kötöttek néhány társasággal vagy cécsoporttal.

(29) A 7 hosszú lejáratú szerződés aláírására 1996–1998 években került sor, kivéve a Południowy Koncern Energetyczny S.A.-val (a továbbiakban: PKE) kötött szerződést, melyet már 1995. április 12-én aláírtak, továbbá a Turów Erőművel kötött szerződést, melyet 1994. augusztus 26-án írtak alá. A Turów Erőmű hosszú lejáratú szerződése nem képezi az eljárás megindítását célzó határozat tárgyát⁽⁴⁾. Ennél fogva nem is került a jelen határozat hatálya alá. Az alábbi táblázat tartalmazza az érintett társaságok felsorolását.

1. táblázat

Hosszú lejáratú szerződések Lengyelországban

Ssz.	Kedvezményezett neve
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
2	Południowy Koncern Energetyczny S.A.
3	Elektrownia Koziernice S.A.
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II
6	Electrabel Połaniec S.A.
7	Elektrociepłownia Kraków S.A. ⁽¹⁾
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.
9	Elektrociepłownia Rzeszów S.A.
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o. o.
12	Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO” S.A.
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o. o.
14	Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.

⁽¹⁾ Ez a hosszú lejáratú szerződés nem versenyeljárás eredményeképpen került aláírásra.

Forrás: Az eljárást megindító határozat.

(30) A hosszú lejáratú szerződések hatályának ideje 7 évtől 20 évig terjedő tartományban változik, az erőmű beindításának időpontjától számítva; többségük 15 évnél hosszabb időszakra lett megkötve. Az utolsó hosszú lejáratú szerződés 2027-ben jár le.

⁽⁴⁾ A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (a továbbiakban csatlakozási okmány) IV. melléklete előírásainak fényében, amely a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozási szerződésének (a továbbiakban: csatlakozási szerződés) elválaszthatatlan részét képezi (HL L 236., 2003.9.23.), az 1994. december 10-e előtti odaítélt támogatás folyó támogatásnak minősül.

- (31) Minden hosszú lejáratú szerződést ugyanazon alapelvek mentén kötöttek meg:
- a termelők kötelezettséget vállalnak új termelési kapacitások létrehozására, a berendezések korszerűsítésére, továbbá az adott berendezéseken előállított villamos energiából meghatározott, minimális mennyiség szállítására a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A. számára;
 - a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. kötelezettséget vállal legalább ennek a minimális villamosenergia-mennyiségnek a megvételére;
 - a villamos energia vásárlási ára a költségek vevőre történő áthárításának elvén alapul (pass-through principle). A termelők a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.-tól olyan összeget vesznek át, amely összeg megfelel a haszonkulccsal növelt konstans és változó, viselt költségeknek.

Mégis, figyelemmel arra a tényre, hogy a hosszú lejáratú szerződés végső tartalma az egyes projektekre vonatkozó egyedi tárgyalások eredménye, ezek a szerződések nem teljesen azonosak és némely részletekben eltérhetnek egymástól.

- (32) A hosszú lejáratú szerződéseket aláírásuk óta módosították, nem egy esetben több alkalommal is. A módosítások a szerződés egyes elemeinek módosítását jelentették, de a kiinduló elv minden esetben változatlan maradt.

2.2. Az eljárás megindításáról szóló határozatok tárgyát képező hosszú lejáratú szerződések felbontását célzó törvénytervezet

- (33) Az eljárás megindításáról szóló határozatok tárgyát képező törvénytervezet az 1. táblázatban felsorolt termelők és a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. között megkötött hosszú lejáratú szerződések önkéntes felbontását teszi lehetővé. A rendszerhez csatlakozó termelők a törvénytervezetben megfogalmazott feltételekkel kompenzációra szereznének jogosultságot.
- (34) A kompenzáció fedezheti a társaságnak a hosszú lejáratú szerződés teljesítése érdekében viselt költségei és a villamos energia értékesítéséből származó bevételek közötti különbséget, amely összeget a vállalat felhasználhatja e költségek fedezetére. Az alábbiakban a különbszet meghatározása „kompenzálendő különbözet” címen történik. A költségekhez csatlakoznak a hosszú lejáratú szerződés felbontásához közvetlenül kötődő költségek is, ilyenek pl. a hiteltörlesztések korábbi teljesítéséből fakadó költségek.
- (35) A kompenzáció folyósítása előfinanszírozás formájában történik, amelyet a 2016-ig tartó éves korrekciók követnek, végül pedig a 2016. évi végkorrekció.
- (36) Az előfinanszírozás összege megfelel a 2006–2025-ig tartó – illetve az eredeti hosszú lejáratú szerződés lejáratának évéig tartó – kompenzálendő különbözet összegének, annak függvényében, melyik dátum következik be korábban, számítása pedig az adott időszak árprognózisai és piaci részesedési adatai alapján történik.

- (37) A törvénytervezet hatálybalépése és a 2014 közötti időszakban a kompenzálendő különbözet értékét évente újraszámítják, mégpedig a valós gazdasági adatok alapján és összehasonlítják a prognózisokon alapuló eredeti értékek számításaival. Amennyiben a tényleges érték eltér a prognosztizált értéktől, korrekciót alkalmaznak, amely lehet pozitív vagy negatív előjelű, megfelelő módon folyósítva a kedvezményezett számára a kifizetéseket, illetőleg a kedvezményezettől visszatérítést igényelve. Gyakorlati okoknál fogva, különösen az adatok összegyűjtéséhez és feldolgozásához szükséges időre tekintettel a korrekció ténylegesen a gazdasági adatokkal alátámasztott adott évet követően két naptári évvel következik be.
- (38) 2016-ban határozzák meg azt az ár- és piaci részesedési prognózist, amely a 2015–2025-ös évekre – illetve az eredeti hosszú lejáratú szerződés lejáratának évéig tartó időszakra – vonatkozik, attól függően, melyik a korábbi időpont („fennmaradó időszak”). A fennmaradó időszakra vonatkozó prognózis alapján meghatározott kompenzálendő különbözet értékét ezután összehasonlítják az elsődleges prognózis alapján számított értékkel. Amennyiben az értékösszehasonlítás különbözetet mutat, abban az esetben az egész fennmaradó időszakot magában foglaló korrekcióra kerül sor. Az előzetes korrekciókhoz hasonlóan a végső korrekció is lehet pozitív vagy negatív előjelű, azaz vagy további kifizetések teljesítését írja elő a kedvezményezett számára, vagy visszatérítést igényel a kedvezményezettől.

- (39) A kifizetett kompenzációk összértéke – beleértve a korrekciókat is – nem haladhatja meg az alábbiakban meghatározott értékeket. Ezek az értékek az egyes társaságok, vagy – ha a társaságok egy csoporthoz tartoznak – csoportok számára lettek meghatározva⁽⁵⁾:

2. táblázat

Az eljárás megindítását előíró határozatban vizsgált, a törvénytervezetben előírt maximális kompenzáció

(ezer PLN)

	Kedvezményezett neve	Maximális kompenzáció
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	7 554 899
2	Południowy Koncern Energetyczny S.A.	5 085 101
3	Elektrownia Koziernice S.A.	1 610 729
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	1 106 014
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II	2 173 335
6	Electrabel Połaniec S.A.	1 204 454
7	Elektrociepłownia Kraków S.A.	84 656
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.	132 773

⁽⁵⁾ Figyelem: a táblázat a lengyel hatóságok 2005. június 2-án kelt levelének 1. sz. mellékletében közölt anyagokra támaszkodik, amelyek több adatot közölnek a törvénytervezet eredetileg benyújtott változatában előírtaknál.

(ezer PLN)

	Kedvezményezett neve	Maximális kompenzáció
9	Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	302 684
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	641 453
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	508 176
12	Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO” S.A.	1 338 272
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.	1 013 081
14	Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	540 323
	Összesen	22 755 627

Forrás: Az eljárást megindító határozat.

- (40) A maximális érték megegyezik a 2006–2025-re számított kompenzálendő különbözettel, elfogadva a feltevést, miszerint a villamos energia piacán az árak fokozatosan, de lassú ütemben növekedni fognak, mégpedig a mai alacsonyabb szintről a Nyugat-Európában jegyzett árszintig. Egy ilyen forgatókönyvben a villamos energia átlagára kezdetben, 2006-ban 22 EUR/MWh körül alakulna, 2015-ig 30 EUR/MWh szintre növekedne, majd egy gyorsabb növekedés következne be a 2018-as 40 EUR/MWh értékig, és bizonyos ingadozásokkal ezen a szinten stabilizálna egészen a referencia-időszak – vagyis 2025 – végéig.
- (41) A kompenzációk a teljes állami ellenőrzés alatt álló Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., vagy annak függő társaságai útján kerülnek folyósításra, és finanszírozásukra a felhasználókra hártott díjakból származó befizetések adják a fedezetet, a hálózati csatlakozási szerződésekben foglalt arányok szerint. A jelentős mérvű előfizetés finanszírozása érdekében a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. és/vagy leányvállalata előzetesen a díjfizetés jogcímen járó követeléseket előzetesen szekuritizálja.

3. AZ ELJÁRÁS ELRENDELÉSÉNEK ALAPJA

- (42) A benyújtott törvénytervezet értékelése érdekében, az eljárás megindítását elrendelő határozatban a Bizottság megvizsgálta a hosszú lejáratú szerződésekben foglalt állami támogatások egyes elemeit, valamint a hosszú lejáratú szerződések felbontása esetén járó kompenzációkban rögzített támogatás elemeit. Az eljárást elrendelő határozat 3. pontja rávilágít arra, hogy az említett két támogatási eszköz szorosan összefügg egymással.
- (43) Az alábbi 3.1. és 3.2. pont az eljárást elrendelő határozatban jelzett kétségeket összesíti. A Bizottság az értékelés részletesebb kifejtése érdekében az eljárást elrendelő határozat 3. pontjára hivatkozik.

3.1. Az áram és a villamos energia értékesítésére vonatkozó hosszú lejáratú szerződések

- (44) Az előzetes vizsgálatokban a Bizottság elismerte, hogy a hosszú lejáratú szerződések feltehetőleg privilegizált

pozíciót biztosítanak a bennük félként szereplő kiválasztott termelők számára – a versenytársakhoz képest –, ez a tény pedig megzavarhatja a versenyt, és befolyásolhatja a tagállamok közötti kereskedelmi forgalmat.

- (45) A Bizottság hangot adott azon véleményének, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem képeznek létező támogatást, ugyanis a csatlakozási szerződés előírásai alapján egyetlen hosszú lejáratú szerződés sem felel meg az EK-Szerződés 88. cikke (1) bekezdésében a csatlakozás utáni támogatások kritériumaként megfogalmazott három támogatási kategória egyikének sem ⁽⁶⁾.
- (46) Először is és mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy egyetlen hosszú lejáratú szerződés (kivéve a Turów Hőerőművel kötött szerződést) sem lépett hatályba 1994. december 10. előtt. Másodsorban meg kell jegyezni, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket a Bizottság felé az ún. „átmeneti eljárás” során nem jelezték, végezetül pedig egyetlen hosszú lejáratú szerződés sincs megemlítve a csatlakozási szerződéshez mellékelte létező támogatások jegyzékében.
- (47) A Bizottság úgy véli, hogy amennyiben a hosszú lejáratú szerződésekről az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében foglalt eljárás szerint a Bizottságot nem tájékoztatták, azok az EK-Szerződés 93. cikke alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet 1. cikkének f) pontja értelmében jogellenesen nyújtott támogatásnak minősülnek ⁽⁷⁾.
- (48) A Bizottság azon a véleményen volt, hogy a hosszú lejáratú szerződések előírásai a szerződésekben félként szereplő villamosenergia-termelőket a hosszú lejáratú szerződésekkel nem érintett termelőkkel és az összehasonlítható ágazatokban működő termelőkkel szemben – akiknek pedig ilyen hosszú lejáratú szerződéseket még csak nem is ajánlottak – kedvezőbb gazdasági pozícióhoz juttatják. Ugyanakkor előzetesen elismerte, hogy a szóban forgó eszköz szelektív módon nyújt privilegizált gazdasági pozíciókat az említett termelők számára.
- (49) A Bizottság arra a tényre is felhívta a figyelmet, hogy a villamos energia piaci megnyitók a verseny számára, a villamos energia pedig a tagállamok közötti kereskedelmi forgalom tárgya, legalábbis a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i 96/92/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv hatálybalépéséig. ⁽⁸⁾ Azokat az eszközöket, amelyek az egyes államok energiaágazatának vállalkozásait kedvezőbb helyzetbe hozzák, úgy értékelték, hogy potenciálisan alkalmasak a villamos energia exportjának korlátozására ezekbe az országokba az érintett tagállamokban működő vállalkozások részéről, illetőleg kedvezhetnek a villamosenergia-exportjának e másik országokba.
- (50) A Bizottság annak a nézetnek adott hangot, hogy a privilegizált pozíciót állami készletek felhasználásával ítélték meg, ugyanis az aláírt hosszú lejáratú szerződések

⁽⁶⁾ Az eljárást elrendelő határozat 3.1. pontjának i. alpontja.

⁽⁷⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 27., 1997.1.30., 20. o.

forrása a teljes egészében az Államkincstár felügyelete alatt álló Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. állami politikája megvalósításában jelent meg. Az Európai Közösségek Bírósága (a továbbiakban „Európai Bíróság”) ítélezési gyakorlatában abban az esetben, ha az állam tulajdonában levő vállalat olyan módon használja fel eszközeit, mely mód feltételezhető, hogy az állami tevékenység, akkor ezeket az eszközöket az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján állami eszközöknek kell tekinteni ⁽⁹⁾.

- (51) A Bizottság megállapította továbbá, hogy a hosszú lejáratú szerződés vélhetően az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján a villamosenergia-termelők számára nyújtott állami támogatásnak minősül.
- (52) A Bizottság azt is megállapította, hogy a termelőknek nyújtott állami támogatás vizsgálatához az átállási költségek módszertanában foglaltak alkalmazása szükséges. Az akkoriban aláírt dokumentáció alapján a Bizottság kétségének adott hangot a tekintetben, hogy a hosszú lejáratú szerződés vajon megfelel-e a hivatkozott módszertanban meghatározott kritériumoknak.
- (53) Először is a Bizottság kétségesnek tartja, hogy az energia-beszerzésre vonatkozó hosszú lejáratú szerződés – a piac jelentős részét kizárva – összeegyeztethető-e az átállási költségek módszertanában foglalt alapelvekkel, azaz az ágazat felgyorsított liberalizációját az egyenlőtlen versenyhelyzetben levő piaci szereplők számára folyósított adekvát kompenzáció formájában.
- (54) Másrészt a Bizottság kétségesnek tartja, hogy a hosszú lejáratú szerződésben foglalt támogatási elem megfelel-e az átállási költségek módszertanában meghatározott különleges kritériumoknak, a minősített átállási költségek után járó megfelelő kompenzáció kiszámítása terén.

3.2. A hosszú lejáratú szerződés felbontása esetén nyújtott kompenzáció

- (55) Az eljárás indítását elrendelő határozatában a Bizottság a korábban kifejtett és az állami támogatás meglétét jelző érvelésre támaszkodott, előzetesen megjegyezve, hogy a szóban forgó elemek ugyanúgy megjelennek a hosszú lejáratú szerződések felbontásának jogcímén folyósított kompenzáció esetén ⁽¹⁰⁾.
- (56) Ezt követően a Bizottság megvizsgálta a kompenzációban rögzített állami támogatások és az átállási költségek módszertanában meghatározott kritériumok közötti összeegyeztethetőség kérdését.
- (57) A Bizottság kétségeit fejezte ki a tekintetben, hogy a kompenzációk összeegyeztethetők-e az átállási költségek módszertanában meghatározott kritériumokkal, a minősített átállási költségek vonatkozásában odaítélt megfelelő kompenzáció kiszámítása terén.

⁽⁹⁾ Az Európai Bíróság C-482/99. sz. ügyben 2002. május 16-án hozott ítélete, EBHT 2002, I-4397.

⁽¹⁰⁾ Lásd az eljárást elrendelő határozat 3.1. pontjának ii. alpontját.

4. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (58) Az eljárást elrendelő határozat közzétételét követően a közzétett határozatban rögzített határidőn belül, illetve az érdekelt felek kérésére biztosított hosszabbítás során a Bizottsághoz az alábbi érdekelt felek részéről érkeztek észrevételek:
- a) az alábbi villamosenergia-termelőktől: Elektrociepłownia Rzeszów S.A. (a továbbiakban: Rzeszów hőerőmű), Electrabel S.A. i Electrabel Połaniec S.A. (a továbbiakban egységesen: Electrabel), Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. i Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (a továbbiakban egységesen: PAK), BOT Górnictwo i Energetyka S.A., BOT Elektrownia Opole S.A. i BOT Elektrownia Turów (a továbbiakban egységesen: BOT), Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO” Sp. z o.o. Elektrociepłownia Kraków S.A. (a továbbiakban: ECK), Elektrociepłownia Zielona Góra S.A. (a továbbiakban: ECZG), valamint az Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o. (a továbbiakban: ENS);
- b) a következő banki intézményektől, amelyek a villamos energia előállításának finanszírozását végzik: Dresdner Bank AG London Branch, Bank Pekao S.A., WestLB AG London Branch ⁽¹¹⁾ i WestLB AG (a továbbiakban összesítve: bankok);
- c) a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (a továbbiakban: PSE).
- (59) A Bizottságnak továbbított észrevételek igen hasonlóak, helyenként szinte szó szerint egyeznek. Ebből adódóan az egyes érdekelt felek észrevételeinek külön leírása helyett a Bizottság az alábbi általános kategóriák alapján fejt ki véleményét.

4.1. A hosszú lejáratú szerződéssel kapcsolatos észrevételek

A csatlakozást követően történő alkalmazás ⁽¹²⁾

- (60) Az érdekelt felek érvelése alapján a hosszú lejáratú szerződések nem tekinthetők „a csatlakozást követően tovább alkalmazhatónak” a csatlakozási okmány 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján ⁽¹³⁾.
- (61) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy az európai uniós csatlakozást megelőzően jogszerűen meghatározott támogatási eszközök esetében a csatlakozást követően nem kötelező azok Bizottság által történő ellenőrzése. Ez a

⁽¹¹⁾ A Bizottság szolgálataival rendezett találkozó keretében a West LB AG London Branch bizonyos további véleményeket ismertetett 2006. december 27-i levelében (lásd alább a 38. sz. lábjegyzetet), a lengyel Minisztertanács által 2006 decemberében elfogadott, a hosszú lejáratú szerződések felbontásáról szóló törvénytervezet tárgyában. A West LB AG London Branch képviselői és Lengyelország Európai Unió melletti állandó képviselete közötti találkozóra 2007. március 14-én került sor.

⁽¹²⁾ Az észrevételt a BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO és a PAK jelezte.

⁽¹³⁾ Lásd a 3. lábjegyzetet.

visszaható hatályú szabályozás tilalmának általános alapelve. Az állami támogatásra vonatkozó közösségi elvek csak az uniós csatlakozást követően rendelkeznek kötelező erővel.

- (62) Az érdekelt felek a Bizottság korábbi határozataira hivatkoznak⁽¹⁴⁾, amelyekben a Bizottság megállapította, hogy véleménye szerint a hosszú lejáratú szerződésekre emlékeztető támogatási rendszerek nem alkalmazhatók a csatlakozás után.
- (63) Véleményük szerint a hosszú lejáratú szerződés keretében nyújtott esetleges támogatások teljes egészében a csatlakozást megelőző hosszú lejáratú szerződések keretében nyújtott támogatásoknak tekinthetők. Az évente teljesített folyósításra a továbbiakban is sor kerülne, de azok nem minősülnek új támogatásnak.
- (64) A hosszú lejáratú szerződések állandó villamosenergia-mennyiséget rögzítettek, amely mennyiség átvételét a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. vállalta, csakúgy mint az adott időszakban a villamos energia vételárát is. Legalábbis némely pozíciók esetében az árakat úgy számították ki, hogy azok ne lépjék túl a felek által korábban megállapított szintet, vagy ésszerű korlátokat vezettek be a lehető legobjektívebb hivatkozási alapnak tekinthető konkrét piaci árhoz képest bekövetkező áringadozásokkal szemben. A valós árak emelett néha alacsonyabbak is voltak, különösen azért, mert a lengyel szabályozó hatóság közvetlen ellenőrzése alatt tartotta azokat. Az állam nagyfokú elkötelezettségét továbbá még a csatlakozás előtt belefoglalták a hosszú lejáratú szerződésekbe.

Létező támogatás⁽¹⁵⁾

- (65) Az érdekelt felek úgy érvelnek, hogy még ha elfogadható lenne is, hogy a hosszú lejáratú szerződés az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül, a 659/1999/EK rendelet 1. cikkének b) pontja értelmében akkor is létező támogatásnak tekintendő.
- (66) Az érdekelt felek úgy vélik, hogy a csatlakozás előtt nyújtott és a csatlakozás után folytatott támogatást „új támogatásnak” vagy „létező támogatásnak” tekintő határozatot illetően nem lehet kizárólag a csatlakozási okmány IV. mellékletében rögzítettekre támaszkodni. Az érdekelt felek szerint, amennyiben az ilyen támogatás nem teljesíti a létező támogatás minősítést lehetővé tevő, a csatlakozási okmány IV. mellékletében megfogalmazott kritériumokat, akkor azokat meg kell vizsgálni a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontja ii)–v) alpontjaiban megfogalmazottak fényében is.
- (67) Az érdekelt felek kiemelik, hogy a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontja v) alpontjában megfogalmazottak alkalmazhatók a hosszú lejáratú szerződésben, ezért ezek a szerződések „létező támogatásnak” minősülnek.
- (68) Az érdekelt felek továbbra is állítják, hogy a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontja v) alpontjának utolsó mondata legalább három okból nem alkalmazható a hosszú lejáratú szerződésekben.

- (69) Először, az Alzetta Mauro⁽¹⁶⁾ ügyben az Európai Bíróság megállapította, hogy az adott, kezdetben a versenytársak számára zárt, liberalizáció előtti piacon nyújtott támogatást a liberalizáció után létező támogatásnak kell tekinteni. Az érdekeltek szerint az ítélet az EK-Szerződés 88. cikk (1) bekezdése közvetlen jogértelmezéséből fakad, és ennél fogva a jogi hierarchia rendjének megfelelően elsőbbséget élvez a 659/1999/EK rendelet előírásaival szemben.
- (70) Másodszor, a körülményektől függetlenül a 659/1999/EK rendelet még nem volt hatályos a 96/92/EK irányelv alapján történő villamosenergiapiac-liberalizáció, illetőleg a hosszú lejáratú szerződések aláírása idején, ezért éppen az Alzetta Mauro ügy ítéletében megfogalmazott elv került alkalmazásra és nem a 659/1999/EK rendelet.
- (71) Harmadszor, a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontjában rögzített különféle kategóriák definícióinak összehasonlításából az következik, hogy az 1. cikk b) pontja v) alpontja csak az állami támogatási programokat érinti, ugyanis az egyedi támogatásokat kifejezetten nem említettek.
- (72) Az érdekeltek továbbá úgy érvelnek, hogy a fentiekben jelzett álláspontot támasztja alá az a tény, hogy a hosszú lejáratú szerződések az állami eszközökkel ellentétben magánjogi szerződések. Az érdekeltek szerint annak elfogadása, hogy Lengyelország európai uniós csatlakozását és a piac liberalizációját megelőzően legálisan és érvényesen megkötött szerződés a csatlakozást követően jogellenessé válik, a csatlakozásra nézve ellentétes hatást váltana ki. Az érdekeltek úgy vélik, hogy egy ilyen lépés az EK-Szerződés elveinek kiszélesítését és a jog visszaható hatályát jelentené az állam támogatása tárgyában, ami pedig a nemzetközi jogban a jogbiztonság és a jogos elvárások megsértéseként kezelendő.

Állami eszköznek tulajdonítás lehetősége

- (73) A bankok az alábbi észrevételeket tették.
- (74) A bankok úgy érvelnek, hogy az eszközt nem lehet állami eszköznek tekinteni, hanem azt a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.-nak kell tulajdonítani. Figyelembe véve a lengyel villamosenergia-ágazat állapotát, Lengyelországban a hosszú lejáratú szerződések aláírásakor a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.-nak nem volt más lehetősége, mint hosszú távú megállapodásokat kötni. Ugyanilyen helyzet állt volna elő abban az esetben is, ha a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. magántársaságként szerepelne a piacon. Azt is el kell ismerni, hogy a hosszú lejáratú szerződések aláírása az állam és a szerződésekben szerződő félként szereplő társaságok közös érdeke volt, ez pedig egyáltalán nem jelentette, hogy az állam a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.-n keresztül bárkire is rákényszerítette volna a politikai akaratát.

⁽¹⁴⁾ A CZ 52/2003. sz. (Universal Banka), CZ 58/2003. sz. (Evrobanka), CZ 46/2003. sz. (Investicni a postovni banka) bizottsági határozat.

⁽¹⁵⁾ Az észrevételt a ECZG, ECK és a bankok továbbították.

⁽¹⁶⁾ Az Elsőfokú Bíróságnak a T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97-T-607/97, T-1/98, T-3/98-T-6/98 és T-23/98. sz. egyesített ügyekben 2000. június 15-én hozott ítélete.

Közgazdasági haszon⁽¹⁷⁾

- (75) Az érdekelt felek többsége érvei szerint a hosszú lejáratú szerződések semmiféle gazdasági előnyt nem jelentenek.
- (76) Az érdekelt felek kritikusan fogadják a Bizottság előzetes megállapításait, amelyek szerint a hosszú lejáratú szerződésekben rögzített árak magasabbak a nagykereskedelmi piac árainál. Véleményük szerint a Bizottság az eljárást elrendelő határozatban nem adott magyarázatot arra nézve: a határozat mely piacra és mely árakra vonatkozik. Különösképpen a Lengyel Energetikai Tőzsde csak 1999-ben nyílt meg, amikor is már számos hosszú lejáratú szerződést megkötöttek. Az érdekeltek megítélése szerint akkoriban deficit volt a Lengyelországot más országokkal összekötő távvezeték-kapacitásokban. A Bizottság hibásan hivatkozott a Görögországban 2003-ban jegyzett árra, ráadásul teljesen más földrajzi és időköznyezetben tette azt.
- (77) A hosszú lejáratú szerződések alapján értékesített villamos energia nem is összevethető az ilyen szerződéseken kívül eső eladásokkal, még Lengyelországban sem. A villamos energia előállítása az első esetben a korszerű ökológiai normák tiszteletben tartása mellett történik, a másodikban pedig a környezetre nézve lényegesen ártalmasabb üzemi körülmények között, amelyek marginális költségek mellett „szabadulni kívánnak”⁽¹⁸⁾ feleslegeiktől különféle mechanizmusokat alkalmazva, amelyek egyike sem képes az állandó és a változó költségeket elérő árbevétel elérni. A hosszú lejáratú szerződéseken kívül működő villamosenergia-termelőket ugyanúgy dotálták, ezzel szemben a hosszú lejáratú szerződéssel rendelkező termelőkkel ellentétben semmi sem kötelezte őket berendezéseik korszerűsítésére. Semmi esetre sem voltak képesek a Lengyelországban jelentkező energia igények teljes fedezetére elegendő energia mennyiséget előállítani, különösképpen nem az 1997–1998-as években.
- (78) Az érdekelt felek véleménye szerint a hosszú lejáratú szerződéseket a megkötés idején meglévő körülmények fényében szükséges vizsgálni, akkor pedig centralizált és hatóságilag szabályozott villamosenergia-rendszer működött, amelyben egyetlen fogyasztó létezett, szemben a mai liberalizált rendszerrel, amelyben nagykereskedelmi piac működik.
- (79) A hosszú lejáratú szerződés volt az egyetlen mód a villamosenergia-ágazat beruházási igényeit kielégítő rendszer megalkotására Lengyelországban (kiváltképpen az egész rendszer szükséges korszerűsítése, a környezetvédelem és a szállítási biztonság tekintetében). A bankok követelték, hogy a hosszú lejáratú szerződések biztosítékul szolgáljanak az általuk nyújtott hitelek fedezetére. A magánbefektetői teszt alkalmazása során tekintettel kellett lenni feltételeire is – erre az egyedüli mód a hosszú lejáratú szerződések voltak. Az érdekelt felek felhívják arra is a figyelmet, hogy a hosszú lejáratú szerződések beruházási és hozzáférési kötelezettséget hárítanak a termelőkre.
- (80) Az érdekelt felek arra is rámutatnak, hogy a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. eljárása a hosszú lejáratú szerződések aláírását illetően nem lehet vizsgálat tárgya a rövid távú nyereségesség tekintetében, ezzel szemben a beruházás hosszú távú megtérülését vizsgálni lehet, mint ahogyan – a hálózati szolgáltató perspektívájából – azt is, hogy a beruházás biztosítja-e a szállítási biztonságot és a közszolgáltatás területén vállalt általános ellátási kötelezettségeket. Az érdekelt felek rámutatnak arra is, hogy a hosszú lejáratú szerződések áttekinthető és nyílt versenytárgyalások eredményeként kötöttek meg, amely eljárás megkülönböztetés-mentesen és a lehető legalacsonyabb árat célozva zajlott. Az érdekelt felek megítélése szerint az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatából⁽¹⁹⁾ kiderül, hogy mindez már elégséges a gazdasági fölény kizárásához. A hosszú lejáratú szerződés megkötését célzó versenyzetési eljárás előtt elvégezték a legalacsonyabb költségek vizsgálatát az ágazat beruházási prioritás listájának elkészítése érdekében.
- (81) Az érdekelt felek érvelése arra is kitér, hogy a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. szabályozott villamosenergia-rendszerben működött, így nem lehet a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. működését összehasonlítani a szabadpiacokon működő társaságok működésével. Ilyen esetben a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. eljárását objektív és ellenőrizhető elemek háttérében kell vizsgálni, olyanok háttérében, amelyek – az érdekeltek véleménye szerint – közepette a költségeket a termelők viselték⁽²⁰⁾. A Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. eljárása teljesíti a magánbefektetői teszt kritériumait, a hosszú lejáratú szerződések ugyanis kizárólag az állandó költségeket, a változó költségeket és a józan mértékű nyereség-árrést fedező nagyságrenddel számolnak.
- (82) Az olyan hosszú távú egyezményeknek, mint a hivatkozott hosszú lejáratú szerződések, általánosan elfogadott kezelői gyakorlattá kell válniuk ebben az ágazatban. Ennek a módszernek egészen egyszerűen meg kell osztania a termelő és a fogyasztó között a kockázatot. A szerződés hosszú időtartama nem tekinthető önmagában hasznosnak. Az érdekelt felek több példát említenek: így az Electricité de France és a franciaországi Pêchiney közötti szerződést, a Redes Energéticas Nacionais és a Turbogás valamint az Electricidade De Portugal és a portugáliai Pego közötti két szerződést, továbbá a Northern Ireland Electricity szerződéseit az Egyesült Királyságban. Az érdekelt felek hivatkoznak továbbá az „IASB” szerződéseire, bár ez utóbbi dokumentum megjelölése az átadáskor problémásnak bizonyult, ennélfogva a Bizottság nem volt képes azt előkeresni.⁽²¹⁾ Az érdekelt felek fenntartják, hogy a Bizottság nem fogalmazott meg fenntartásokat a szerződések időtartama tekintetében annak ellenére, hogy azokat legalább 15 évre kötötték. Az érdekelt felek azt állítják, hogy a hosszú lejáratú szerződések az USA-ban is elfogadott gyakorlatnak számítanak, bár erre vonatkozó konkrét példákat nem neveznek meg.

⁽¹⁹⁾ Hivatkozás az Európai Bíróságnak a T-116/01 és a T/118/01 sz. (P&O European Ferries) ügyekben hozott ítéletére, EBHT 2003, II-2957, 118. pont.

⁽²⁰⁾ Hivatkozás az Európai Bíróságnak a C-83/1 P, C-93/1 P és a C-64/01 P sz. (Chronopost és mások, kontra Ufex és mások) ügyekben hozott ítéletére, EBHT 2003, I-6993, 38. és 39. pont.

⁽²¹⁾ A lengyel hatóságok saját észrevételeikben nem igazolták ezeket az érveket.

⁽¹⁷⁾ Az észrevételt a BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO, Rzeszów, Bankok, PAK, Electrabel és a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. jelezték.

⁽¹⁸⁾ A megfogalmazás az érdekelt felektől származik.

- (83) Az érdekelt felek azt is megemlítik, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem garantálják a befektetés megtérülését. A Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. és a szabályozó hatóságok jogi eszközök fenntartása útján korlátozhatják a beruházás megtérülését. A szabályozó hatóságok ellenőrizhetik az árakat és megtagadhatják hozzájárulásukat a túlzott vagy indokolatlan díjak szedésétől. A Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. nem minden esetben használta fel az erőművek teljes kapacitását és nem minden esetben volt tekintettel a villamos energia árának számításakor az energiafelhasználás racionalizálásából fakadó előnyök szerződésben foglalására. A termelők számos olyan kockázatot vállalnak, amelyek az üzemekhez kötődnek, így pl. a pénzügyi, az építőipari, továbbá a működtetési és karbantartási kockázatok is rájuk hárulnak.
- (84) Amennyiben a hosszú lejáratú szerződések nem vetítenének előre semmiféle gazdasági előnyt, az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján nem minősülnenek állami támogatásnak.
- (85) Az érintett felek, akik egyben magánbefektetők, arra is rámutatnak, hogy még ha a hosszú lejáratú szerződések bizonyos gazdasági előnyöket tartalmaznának is, azok értéke megjelenne az erőmű privatizációja során egyeztetett vételárban is. A privatizáció eredményes lebonyolításához feltétlenül szükség volt a hosszú lejáratú szerződésekre, azok ugyanis a tárgyaló üzemek privatizációs szerződéseinek alapelveivel tartoztak. Az érdekelt felek arról kívánnak meggyőződni, hogy az Európai Bíróság ítéletei fényében pl. a Banks i Falck⁽²²⁾ ügyben el kell ismerni: a fenti körülmények a hosszú lejáratú szerződésekből kizárnak minden, a gazdasági előnyre utaló elemet.
- Általános gazdasági érdekeket szolgáló szolgáltatások⁽²³⁾
- (86) Az érdekelt felek kiemelik, hogy a hosszú lejáratú szerződésekben félként szereplő termelők általános gazdasági érdekeik szolgáltatásokat (a továbbiakban: ÁGÉSZ) végeznek.
- (87) Az állam esetleges támogatása a hosszú lejáratú szerződések keretein belül négy kritériumot teljesít egyszerre, amelyek pedig az Európai Bíróság Altmark⁽²⁴⁾ ügyben hozott ítéletében találhatók.
- (88) Először is a hosszú lejáratú szerződésekben félként szereplő termelőket ÁGÉSZ-ok nyújtására kötelezték. Ez a tény az 1997-ben elfogadott lengyel energetikai törvény 1. cikke (2) bekezdéséből fakad, amely előírja, hogy az állam köteles a végfelhasználó számára állandóan és szünetmentesen szállítani az energiát, mégpedig műszakilag és közgazdaságilag indokolt formában, tekintetbe véve a természeti környezet védelméből fakadó szükségleteket. A kötelezően teljesítendő ÁGÉSZ-ok közül az üzemanyagok szállításának diverzifikálása, valamint a városok közelében a nitrogén-oxid-kibocsátás csökkentése szintén kötelező az érdekelt felek számára. A tagállamok nagyfokú szabadsággal rendelkeznek annak meghatározásában, hogy mely szolgáltatások tartoznak az ÁGÉSZ hatálya alá. Pontosabban fogalmazva a 96/92/EK irányelv lehetővé teszi a kötelezettség teljesítésének az ÁGÉSZ-ok egyikéként történő elismerését. Ez egyébként a Bizottság határozathozatali gyakorlatában is visszatükröződik. A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK irányelv a környezetvédelmi tevékenységet, beleértve az energiafelhasználás ésszerűsítését és a klímavédelmet is, ÁGÉSZ-ként ismerte el.⁽²⁵⁾ A hosszú lejáratú szerződések azonban olyan jogi eszközök, amelyeket az állam felhasználhat a fenti ÁGÉSZ-juttatások termelőkre hárításához, ez pedig az ajánlatok elbírálási kritériumai között kap visszaigazolást.
- (89) Másrészt a hosszú lejáratú szerződések előírásai, beleértve a szerződések mellékleteit is, már a kezdeteknél meghatározzák az ÁGÉSZ-költségek kompenzációjának módját. Ez a hosszú lejáratú szerződések tárgyalásának eleme. Némely hosszú lejáratú szerződést már több ízben módosítottak Lengyelország európai uniós csatlakozását követően, bár ez nem befolyásolta lényegesen a kompenzációk feltételeit és összegeinek meghatározását.
- (90) Harmadrészt a hosszú lejáratú szerződés alapján folyósított kompenzációk nem magasabbak az ÁGÉSZ-ok költségeinél. A hosszú lejáratú szerződések kizárólag a megvásárolt villamosenergia-előállítás költségeit fedezik (beleértve pl. az építési költségeket, tőkeköltségeket, a működéssel kapcsolatos állandó és változó költségeket, általános költségeket), valamint a józan mértékű nyereség-árrést.
- (91) Negyedrészt a hosszú lejáratú szerződések kötésére meghirdetett nyílt, megkülönböztetés-mentes és a versenytárgyalások elveivel összhangban lebonyolított eljárás során kiválasztott társaságokat bízták meg az ÁGÉSZ-ok nyújtásával.
- (92) A fenti észrevételek fényében az érdekelt felek megállapítják, hogy a hosszú lejáratú szerződések teljesítik az Altmark-ügyben hozott ítéletben szereplő négy kitétel mindegyikét, ennél fogva el kell ismerni, hogy az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése alapján nem tekinthetők állami támogatásnak.
- (93) Ahogyan azt az érdekelt felek kiemelik, ha annak elismerésére kerülne sor, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem merítik ki az Altmark-ügy ítéletében említett négy feltétel mindegyikét, abban az esetben is az EK-Szerződés 86. cikke (2) bekezdése szerint e szerződéseket a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek lehetne tekinteni.
- (94) Ahogyan az korábban a 88. preambulumbekkezdésben említésre került, a hosszú lejáratú szerződések teljesítése az ÁGÉSZ-okat teljesítő termelőkre hárul, ez a jelleg a lengyel jogszabályokban lett megfogalmazva. Továbbá a hosszú lejáratú szerződések az ÁGÉSZ-teljesítések biztosításának garanciái lesznek, ugyanis egyéb esetben nem lenne mód az erőművek fejlesztésének finanszírozására megfelelő

⁽²²⁾ A C-390/98 sz. Banks ügy és a C-74/00 P és C-75/00 P sz. Falck ügy, EBHT 2002, I-7869.

⁽²³⁾ A BOT, ENS, ACZG, ECK, ELCHO, PAK és a PSE részéről benyújtott észrevételek.

⁽²⁴⁾ Az Európai Bíróságnak a C-280/00 sz. Altmark trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg és Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ügyben 2003. július 24-én hozott ítélete, EBHT 2003, I-7747.

⁽²⁵⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

forrásokat találni. A hosszú lejáratú szerződések keretein belül biztosított támogatás arányos azon céllal, amely szerint el kell érni az ÁGÉSZ teljesítését, ugyanis kizárólag a villamos energia előállításának költségeit fedezi az ésszerű nyereség árréssel. Összegezve, különös tekintettel a Lengyelországot az Európai Unió más villamosenergia-hálózatával összekötő villamosenergia-hálózati kapacitás szűkös voltára, ez a támogatás nem befolyásolja a tagállamok közötti kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes módon.

Szelektivitás ⁽²⁶⁾

- (95) Az érdekelt felek megjegyzik, hogy a hosszú lejáratú szerződések rendszere nem tartalmaz szelektív elemeket.
- (96) Véleményük szerint automatikusan nem feltételezhető, hogy az az eszköz, amely csak egy gazdasági ágazatot részesít előnyben, szelektív jellegű. Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy a Bizottságnak mindenekelőtt meg kell határoznia a megfelelő földrajzi piacot és a termék piacát. Ezt követően meg kell állapítania az eszköz kedvezményezettjeinek konkurensait az adott piacon, annak érdekében, hogy véleményt alkothasson az eszköz szelektív jellegéről. Ebben a meghatározott esetben a hosszú lejáratú szerződések felei számára meghirdetett versenypályázatot a nyíltság, az átláthatóság és a megkülönböztetés-mentesség jellemezte, ami azt jelenti, hogy a szelektivitás eleme nem jelent meg.
- (97) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy az ágazatspecifikus eszközök nem szelektív jellegűek, amennyiben azok kizárólag piaci erőkből fakadnak. Az Európai Bíróságnak a Van der Kooy ⁽²⁷⁾ ügyben hozott ítéletében feltüntetett eszközök az ilyen jellegű nem szelektív eszközök tipikus példáját képezik.
- (98) Az érdekelt felek azt is megemlítik, hogy a hosszú lejáratú szerződések alkalmazásáról nem az állam határozott, hanem a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. vállalat. A szelektivitási kritériumot a magánbefektetési teszttel kell felváltani.

A verseny torzulása és a tagállamok közötti kereskedelmi feltételekre gyakorolt hatás ⁽²⁸⁾

- (99) Az érdekelt felek szorgalmazzák, hogy a Bizottság vizsgálja meg, hogy a hosszú lejáratú szerződések megkötésük pillanatában a verseny torzulását okozták-e, illetve kihatottak-e a tagországok közötti kereskedelemre.
- (100) A hosszú lejáratú szerződéseket olyan időszakban kötötték, amikor a lengyel villamosenergia-piacon nem volt konkurencia, a 96/92/EK irányelv hatálya pedig még nem terjedt ki Lengyelországra. Lengyelország a csatlakozási tárgyalások kezdetén járt, és még a csatlakozás végső időpontja

sem volt kitűzve. Az akkori árak teljes mértékben szabályozott árak voltak, csakúgy mint a hosszú lejáratú szerződések hatályán kívül eső villamosenergia-termelők árai. Következésképpen a hosszú lejáratú szerződések akkortájt nem minősültek a verseny torzulását előidéző tényezőknél.

- (101) Az érdekelt felek ezen felül azt állítják, hogy a hosszú lejáratú szerződés megkötésekor Lengyelország nem volt az Európai Unió tagja. Sőt a Lengyelország és szomszédai közötti összeköttetések küldési lehetőségei korlátozottak voltak, a hosszú lejáratú szerződések keretében előállított villamos energia pedig drágább volt a szerződések hatályán kívül előállított energiánál. Következésképpen nem elfogadható az a feltételezés, miszerint a hosszú lejáratú szerződések megkötése kihatott a tagállamok közötti kereskedelemre.

A támogatás megfelelése az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése a) pontjának ⁽²⁹⁾ értelmezése szerint

- (102) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy amennyiben a hosszú lejáratú szerződések állami támogatást képeznének, akkor azokat az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése a) pontjának rendelkezései alapján a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek lehetne minősíteni.
- (103) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy a hosszú lejáratú szerződést nem lehet műveleti támogatásként elkönyvelni. A műveleti támogatás (a beruházási támogatással ellentétben) ennek a „támogatásnak a célja a vállalat szokványos irányítása, vagy folyó tevékenysége során felmerülő költségeitől való mentesítése”. A hosszú lejáratú szerződések alapján történő kifizetéseket nem lehet ilyen támogatásként elkönyvelni. Ezek a kifizetések a kereskedelmi szerződés alapján szállított termékek vagy nyújtott szolgáltatások ellenértékét képezik. Ezen felül, a hosszú lejáratú szerződések célja a beruházási tervek végrehajtása, ami arra utal, hogy ezek beruházási (nem pedig műveleti) jellegű eszközök.
- (104) Az érdekelt felek ezen felül úgy vélik, hogy a Bizottságnak el kellene ismernie a kivételes körülmények fennállását, melyek elvezethetnek a műveleti támogatására az adott esetben. Figyelembe kell venni a lengyel energetikai ágazat helyzetét az elmúlt évszázad 90-es éveiben. Lengyelországot kétségkívül az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontjában említett régiók egyikének lehet tekinteni. Az említett termelőüzemek némelyike olyan területeken található, ahol azok bezárása komoly társadalmi kihatást eredményezne. A hosszú lejáratú szerződések ezen kívül támogatták a lengyelországi villamosenergia-ágazat és az egész gazdaság fejlődését, figyelembe véve az ágazat fontosságát.

⁽²⁶⁾ A BOT, ENS, ECZG, ELCHO és a bankok részéről benyújtott észrevételek.

⁽²⁷⁾ Az Európai Bíróságnak a 67, 68, 70/85. sz. egyesített ügyekben 1998. február 2-án hozott ítélete, EBHT 1988, I-219.

⁽²⁸⁾ A BOT, ENS, ECK, ELCHO, a bankok és a PAK részéről benyújtott észrevételek.

⁽²⁹⁾ A BOT, ENS, ELCHO és a PAK részéről benyújtott észrevételek.

A támogatás megfelelése az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése b) pontjának⁽³⁰⁾ értelmezése szerint

- (105) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy amennyiben a hosszú lejáratú szerződések állami támogatást képeznének, akkor azokat az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése b) pontjának rendelkezései alapján a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek lehetne minősíteni.
- (106) Az érdekelt felek szerint a lengyel energetikai ágazatban uralkodó helyzet a hosszú lejáratú szerződések aláírása idején komoly zavarokat okozott a lengyel gazdaságban. A hosszú lejáratú szerződések szándékoztak ezen komoly zavarok elhárításának eszközei lenni.

A támogatás megfelelése az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése c) pontjának⁽³¹⁾ értelmezése szerint

- (107) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy amennyiben a hosszú lejáratú szerződések állami támogatást képeznének, akkor azokat az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdése c) pontjának rendelkezései alapján a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek lehetne minősíteni.
- (108) Ebben a tekintetben az érdekelt felek azt a nézetet vallják, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket nem lenne szabad az átállási költségek módszertana szerint elemezni, mivel az ilyen költségek kiegyenlítése azoknak nem volt céljuk. A hosszú lejáratú szerződéseket inkább közvetlenül a 87. cikk (3) bekezdése c) pontjában foglalt rendelkezések tükrében kellene elemezni.
- (109) Az érdekelt felek megemlítik, hogy a hosszú lejáratú szerződések célja a lengyel energetikai ágazat – külföldi beruházásoknak korszerű, környezetkímélő erőművekben való bevonásán keresztül történő – fejlesztésének megkönnyítése volt. Tehát a hosszú lejáratú szerződések „egyes gazdasági tevékenységek fejlődésének megkönnyítését” szolgálták.
- (110) Az érdekelt felek azt is felhosszák, hogy a hosszú lejáratú szerződéseknek csak kis kihatása volt a tagországok közötti villamosenergia-kereskedelemre. Műszaki okokból kifolyólag a Lengyelország és más országok közötti összeköttetések korlátozottak voltak. A behozatal technikai korlátokba ütközött, a kiviteli lehetőségek pedig már korábban is teljes egészében kihasználásra kerültek, ezért nem lehet azt állítani, hogy a hosszú lejáratú szerződések ebben az időszakban korlátozásokhoz vezettek. Az érdekelt felek szerint a Bizottság az energiapiaccal⁽³²⁾ kapcsolatos előzetes beszámolójában nem utalt a hosszú lejáratú szerződésekre, mint az európai energiapiacok integrációjának akadályára. Az érdekelt felek így megállapították, hogy a hosszú lejáratú szerződések „nem befolyásolták a kereskedelmi feltételeket a közösségi érdekekkel ellentétes mértékben”.

- (111) Az érdekelt felek azzal is érvelnek, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket a természetes környezet védelmét szolgáló állami támogatásokkal kapcsolatos közösségi előírások⁽³³⁾ szerint kellene elemezni, figyelembe véve azt a tényt, hogy hosszú lejáratú szerződések elsődleges feladata volt elérni, hogy a villamosenergia-termelők teljesítsék a nagy tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról szóló, 2001. október 23-i 2001/80/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽³⁴⁾.

A hosszú lejáratú szerződéseket a csatlakozási szerződésben⁽³⁵⁾ említett átmeneti mechanizmus keretében kellene megvizsgálni.

- (112) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket a PL 1/03⁽³⁶⁾ sz., az állami támogatásra vonatkozó eljárás szerint kellene megvizsgálni, amely eljárást a Bizottság a csatlakozási szerződésben rögzített átmeneti mechanizmus alkalmazása keretében indítja el.
- (113) A PL 1/2003 sz. ügy a Lengyelország által a hosszú lejáratú szerződések felbontásáról szóló első törvénytervezetének bejelentésére vonatkozott. Az érdekelt felek úgy gondolják, hogy a bejelentés vizsgálatának keretében a Bizottság valószínűleg ugyanolyan álláspontra helyezkedett a hosszú lejáratú szerződések és az első törvénytervezet közötti kapcsolat, valamint a hosszú lejáratú szerződések és a törvény tervezete közötti kapcsolat tekintetében, ami azt jelenti, hogy a hosszú lejáratú szerződések és a törvénytervezet „szorosan kapcsolódnak” egymáshoz.
- (114) Az érdekelt felek szerint a logikus következtetés az, hogy a Bizottságnak a hosszú lejáratú szerződéseket ugyanazon eljárás szerint kellett volna elemeznie, mint amelyik szerint az eredeti törvénytervezetet elemezte, tehát PL 1/2003 sz. eljárás kapcsán, ahogy azt a vizsgált esetben tette.
- (115) Az érdekelt felek rámutatnak, hogy az eljárás elindításáról szóló határozat egyben hatályon kívül helyezi a Bizottság PL 1/2003 sz. ügyével kapcsolatos határozatát. A Bizottság az említett határozatot annak alapján hatálytalanítja, hogy Lengyelország nem léptette életbe az eredeti törvénytervezetet a csatlakozás előtt, ezért is a Szerződésben leírt eljárás arra nem vonatkozik. Az érdekelt felek úgy érvelnek, hogy ez annak a ténynek a figyelmen kívül hagyását jelentené, hogy az első törvénytervezet és a hosszú lejáratú szerződés elválaszthatatlan kapcsolatban vannak egymással. Az első törvénytervezettel ellentétben a hosszú lejáratú szerződés változatlanul beleférne a csatlakozási szerződésben meghatározott eljárások hatáskörébe. A Bizottságnak a hosszú lejáratú szerződéseket továbbra is a PL 1/2003 sz. ügy kapcsán kellene elemeznie, tehát a csatlakozási Szerződésben meghatározott eljárások szerint és nem kellene új eljárást indítania az EKG-Szerződés alapján.

⁽³³⁾ HL C 37., 2001.2.3., 3. o.

⁽³⁴⁾ HL L 309., 2001.11.27., 1. o.

⁽³⁵⁾ Az ELCHO, a bankok és a PAK részéről benyújtott észrevételek.

⁽³⁶⁾ A Bizottság 2004. február 3-i határozata az állami támogatások ügyében: PL 1/03 – Lengyelország – Az átállási költségekért járó kompenzáció Lengyelországban. A C(2004) 167 sz. ügyben 2004. február 3-én hozott végleges ítélet.

⁽³⁰⁾ Az ELCHO, a PAK és a PSE részéről benyújtott észrevételek.

⁽³¹⁾ A BOT, ENS, ELCHO, PAK és a PSE részéről benyújtott észrevételek.

⁽³²⁾ http://europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/po_1.pdf

Jogfosztás ⁽³⁷⁾

- (116) Az érdekelt felek azzal érvelnek, hogy a hosszú lejáratú szerződések felbontása a jogaiktól való megfosztáshoz ⁽³⁸⁾ vezet (megfelelő kártérítés nélkül) ⁽³⁹⁾.

4.2. A törvénytervezettel kapcsolatos észrevételek

- (117) Csak az ELCHO, a Bankok és a PAK cég tették meg észrevételeiket a törvénytervezettel kapcsolatban.
- (118) Az érdekelt felek álláspontjukban emlékeztetnek arra, hogy a hosszú lejáratú szerződés nem biztosít gazdasági előnyt, amire korábban már elhangzott a magyarázat. A felek azzal érvelnek, hogy végeredményben a szerződések felbontásáért járó jogos kompenzáció kifizetése nem tekinthető ilyen előnynek. Az érdekelt felek az Európai Bíróságnak az Asteris ⁽⁴⁰⁾ ügyben hozott ítéletlérehatározatára hivatkoznak. A törvénytervezet alapján kifizetett kompenzációk kártérítésre emlékeztetnek, ezen felül a nemzetközi magánjogban valamint az Energia Charta 10. cikkében garantáltak.
- (119) Az érdekelt felek a továbbiakban úgy érvelnek, hogy a törvénytervezet nem tervezi állami források felhasználását, mivel azon parafiskális terhek, amelyekből a törvény finanszírozásra kerül, nem fognak a PSE-n keresztül áramlani, hanem inkább egy vagy több magánműködtető vagy társaságon keresztül.
- (120) Az érdekelt felek arra is rámutatnak, hogy a törvénytervezetet a 87. cikk (3) bekezdésének a)–c) pontjai és a 86. cikk (2) bekezdése értelmében az EK-Szerződéssel összeegyeztethetőnek lehet elkönyvelni. Ebben a kontextusban az érdekelt felek ugyanazt az érvelést hozzák fel, melyet a hosszú lejáratú szerződésnek az EK-Szerződés rendelkezéseivel való összeegyeztethetősége megvitatásánál alkalmaztak.

- (121) Ami a törvénytervezetnek az átállási költségek módszertanának való megfelelését illeti, a bankok azzal érvelnek, hogy ez a módszer egész más kontextusban került kidolgozásra és elfogadásra. Az átállási költségek módszertanának célja a liberalizálás után elveszített költségek visszaszerzési problémájának megoldása volt. Viszont a törvénytervezetben figyelembe vették a hosszú lejáratú szerződések aláírása idején a lengyelországi helyzetet alakító körülményeket. A bankok kritizálják a tény, mely szerint a Bizottság az eljárás elindításának elrendeléséről szóló határozatában némely lengyelországi erőművet „nem hatékonyak” könyvelt el és megpróbálta elemezni, hogy a törvénytervezet a liberalizálás előtt garantált bevételi szint megőrzéséhez vezetne. A bankok szerint ez az értelmezés az új tagországban az uniós csatlakozás előtt megépített valamennyi erőművet „nem hatékonyak” könyvelné el és ennek eredményeként az ezekkel az erőművekkel kötött szerződéseket automatikusan állami támogatást tartalmazónak tekintené. Ez viszont olyan messzemenő következtetéshez vezetne, mely szerint az összes szerződést a csatlakozás dátuma előtt fel kell bontani, majd újra kell tárgyalni. Ez a megoldás gazdasági és jogi szempontból abszurd lenne. A bankok hozzátézik, hogy a Bizottság nem mutatott be egyetlen meggyőző vagy konkrét bizonyítékot arra, hogy az erőművek nem hatékonyak.

- (122) Összegezve, a bankok szerint a Bizottság hibásan osztotta fel az erőműveket a csatlakozás pillanatában befejezett vagy majdnem befejezett erőművekre, valamint a fennmaradó erőművekre. Ezzel a megoldással a Bizottság kihagyta azt a tény, hogy a kompenzációkat a hazai és nemzetközi jogszabályozások elvei szerint kell kalkulálni. A bankok rámutatnak, hogy szerintük annak az árnak, melyet az új alany hajlandó megfizetni a piacra kerülésért, ezekben a számításokban nincs jelentőségük.

⁽³⁷⁾ A Rzeszów és West LB AG London Branch részéről benyújtott észrevételek.

⁽³⁸⁾ Ezt az érvet a rzeszowi erőmű nem támasztotta alá részletesen. Másrészt a West LB AG London Branch a kiegészítő észrevételeknél (11. lábjegyzet) említette, hogy annak ellenére, hogy a Műszaki Felügyelet megszüntetéséről szóló törvénytervezet tartalmazza a Műszaki Felügyelet önkéntes megszüntetését, a valóságban a törvény kikényszeríti a Műszaki Felügyelet megszüntetését. Ezen felül, a rendszerbeli kifizetések kiegyenlítő összetevőjének megszüntetése következményeként a PSE a törvény hatálybalépése után már nem fog eszközöket kapni a Műszaki Felügyeletből fakadó kötelezettségek ellátására – ami feltehetően oda fog vezetni, hogy a PSE -nek komoly gondjai lesznek a Műszaki Felügyeletből fakadó kötelezések ellátásával. Ezért is, amennyiben a termelők nem fogják a szerződéseket önkéntes módon felbontani, akkor jelentősen nőni fog a szerződés teljesítésére fordítandó eszközök meg nem szerzésének kockázata.

⁽³⁹⁾ A West LB AG London Branch szerint az átállási költségekért járó kompenzáció kiszámításának és kifizetésének módja gyakorlatilag megfosztja a pénzügyi alanyokat az UDT alapján felvett hitelek visszafizetésének forrásától. A pénzügytervezetektől megvonják az őket megillető kompenzációhoz fűződő jogot. Ezért a West AB úgy érvel, hogy a törvénytervezetnek tartalmaznia kell – legalább – annyi kompenzációt, amennyi biztosítja, hogy a pénzügytervezetek haladéktalanul megkaphassák a termelőknek kiutalt valamennyi pénzeszköz kifizetését.

⁽⁴⁰⁾ Az Európai Bíróságnak a C-106–120/87 sz. ügyekben 1988. november 27-én hozott ítélete, EBHT 1988, I-5515, 23. és 24. pont.

5. A LENGYEL HATÓSÁGOK ÉSZREVÉTELEI AZ ELJÁRÁS ELINDÍTÁSÁT ELRENDELŐ HATÁROZATRÓL

5.1. A hosszú lejáratú szerződéssel kapcsolatos észrevételek

- (123) Lengyelország azon az állásponton van, hogy az államnak kötelessége biztosítani az energetikai biztonságot, amibe beletartozik az energiaszállítások biztosítása, a környezetvédelmi elvárások figyelembevételével.

- (124) Lengyelország azzal érvel, hogy a hosszú lejáratú szerződések e kötelesség ellátásának az egyedüli módszere volt Lengyelországban abban az időben, amikor a szerződések aláírásra kerültek. A lengyel villamosenergia-piac modernizálásához komoly beruházásokra volt szükség, az energetikai társaságok viszont korlátozott forrásokkal rendelkeztek. A bankok a hitelek nyújtását konkrét időszakon keresztül garantált meghatározott bevételektől tették függővé. A hosszú lejáratú szerződéseket ezen hitelek biztosítékaként kezelték.

(125) A PSE volt az egyedüli alany, mely képes volt a hosszú lejáratú szerződéseket hatályba léptetni. A társaság eljárását annak a ténynek a tükrében kell elemezni, mi szerint az állam fő szándéka nem a haszon kitermelése, hanem közérdeket szolgáló feladat ellátása.

(126) Lengyelország azzal érvel, hogy ha a hosszú lejáratú szerződések, nyílt, áttekinthető és megkülönböztetésmentes pályázat keretében kerültek megkötésre, akkor az állam a hosszú lejáratú szerződésekben való szerepét a közérdekű körben levő feladat elvégzéséért járó piaci ár egyféle fajtájának kell elkönyvelni, ami ahhoz a következtetéshez vezet, hogy ebben az esetben hiányzik az állami támogatás eleme. Ez egybevág a Bizottság által támogatott közérdekű-magán partnerség koncepciójával.

(127) A lengyel hatóságok véleménye szerint a hosszú lejáratú szerződések piaci körülmények között kerültek megkötésre és azok formájára különösképpen kihatottak a bankok által a termelőknek ajánlott hitelfeltételek.

(128) Ezenfelül Lengyelország azzal érvel, hogy amennyiben az általános gazdasági érdekű szolgáltatások (ÁGÉSZ) koncepciója és a közérdekű-magán partnerség koncepció mindig konkrét ágazatra vonatkoznak, a hosszú lejáratú szerződéseket nem lehet a túlzottan ágazatorientált jellemzőkkel rendelkező eszközökként elkönyvelni.

(129) Lengyelország azt is felveti, hogy azokban az esetekben, ahol sor került az erőművek privatizálására, az eladási árban figyelembe kellett venni a hosszú lejáratú szerződés értékét. Ezzel kizárható a gazdasági előny összetevő, amely pedig az állami támogatás definíciója kumulatív elemeinek egyikét képezi.

(130) Lengyelország azt is állítja, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem támogatások, melyek a csatlakozás után továbbra is odaítélésre kerülnek. Lengyelország a hosszú lejáratú szerződéseket egyéni támogatásként könyveli el és azt állítja, hogy a hosszú lejáratú szerződések akár csatlakozás után is történő teljesítése egyedül a csatlakozás előtt odaítélt támogatás folyósítása. A hosszú lejáratú szerződések ugyanúgy világosan meghatározzák az állami beavatkozás szintjét.

(131) A benyújtott véleményében Lengyelország azt állítja, hogy az átállási költségek módszertanát a hosszú lejáratú szerződések esetében nem lehet alkalmazni. Csak azok felbontása után kerülhet alkalmazásra.

(132) Összegezve, a lengyel hatóságok felhívják a figyelmet arra a tényre, hogy helytelen az a megállapítás, mely szerint a hosszú lejáratú szerződések konkrét időszakban garantálták a villamos energia meghatározott árának elérését. Lengyelország úgy gondolja, hogy a hosszú lejáratú szerződések inkább a villamosenergia-termelés költségeinek fedezését, valamint a nem túl nagy – az adósság törlesztéséhez szükséges mértékű – haszonkulcs elérését garantálják. A lengyel hatóságok szerint a piacgazdaság elvei szerint a termék vagy szolgáltatás árának minden esetben tükröznie kell a beruházás finanszírozása számára szerzett tőke költségeit.

5.2. A törvénytervezettel kapcsolatos észrevételek

(133) A Bizottság törvénytervezettel kapcsolatos és az eljárás elindításának elrendeléséről szóló határozatban hangoztatott kételyeire válaszolva Lengyelország kidolgozta a törvény tervezetének új változatát. A törvénytervezet 2007. augusztus 4-én lépett hatályba és a továbbiakban a „törvényként” szerepel.

(134) Az állami támogatással kapcsolatos szempontok tekintetében az alábbiakban bemutatásra kerültek azok az össze tevők, melyek tekintetében a törvény új változata eltér a 2.2. pontban leírt eredeti változattól.

(135) Módosításra került a kedvezményezettek listája és a maximális rekompenzáció. Az átállási költségek címén járó rekompenzáció új listája a következőképpen alakul:

3. számú táblázat

A módosított törvény szerinti kompenzációs szint

(ezer PLN)

A kedvezményezett neve	Maximális kompenzáció
BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	4 536 851
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	1 479 745
Elektrownia Kozienice S.A.	623 612
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	633 496
Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II	1 377 880
Elektrociepłownia Kraków S.A.	0
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	297 415
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	777 535
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	425 263
Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO” S.A.	888 581
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	464 297
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	72 755
Összesen	11 577 430

Forrás: A Lengyelország által benyújtott törvény 2. számú melléklete.

(136) A 2. számú táblázatban szereplő listával összehasonlítva módosításult a kedvezményezettek listája:

a) már nem tartalmazza az Electrabel Połaniec S.A. és a Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A. alanyokat, mivel azok hosszú lejáratú szerződésai időközben lejártak;

b) nem tartalmazza a Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. alanyt, mivel az erőmű hosszú lejáratú szerződése az erőmű felépítésének befejezése előtt felbontásra került;

- c) kiegészítésként tartalmazza az Elektrociepłownia Gorzów S.A. alanyt, amely a törvénytervezet szerint juttatásokhoz való jogot szerzett.
- (137) Az Elektrociepłownia Kraków S.A. hőerőmű megőrzi a törvény szerinti juttatásokhoz való jogot, de a kompenzáció maximális összege nullával egyenlő.
- (138) A fenti 3. számú táblázatban bemutatott átállási költségek maximális kompenzációs összegének fő számítási elveit a törvény 27. cikke tartalmazza.
- (139) A kompenzáció maximális értéke az alábbi két pozíció különbözete:
- a) A 2007. évi állás szerinti, a beruházási támogatással nem támogatott, nem amortizálódott beruházási költségek, valamint
- b) azon pénzeszközök egy része, melyet a társaság a beruházási költségek fedezésére fordíthat.

A beruházási költségek az állóeszközök nettó könyvelés szerinti értékét képezik, ahogy az a törvény 27. cikkének 1. pontjában rögzítésre került. A nem amortizálódott beruházási költségek az állóeszközök – amortizált értékkel csökkentett – könyv szerinti értéke.

Ebből az összegből ezután levonásra kerül:

- az erőmű végső, azon napi állomány szerinti könyvelési értéke, mely napon eredetileg a hosszú lejáratú szerződés lejárna (amennyiben ilyen dátum létezik) valamint
- az eszközökre vonatkozó támogatások és elengedések teljes összege.

A maximális összeg minden egyes erőmű tekintetében a 2007-től a hosszú lejáratú szerződés lejártáig terjedő időszakra került kiszámításra.

- (140) A kompenzáció kiszámításakor csak azokat a beruházásokat vették figyelembe, amelyek Lengyelország uniós csatlakozásának napján befejezésre kerültek vagy befejezésük a végéhez közeledett. A „végéhez közeledett” alatt azok a beruházások értendők, amelyek esetében kifizetődőbb volt azok befejezése és üzemeltetése, mintsem az építkezések leállításuk. Ilyen értékelésre került sor Lengyelország uniós csatlakozásának napjára vetítve.

- (141) A jövőbeni pénzáramlások értéke ugyanazon piaci evolúciós előrejelzések alapján került kiszámításra, melyek az eljárás elindításáról szóló határozatban kerültek leírásra. A lengyel hatóságok alátámasztották előrejelzéseiket.

- (142) A törvény már nem számol a magas összegű előrefizetéssel, amely helyett a termelő eladósodását figyelembevevő, éves részleteket tartalmazó előrefizetési rendszert alkalmaz. A kompenzációs összegeket a tényleges villamosenergia-árváltozásoknak megfelelően korrigáló mechanizmus érvényességét az egyes hosszú lejáratú szerződések eredeti lejártának dátumáig meghosszabbították. Ez megfelel a 139. preambulumbekedésben említett, az egyes társaságoknak járó kompenzációk maximális összegéhez elfogadott időszaknak.

- (143) A törvény szerint a kompenzáció kedvezményezettjei nem kaphatnak csőd elleni mentésre vagy szerkezetátalakításra irányuló támogatást a törvényben leírt átállási költségek címén járó, utolsó fizetéstől számított 10 éven belül.

- (144) A törvény új átállási költség kategóriát tartalmaz a 3. számú táblázatban felsorolt termelők számára, akik hosszú távú, „vidd vagy fizess” (take or pay) típusú gázszállítási szerződéseket kötöttek, a hosszú lejáratú szerződés alapján való üzemelés kapcsán. A „vidd vagy fizess” típusú hosszú lejáratú szerződésekben a vevő kötelezettséget vállal a szerződés érvényességének minden évében meghatározott mennyiségű gáz adott képlet szerinti áron való vételére és kártérítés fizetésére, amennyiben az előrelátott mennyiséget nem vásárolja meg.

- (145) Az ezen kategóriájú átállási költségek maximális kompenzációja az adott termelő által a „vidd vagy fizess” feltételekkel leszerződött gázból kitermelhető maximális energiamennyiség és az ezen gázból kitermelt energia előrelátható átlagos egységára és az ugyanezen mennyiségű energia kitermeléséhez szükséges szénből előállított energia átlagos egységára különbözetének, valamint a lengyel gázmezőkről származó gázból kitermelt egységnyi energia átlagos költsége és a lengyel gázmezőkről származó gázt nem alkalmazó (lengyel gázt nem alkalmazó) termelők által gázból kitermelt egységnyi energia átlagos költsége arányát tükröző tényező szorzatával egyenlő.

- (146) Az alábbi táblázat tartalmazza a törvény alapján járó, a „vidd vagy fizess” típusú szerződésekkel kapcsolatos átállási költségek címén jelentkező maximális kifizetéseket:

4. számú táblázat

A „vidd vagy fizess” típusú szerződésekkel kapcsolatos átállási költségek címén jelentkező maximális kompenzáció

(ezer PLN)

Termelő	Maximális kompenzáció
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	124 395
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	191 480
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	340 655

(ezer PLN)	
Termelő	Maximális kompenzáció
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	313 477
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	35 273
Összesen	1 005 280

Forrás: A Lengyelország által benyújtott törvény 2. számú melléklete.

(147) Az egyes termelők számára a „vidd vagy fizess” típusú szerződésekkel kapcsolatos átállási költségek címén sor került az éves tényleges kompenzációk aktualizálási mechanizmusának bevezetésére.

(148) Az adott évben a tényleges kompenzáció két tételből áll:

a) Az egyik tétel a „vidd vagy fizess” feltételekkel leszerződött gázmennyiségből az adott termelő által termelt tényleges villamosenergia-mennyiségnek és a „vidd vagy fizess” feltételekkel leszerződött gázból származó energia tényleges egységára, és az ugyanezen mennyiségű energia kitermeléséhez szükséges szénből előállított energia adott évi tényleges egységára különbözetének szorzata, levonva belőle az adott termelő adott évi energia átlagegységára és a szén alkalmazó termelők adott évi energia átlagegységára különbözetét (amennyiben az eredmény negatív, akkor azt a számításoknál nem kell figyelembe venni). Ezen kívül még alkalmazásra kerül egy tényező, amely a lengyel gázmezőkről származó gázból kitermelt egységnyi energia átlagos költsége és a lengyel gázmezőkről származó gázt nem alkalmazó termelők által gázból kitermelt egységnyi energia átlagos költsége arányának felel meg.

b) a másik tétel az adott termelő által az adott évben a „vidd vagy fizess” feltételekkel leszerződött, de el nem vitt gázért kifizetett tényleges büntetésnek megfelelő összegből áll.

(149) Minden egyes termelő esetében, a 148. preambulumbekzdésben szerint kiszámított kompenzációk tényleges éves összege nem lépheti túl a 4. számú táblázatban feltüntetett maximális kompenzációs összeget. A „vidd vagy fizess” típusú szerződésekkel kapcsolatos átállási költségek címén kifizetendő kompenzáció ennek a maximumnak a túllépése után tárgytalan. Minden esetben a kifizetés legkésőbb a felbontott hosszú lejáratú szerződés eredeti lejártának dátuma után tárgytalanná válik.

(150) A fenti rendelkezések kizárólagosan a „vidd vagy fizess” feltételekkel kinyert gázmennyiségre vonatkoznak, amelyek Lengyelország uniós csatlakozása előtt már leszerződésre kerültek. A további, „vidd vagy fizess” feltételekkel kinyert, ugyanezen termelő által a csatlakozás után leszerződött gázmennyiségre a rekompenzálás már nem vonatkozik.

Amennyiben pedig a „vidd vagy fizess” feltételekkel kinyert gázmennyiség a csatlakozás után csökkent, akkor az a kompenzáció során kerül figyelembevételre.

6. LENGYELORSZÁG VÁLASZA AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEIRE

(151) Lengyelország azon az állásponton van, hogy a Bizottságnak nem kellett volna a hosszú lejáratú szerződéseket állami támogatásként elkönyvelnie. Amennyiben viszont a Szerződéseket ilyen támogatásként könyvelnék el, akkor azokat a csatlakozás után nem alkalmazott segítségként kellene elkönyvelni.

(152) Lengyelország felhívja a Bizottság figyelmét arra, hogy a tarifák tekintetében az Energiaszabályozási Hivatal elnökéhez jóváhagyásra való benyújtás kötelezettsége alól történő felmentés célja a termelőknek a piaci működésre és az energiatermelés költségeinek csökkentésére való ösztönzése volt.

(153) Lengyelország hangsúlyozza, hogy a hosszú lejáratú szerződések megkötését egy nyílt, megkülönböztetésmentes és valamennyi (mind közszolgáltató mind magán) termelőre meghirdetett pályázat előzte meg. A Bizottságnak azt is figyelembe kellene vennie, hogy némely hosszú lejáratú szerződés kapcsolódott a privatizációhoz a hosszú lejáratú szerződés megkötésének ténye a privatizált vállalat árában jelentkezett.

(154) Amennyiben a Bizottság a hosszú lejáratú szerződéseket állami támogatásként ítéli meg, akkor Lengyelország azon az állásponton van, hogy ezt a támogatást nem szabadna művelési támogatásnak elkönyvelni, mivel az ténylegesen a termelőre ráruházott közzeladatok teljesítése. A hosszú lejáratú szerződések voltak hivatottak biztosítani a szállítások biztonságát.

(155) Lengyelország ismételtlen megemlíti álláspontját, mely szerint a hosszú lejáratú szerződéseket nem szabadna az átállási költségek módszertana tükrében értékelni, mivel ezt a módszertant csak azon költségek esetében szabadna alkalmazni, amelyek a tagállam által a kötelezettségről való lemondással és a termelőknek felajánlott garanciákkal kapcsolatban merülnek fel.

7. A BIZOTTSÁG ÁLTAL ELVÉGZETT ÉRTÉKELÉS

(156) Ahogy azt a 133. pontban megállapították, a jelen eljárás során a lengyel hatóságok átadták a Bizottságnak a törvényt annak érdekében, hogy azt az állami támogatás odaítélésével kapcsolatos elveknek való megfelelés szempontjából megvizsgálják. A törvény a hosszú lejáratú szerződés korábbi felbontása esetére tartalmaz kompenzációt, így azt nem lehet a hosszú lejáratú szerződéstől elválasztani. Az eljárás elindításával kapcsolatos határozatában a Bizottság hangoztatta az állami támogatás esetleges összetevőivel,

valamint a hosszú lejáratú szerződésnek az állami támogatás odaítélésével kapcsolatos elveire vonatkozó kétélyeit. A jelen határozat meghozatalának napján a hosszú lejáratú szerződések változatlanul érvényben vannak. Ebből kifolyólag a Bizottságnak kötelessége a törvény 1. számú mellékletében szereplő hosszú lejáratú szerződéseket értékelni.

7.1. A hosszú lejáratú szerződéssel kapcsolatban

13.1.4. Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás megléte.

(157) A Bizottság a továbbiakban elemzi az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalom meghatározásában szereplő egyes kumulatív kritériumokat: állami források igénybevétele, gazdasági előny jelenléte, az előnyök szelektív volta és a tagállamok közötti kereskedelemre való kihatás.

(158) Az elvégzendő elemzésben fontos meghatározni azt az időszakot, amelyben sor kerül a kritériumok megvizsgálására és amelyet ennek eredményeképpen figyelembe vesznek a hosszú lejáratú szerződés állami támogatást érintő tartalmának értékelésénél.

(159) Kétségtől, az érdekelt felek bejelentett észrevételeikben (az értékelési kritériumok kapcsán) úgy érveltek, hogy a Bizottságnak kizárólagosan a hosszú lejáratú szerződés aláírásakor a helyzetre kiható körülményeket kellene figyelembe vennie. Az ily módon elvégzett elemzés eredményeit kellene a későbbiekben alkalmazni az egyes hosszú lejáratú szerződések teljes érvényességi idejére, legalábbis azok komoly mértékű változtatásáig.

(160) Való igaz, hogy a támogatás konkrét eszközben való megjelenésének elemzésekor a Bizottságnak meg kell vizsgálnia a helyzetre kiható körülményeket is abban az időszakban, amikor az eszköz bevezetésére sor került.

(161) Ez viszont nem jelenti azt, hogy az állami támogatás definíciójában szereplő négy kritérium értékelésénél arra a pontosan kiszabott időszakra kell korlátozódnia, amelyben a támogatásra sor került. Amennyiben a támogatást kezdettől fogva hosszú időre ítélik oda, egyszeri kifizetés helyett ismétlődő kifizetések formájában, a Bizottságnak elemeznie kell, hogy a kritériumokat a támogatás érvényességének egész tervezett időszakában teljesítették-e.

(162) A jelen ügyben a Bizottság arra az álláspontra jutott, hogy az értékelés eredménye azonos attól függetlenül, hogy a hosszú lejáratú szerződés a megkötés pillanatában állami támogatásnak számított-e vagy sem. Kétségtől, amennyiben a Bizottság úgy ítélné meg, hogy a támogatás négy kritériuma a hosszú lejáratú szerződés megkötésekor teljesül, akkor azt a csatlakozási szerződés szabályai szerint kellene elbírálni. Az ilyen értékelés szerint (lásd a 7.1.2. pontot) az eszköz 2004. május 1-jén új támogatásnak minősülne és annak a közös piaccal való összeegyeztettségét erre a napra kellene értékelni. Amennyiben viszont

úgy állapították volna meg, hogy a hosszú lejáratú szerződés a megkötés napján nem számított állami támogatásnak, akkor a Bizottság azon az állásponton van, hogy az a csatlakozáskor, legkésőbb Lengyelország uniós csatlakozásakor (lásd a 7.1.2. pontot) állami támogatássá vált. A csatlakozási szerződés, valamint a 659/1999/EK irányelv 1. cikke b) bekezdésének v) alpontja alapján a Bizottság úgy ítélné meg, hogy az eszköz 2004. május 1-jétől új támogatásnak minősül, és annak az állami támogatás odaítélésére vonatkozó elvekkel való összeegyeztettségét erre a dátumra kivetítve kell értékelni (lásd a 7.1.2. pontot).

(163) Ennek kapcsán a Bizottság úgy értékeli, hogy Lengyelország uniós csatlakozásának napján és a későbbiekben az eszköz kimeríti az állami támogatás fogalmát.

(164) Ebből a szempontból a Bizottság szeretne állást foglalni az érdekelt felek által benyújtott észrevételekkel kapcsolatban, amelyek szerint a magánjogi szerződések nem kerülhetnek automatikusan érvénytelenítésre csatlakozás vagy liberalizálás folytán, mivel ez sértené a jogbiztonság és jogos elvárások elvét.

(165) A Bizottság a fenti érvelést elvetette. A csatlakozást lehetővé tevő, a Lengyel Köztársaság, valamint az Európai Községek és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló európai megállapodást 1991. december 16-án írták alá. Mikor a hosszú lejáratú szerződés felei a szerződést aláírták, már ismeretes volt, hogy Lengyelország csatlakozni fog az EU-hoz és a többség számára az is nyilvánvaló volt, hogy erre a hosszú lejáratú szerződés érvényességi ideje alatt sor kerül.

(166) Lengyel Köztársaság 2003. április 16-án aláírta a csatlakozási szerződést. A szerződés 2004. május 1-jén lépett hatályba. A csatlakozás napjával a szerződés jogszabályai és a másodlagos jogszabály a csatlakozási okmány⁽⁴¹⁾ 2. cikke értelmében Lengyelország számára kötelező érvényűek. Ennek megfelelően az új tagállamok szerződéses kapcsolataiban az un. közösségi vívmányok kerül alkalmazásra és az ettől való valamennyi eltérés kizárólagosan a csatlakozási szerződésből eredhet. A szerződéshez csatolt csatlakozási okmány, valamint a mellékletek nem tartalmazzak kivételt az állami támogatás odaítélésének elveivel kapcsolatban, amely kizárná a hosszú lejáratú szerződést vagy általánosságban az energetikai ágazatot az EU állami támogatásokkal kapcsolatos jogszabályozásának közvetlen alkalmazásából.

(167) A Bizottság számára kötelező az uniós versenyjog alkalmazása mind Lengyelország, mind az összes tagország esetében az energiaágazat tekintetében, valamint a lengyel gazdaság minden más ágazata esetében. A Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy az állami támogatás tekintetében a támogatás formájának (a hosszú lejáratú szerződés estében magánjogi szerződés) nincs jelentősége, mivel a Bizottság által végzett értékelés számára egyedüli jelentőséggel az

⁽⁴¹⁾ Lásd a 3. lábjegyzetet.

adott eszköz kihatása bír. Ezért is a Bizottság az érdekelt felek észrevételeiben nem talált fontos érvet, ami szerint a jelen eljárás sértené a jogi bizonyosság és jogosult elvárások elvét.

Az állami források és azok államhoz való rendelkezésének lehetősége

(168) A hosszú lejáratú szerződés alapját képező rentabilitási garancia a gyakorlatban a PSE kötelezettségében jelentkezik, amely alapján a társaság a villamos energiát a beruházási és a műveleti költségeket fedező és bizonyos haszonkulcsot biztosító áron vásárolja. A vételárat teljes egészében a PSE fedezi, amely társaság az Államkincstárhoz tartozik, amely azt ellenőrzése alatt tartja.

(169) Az érdekelt felek bizonyították, hogy a hosszú lejáratú szerződés megkötéséről a PSE határozott.

(170) Mivel állami forrásokról van szó, a Bizottság mérlegelte a PreussenElektra⁽⁴²⁾ ügyében hozott ítéletet, amelyben az Európai Bíróság megvizsgálta azt a mechanizmust, amely szerint az állam kötelezte a magántársaságokat, hogy konkrét termelőktől vásároljanak energiát az állam által meghatározott áron, amely a piaci árnál magasabb volt. Az Európai Bíróság megállapította, hogy ebben az esetben nem került sor közpénzek áthelyezésére, így a mechanizmus nem jelent állami támogatást.

(171) A taglalt lengyelországi helyzet nagymértékben különbözik az Európai Bíróság által a hivatkozott ítéletben elemzett rendszertől. Ennek az oka főként azoknak a társaságoknak a tulajdonosi szerkezetéből ered, amelyeket a vásárlásra köteleztek.

(172) A PreussenElektra ügyében a társaság, amelyet az állam kötelezett az energiavásárlásra, magánkézben levő társaság volt, míg a PSE teljes egészében az állam kezében van, amely azt ellenőrzése alatt tartja. A PSE a Bizottság szerint a tagállamok és a közzállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozók pénzügyi átláthatóságáról szóló, 2006. november 16-i 2006/111/EK irányelvben⁽⁴³⁾ foglalt fogalom meghatározás alapján az állam ellenőrzése alatt áll. Ezek szerint használja a teljes egészében állami kézben levő társaság eszközeit.

(173) Amennyiben nyomon követjük a PreussenElektra ügyben az eszközök útját a kedvezményezettől a származási forrásig, észrevehető, hogy azok nem álltak sem közvetett, sem közvetlen módon az állam felügyelete alatt.

(174) A PreussenElektra ügyével kapcsolatos ítéletben leírtakkal ellentétben, a lengyel ügy esetében az eszközök az állam felügyelete alatt maradnak, mivel azok állami társasághoz kerülnek (PSE), ezáltal állami eszközöknek tekinthetők.

(175) Az eszköz elemzése, valamint a hivatkozott ítélezési gyakorlat alapján a Bizottság megállapítja, hogy a hosszú lejáratú szerződés állami forrásokat tartalmaz.

(176) Ami az eszközök államiként való könyvelését illeti, a Stardust⁽⁴⁴⁾ ügyében született ítéletben az Európai Bíróság megállapította, hogy a társaságok kezében levő, az állam ellenőrzése alatt álló eszközök állami eszközöknek képeznek. Az Európai Bíróság megállapította, hogy szükséges megvizsgálni, hogy vajon az említett eszközök felhasználása az államot konkrét módon érintheti-e.

(177) Az Európai Bíróság a Stardust ügyben hozott ítéletben foglaltaknak megfelelően, amennyiben az állami tulajdonban levő vállalat az eszközeit oly módon használja fel, amely arra utal, hogy ez az állam tevékenysége, akkor ezeket az eszközöket az Európai Közösséget létrehozó szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján állami forrásnak kell tekinteni.

(178) A lengyel hatóságok és az érdekelt felek által előterjesztett észrevételekből egyértelműen az derül ki, hogy a beruházók villamosenergia-ágazatba való bevonását célzó program beindításáról szóló határozat célja az ágazat modernizálása és a villamos erőmű oly mértékű felújítása, hogy megfeleljen az uniós szabványoknak és biztosítsa a keresletet teljes egészében kielégítő energiaellátást. Az említett célok arra utalnak, hogy a PSE részéről a hosszú lejáratú szerződések megkötése nem kereskedelmi célból történt, hanem – ahogy azt a lengyel hatóságok bevallották – számos lényeges politikai cél teljesítése érdekében.

(179) A hosszú lejáratú szerződés megítélése feletti állami ellenőrzés többek között abban a tényben nyilvánul meg, hogy a pályázati felhívás keretében az ajánlattételre való felkérést a lengyel Ipari és Kereskedelmi Minisztérium küldte ki. Ezenfelül a lengyel kereskedelmi törvény szerint, az Államkincstár képviselő kincstárügyi miniszter rendelkezik a Közgyűlés valamennyi hatáskörével.

(180) A hosszú lejáratú szerződésben szereplő árak alapját képező fő elv a beruházás és az üzemeltetés költségeinek fedezése és bizonyos haszonkulcs biztosítása. Ennek a keretszerződésnek a célja a szükséges beruházások megtétele: emellett tükrözi az állam határozatának végrehajtását a PSE által.

(181) A fenti értékelés tükrében a Bizottság azon az állásponton van, hogy a fenti összetevők olyan feltevések részét képezik, amelyek az Európai Bíróság Stardust-ügyben hozott ítéletének indokolásában foglalt kritériumok szerint elfogadhatónak tartja, hogy a PSE eszközének a hosszú lejáratú szerződésben való felhasználása az államhoz kapcsolódik és e tekintetben és a bemutatott érvelés figyelembevételével, a hosszú lejáratú szerződéseket az alábbi elemzés érdekében az állami forrásokból finanszírozottnak kell tekinteni.

⁽⁴²⁾ Az Európai Bíróságnak a C-379/98 sz. ügyben 2001. március 13-án hozott ítélete, EBHT 2001, I-2099.

⁽⁴³⁾ HL L 318., 2006.11.17., 17. o.

⁽⁴⁴⁾ Az Európai Bíróságnak a C-482/99 sz. ügyben 2002. május 16-án hozott ítélete, EBHT 2002, I-4397.

(182) A Bizottság számára nyilvánvalónak tűnik, hogy az állam érdekelt volt mind a hosszú lejáratú szerződés megkötésében, mind a szerződések alapvető elveinek meghatározásában.

Gazdasági előnyök

(183) A hosszú lejáratú szerződések jogi formát öltött kétoldalú szerződések a két fél: a PSE és a termelők között. Amint a 172. pontban tisztázódott: a PSE teljes egészében az Államkincstár tulajdonában van.

(184) Annak megállapítása érdekében, hogy a hosszú lejáratú szerződések biztosítanak-e a termelőknek gazdasági hasznot, a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a termelők a hosszú lejáratú szerződések útján jutnak-e olyan gazdasági előnyhöz, amelyeket a piacon nem tudtak volna elérni.

(185) A hosszú lejáratú szerződések a jogosult termelőknek biztosítanak gazdasági előnyöket, amennyiben e szerződések kedvezményezettjeit a többi vállalkozáshoz képest előnyösebb gazdasági helyzetbe hozzák.

(186) Még ha az egyes hosszú lejáratú szerződések részleteikben egymástól el is térnek, abban az összes hosszú lejáratú szerződés megegyezik, hogy egy alapvető és megváltoztathatatlan elvre épülnek: a PSE köteles az érdekelt termelők által termelt villamos energia többségét (néhány esetben teljes egészét) megvásárolni, mégpedig időszakonként ellenőrzött áron, a villamos energia összes előállítási költsége (konstans és változó) áthárítása elvén, megnövelve a haszonkulcs összegével.

(187) A lengyel villamos energiát szabályozó Energiaszabályozási Hivatal a verifikáció tekintetében fenntartja magának a közvetett jogot, azaz vizsgálja a PSE-t terhelő költségek indokoltságát és jogosságát, bár a gyakorlatban az Energiaszabályozási Hivatal kizárólag annak ellenőrzésére szorítkozik, hogy az említett költségek ténylegesen kötődnek-e a villamosenergia-előállításához, vagy sem. Továbbá az Energiaszabályozási Hivatal ellenőrzése kizárólag közvetett ellenőrzés, ugyanis a PSE költségstruktúrájának ellenőrzését szolgálja annak érdekében, hogy az állandó fogyasztóktól beszedett díjak jövedelemtartalma meghatározható legyen. Amennyiben pedig – ami kevésbé valószínű – az Energiaszabályozási Hivatal úgy ítéli meg, hogy a PSE-t terhelő, a hosszú lejáratú szerződésekből eredő költségek nem indokoltak, abban az esetben az Energiaszabályozási Hivatal kizárólagosan megtilthatja a PSE-nek e költségek továbbhárítását az állandó fogyasztókra. Persze ez megnehezítheti a PSE számára a hosszú lejáratú szerződésekből foglalt kötelezettségek teljesítését, de jogilag semmi esetre sem jelenti ezek eltörlését.

(188) A fentiekben leírt alapelv a hosszú lejáratú szerződések hatályának teljes időszakában alkalmazásra kerül, azaz az erőmű üzemelése kezdetétől számított 7–20 évig terjed, tehát a hosszú lejáratú szerződés aláírásától kezdve 10–31 évig, az esetek többségében ez az időszak meghaladja a 15 évet.

(189) Ez azt jelenti, hogy a jelzett időszakban az erőmű üzemeltetésével kapcsolatos kereskedelmi kockázatot a villamos energia vásárlója, jelen esetben a PSE viseli. Ez a kockázat pedig a villamos energia előállításához szükséges költségek ingadozásában jelenik meg, és különösképpen az üzemanyag költségek, a végfelhasználói árak és a végfelhasználói energiaszükséglet ingadozásában testesül meg. Ezek tipikus kockázatok, amelyeket minden energiatermelő a hosszú lejáratú szerződés nélkül önmaga kényszerülne elviselni.

(190) Mindez azt eredményezi, hogy a hosszú lejáratú szerződésekben szerződő félként megjelenő villamosenergia-termelő garantált nyereséggel rendelkezik (feltéve, hogy műszaki oldalról megfelelően irányítja az erőművet), mégpedig hosszú távon, amely megfelel az előre kiszámítható tipikus üzemeltetési időszakban üzemeltetett eszközöknek, illetőleg azok amortizációs idejének. Minél hosszabb ez az időszak, annál nagyobb értékkel rendelkezik ez a garancia, ugyanis óvja az érdekeltet az egyre kevésbé előrelátható módon bekövetkező egyéb kockázatoktól.

(191) A Bizottság véleménye szerint a hosszú lejáratú szerződésben foglalt, annak alapelemeként fellépő garancia a szerződések kedvezményezettjeit kedvezőbb gazdasági helyzetbe hozza, mint a piacon szereplő egyéb társaságok és ennél fogva a kedvezményezett erőművek számára előnyöket biztosít.

(192) A lengyel hatóságok és az érdekelt felek álláspontja szerint az eszközök finanszírozásához szükséges hitelek feltételeként a hosszú lejáratú szerződések aláírását követelik a bankok. Az Electrabel állítja, hogy „a pénzügyi intézmények nem voltak hajlandók a lengyel energiaágazat új beruházásait finanszírozni különleges garanciák nélkül, amelyek szerint a hitel felvevője a hitel törlesztésének időszakában meghatározott forgalmat fog elérni”⁽⁴⁵⁾. A bankok fenti követeléseiből kitűnik, hogy a hosszú lejáratú szerződések keretében biztosított garancia pozitív előjelű piaci értékkel bír. A hosszú lejáratú szerződések tehát olyan feltételt szabnak, amely teljesítésétől függ a pénzügyi intézmények hozzájárulása a befektetés finanszírozásához.

(193) A fenti fejtegetésből látszik, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem a hagyományos formájú garanciát biztosítják, hanem egyszerűen az Államkincstárhoz tartozó és a PSE részéről teljes ellenőrzés alatt álló fizetési készséget vetítik elő, az említett szerződésben szerződő félként szereplő villamosenergia-termelők beruházási költségei és a leglényegesebb (ha nem a teljes körű) működési költségei összegéig. A gyakorlatban ez a „garancia” azt jelenti, hogy a PSE az amortizáció vagy a tervezett üzemelési idő többé-kevésbé teljes időszakában, bármely piaci feltétel változásaitól függetlenül megvásárolja az állandó villamosenergia-mennyiséget, ez pedig biztosítja a villamosenergia-termelő jövedelmezőségét.

(194) Az előnyök megállapítása érdekében a Bizottság az elkövetkező bekezdésekben számos egyéb aspektust vizsgál meg.

⁽⁴⁵⁾ Az Electrabel megjegyzi az eljárás módjáról, a 45. pont negyedik mondata.

(195) A Bizottság mindenekelőtt arra a tényre hívja fel a figyelmet, hogy Lengyelországban a hosszú lejáratú szerződéseket kizárólag egyes kiválasztott termelőkkel kötötték meg. Már a szerződéskötés idejében is voltak olyan energiatermelők, amelyek nem éltek a hosszú lejáratú szerződések lehetőségével. Az ezt követő időszakban pedig sorra épültek további termelő üzemek, jelenleg is folyamatban vannak a hosszú lejáratú szerződések támogatását nem igénylő beruházások.

(196) A hosszú lejáratú szerződések első éveiben hosszú lejáratú szerződéseket nem kötő termelők az általuk termelt villamos energiát az állam által szabályozott áron adhatták el az Energiaszabályozási Hivatal közreműködésével. 2001. június 28-tól kezdődött meg e mechanizmus felszámolása és ettől az időponttól kezdtek meg ezek az áramtermelők a villamos energiájukat szabadpiaci áron értékesíteni.

(197) Az érdekelt felek rámutattak, hogy e mechanizmusok (állam által ellenőrzött ár, szabadpiaci ár) egyike sem tette lehetővé a hosszú lejáratú szerződéseket nem kötő termelőknek az összes költség lefedését. A saját maguk által előállított energiát ezek a termelők a határköltségeknek megfelelő áron értékesítik, azaz olyan áron, amely kizárólag az általuk viselt változó költségek fedezetét képes garantálni.

(198) Az érdekelt felek jelezték, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket alá nem író villamosenergia-termelők által előállított energia jelentősebb környezeti károkhoz vezet, mint a hosszú lejáratú szerződések kedvezményezettjei által termelt energia. Ez a tény indokolhatja az előbbiektől elvárt alacsonyabb termelői áramarat. A Bizottság ezt az érvelést elutasítja. Először is nincs semmiféle bizonyíték arra nézve, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket alá nem író összes erőmű „piszkos” energiát állítana elő. A Lengyelországban működő legújabb erőművek (hosszú lejáratú szerződések nélkül) a legkorszerűbb technológiák felhasználásával állítják elő a villamos energiát. Közgazdasági szempontból tekintve sincs ok arra, hogy a kevésbé környezetbarát módon előállított energia alacsonyabb piaci értékkel rendelkezzen, mint a környezetbarát módon előállított energia. Az előállított energia ugyanis teljes egészében helyettesíthető (sok esetben fizikailag megkülönböztethetetlen), értéke pedig az ügyfél szempontjából azonos ⁽⁴⁶⁾.

(199) A Lengyel Energetikai Üzemi Szervezet 1999-ben kezdte meg a működését. 2001 óta a villamos energia ára a Lengyel Energetikai Üzemi Szervezet stabil és ingadozásai a 110-től 125 PLN/MWh ⁽⁴⁷⁾-ig terjedő tartományban mozognak. 2004-ben a piaci átlagár 115 PLN/MWh volt, 2005-ben a 115–120 PLN/MWh tartományban mozgott, míg 2006-ban stabilan a 125-ös szinten állt, 2007-ben pedig (2007. július 31-ig bezárólag) az ingadozás 110-től 122 PLN/MWh-ig terjedt.

⁽⁴⁶⁾ Bizonyos mértékű kivétel lehet a környezetbarát villamos energia, ugyanis bizonyos ügyfelek készek többet fizetni az eredetizármazási bizonylattal ellátott megújuló energiaforrásokból származó energiáért. Ennek ellenére a hosszú lejáratú szerződések kedvezményezettjei közül eddig egyetlen erőmű sem élt az ilyen energiaforrások adta lehetőségével.

⁽⁴⁷⁾ Forrás: a Lengyel Energetikai Üzemi Szervezet Rt. statisztikai adatai.

Az összehasonlítás kedvéért a Lengyelország által továbbított adatok tették lehetővé a Bizottság számára, hogy felbecsülje a törvény alapján kompenzációban részesülő erőművek teljes körű 2005. évi költségeit az alábbi szinten:

5. táblázat

Az energia előállításának 2005. évi becsült teljes költsége a hosszú lejáratú szerződést kötött erőművekben.

Termelő	Átlagos előállítási költségek 2005-ben (PLN/MWh)
Elektrownia Opole (a BOT része)	[...] (*)
Elektrownia Turów (a BOT része)	(...)
Południowy Koncern Energetyczny S. A.	(...)
Elektrownia Kozienice S.A.	(...)
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	(...)
Pątnów II	(...)
Elektrociepłownia Kraków S.A.	(...)
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	(...)
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	(...)
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	(...)
Elektrociepłownia Chorzów „ELCHO” S.A.	(...)
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	(...)
Az Energetikai Üzemi Szervezet átlagára	115-120 PLN/MWh

(*) Bizalmas információ.

Forrás: A Bizottság becsülése a Lengyelországtól kapott adatok alapján. A Pątnów II erőmű esetében a 2008. évre vonatkozó értéket adták meg, ugyanis ez az üzemeltetés első tervezett éve.

(200) Az 5. táblázat fenti adataiból kiderül, mennyire valószínűtlen, hogy a piaci árak, azaz a hosszú lejáratú szerződéseket alá nem író termelők által a saját villamos energiájuk értékesítésének fejében kapott árak elégségesek lennének ugyanakkora nyereség garantálásához, mint amekkora nyereséget biztosítanak a hosszú lejáratú szerződések.

(201) Az Energetikai Üzemi Szervezet példája nem egyedülálló. Más tagállamok is liberalizálták villamosenergia-piacukat úgy, hogy energetikai Üzemi Szervezet hoztak létre, amelyeken a termelők és a vásárlók energiakészleteiket a piac törvényei szerint forgalmazzák.

(202) A villamos energia piacának ágazatvizsgálatánál ⁽⁴⁸⁾ a Bizottság részletesen megvizsgálta az európai nagykereskedelmi piacok villamosenergia-forgalmazásának feltételeit. A vizsgálat során gyűjtött adatok arról tanúskodnak, hogy

⁽⁴⁸⁾ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

egyetlen liberalizált piac sem biztosít a termelőknek hosszú távú költségfedezeti garanciát. A valóságban a tranzakciók többsége hároméves perspektívában köttetik.

- (203) A villamos energia tőzsdei forgalmazása minden esetben határáraikon történik, amelyek kizárólag a rövidtávú határköltségek fedezetét garantálják⁽⁴⁹⁾. Továbbá az e piacokon kötött szerződések mindezidáig rövidebb időre szólnak, mint a hosszú lejáratú szerződések. Például a tőzsdén kötött leghosszabb időre szóló szerződések rendszerint: 4 évre – NordPool (skandináv országok), 3 évre – Powernext (Franciaország), 5 évre – UKPX (Nagy-Britannia) és 6 évre – EEX (Németország) szólnak. Bizonyos tőzsdéken, mint pl. az OMEL Spanyolországban, határidős ügyleteket egyáltalán nem kötnek. 2006. április 1-jétől az ilyen jellegű szerződések eltűntek a Lengyel Energia-tőzsdéről is.
- (204) A liberalizált energiapiacokon a villamosenergia-forgalmazás kétoldalú szerződések útján is zajlik („Over the Counter” vagy OTC piac). Az energiaágazat vizsgálata kimutatta, hogy – figyelemmel az arbitrázs ügyletek megkötésének lehetőségére – az elektromos energia forgalmazásában, a kétoldalú szerződésekben a forgalmazás feltételei (különösképpen az ár és a szerződések hatályának időtartama) hasonlítanak az energiátőzsdéken uralkodó feltételekhez.
- (205) A PSE a hosszú lejáratú szerződések keretében kötelezettséget vállalt arra, hogy a termelőktől meghatározott minimális energiamennyiséget vesz át az előállítás teljes költségének fedezetét biztosító áron 2007-ig a legrövidebb időtartamú hosszú lejáratú szerződések esetében, valamint a leghosszabb időtartamra szóló hosszú lejáratú szerződések esetében 2027-ig.
- (206) Ezt a határozatot a lengyel kormány kényszerítette a PSE-re. Ahogy az ELCHO észrevételezi: „a PSE közvetítésével a lengyel ipari és kereskedelmi miniszter megvalósította a stratégiai célt, azaz a villamosenergia-szállítások biztonságát és az előállításra vonatkozó környezetvédelmi előírások javítását”⁽⁵⁰⁾.
- (207) Maga a tény, miszerint a lengyel kormány a PSE helyett volt kénytelen dönteni arról, hogy lesznek-e új beruházások és azok a hosszú lejártú szerződések részesei lesznek-e – egyértelműen utal arra, hogy a döntéshozatali folyamatban a magánbefektetőket irányító kritériumoktól eltérő tényezők játszották a főszerepet.
- (208) Két olyan alaptényező létezik, amelyek fényében a PSE-nek nem fűződne gazdasági érdeke kormányzati beavatkozás nélkül ilyen jellegű döntések meghozatalához.
- (209) Először is a PSE akkora mennyiségű energiát szerzett be, hogy már a beszerzés pillanatában tudatában kellett lennie, hogy a mennyiség meghaladhatja a szükségleteket.

- (210) A hosszú lejáratú szerződések megkötésével a PSE meghatározott villamosenergia-mennyiség vásárlására vállalt kötelezettséget (a 2005. évi lengyel villamosenergia-termelés közel 50 %-át⁽⁵¹⁾ és a jelzett időszak termelésének 70 %-át).
- (211) Kezdetben (a hosszú lejáratú szerződések hatályának első éveiben) a PSE egyedüli szállítóként szerepelt a lengyel villamosenergia-rendszerben, így tehát a villamos energia teljes mennyiségét eladhatta a végfelhasználóinak. Mégis már a kezdetektől előre látható volt, hogy a PSE belátható időn belül elveszíti Lengyelországban az egyedüli szállítói pozícióját. A hosszú lejáratú szerződéseket az 1996–1998-as években kötötték meg, ez alól egyetlen hosszú lejáratú szerződés képez kivételt, a PKE (lengyel energetikai konszern) által megkötött hat közlül, amelynek aláírására 1995. április 12-én került sor. Abban az időben már világossá vált, hogy Lengyelország valószínűleg belép az Európai Unióba, mégpedig a hosszú lejáratú szerződések többségének (ha nem mindegyikének) hatálya alatt (ez egyébként meg is történt a legrövidebb időszakokra kötött szerződés hatályának lejárta előtt, illetve 23 évvel a leghosszabb időre kötött szerződés hatályának lejárta előtt). Különösképpen a csatlakozást megelőző eljárás során 1991. decemberében a lengyel kormány aláírta az Európai Megállapodást, amely rögzítette az EK és a Lengyel Köztársaság közötti partneri viszonyt. Valamivel később, 1994-ben Lengyelország hivatalosan jelezte belépési szándékát az EU-ba. A csatlakozási tárgyalások 1998-ban kezdődtek meg és 2002-ben értek véget, amikor az Európai Tanács Koppenhágában úgy ítélte meg, hogy Lengyelország teljesítette az EU-tagsággal szemben támasztott követelményeket.
- (212) Lényegében az érdekelt felek jelezték, hogy a hosszú lejáratú szerződések egyik célja volt a lengyel termelők és a levegő tisztaságára vonatkozó uniós irányelvek összeegyeztetése, különösképpen a nagy energia-felhasználó objektumok kibocsátása terén⁽⁵²⁾, ez újabb bizonyíték arra, hogy a felek tudatában voltak Lengyelország közelgő uniós csatlakozásának.
- (213) Nyilvánvaló volt, hogy Lengyelország belépése az Európai Unióba a villamos energia belső piacához való integrációt is jelenti majd, e piacnak a liberalizációja a 96/92/EK⁽⁵³⁾ irányelvvel kezdődött. Ez pedig azt jelenti, hogy megnyílt a piac a PSE-vel versenyző más szállítók számára is, viszont elképzelhető, hogy a PSE végső soron a hosszú lejáratú szerződésekben rögzített teljes villamosenergia-mennyiségre nem is tart igényt, tekintettel a villamosenergia-piac fejlődésére.
- (214) A liberalizációs tervek Lengyelországban nagyon gyorsan megvalósultak – az első fogyasztók már élhettek az 1999-ben megnyílt piac lehetőségeivel. Ugyanebben az évben

⁽⁴⁹⁾ A rövid távú határköltségek azok a költségek, amelyeket a termelő elkerülhet, amennyiben rövid távon az energiatermelés szüneteltetését határozza el. Ezek a költségek megközelítőleg megfelelnek a változó költségeknek, mivel mindkét esetben alapvető jelentőséggel bírnak az üzemanyagköltségek.

⁽⁵⁰⁾ Az ELCHO megjegyzései az eljárás módjáról, 1.4.1. pont, harmadik mondat.

⁽⁵¹⁾ Forrás: EH. A lengyel Energiaszabályozási Hivatal elnökének közleménye a 2005. évi éves beszámolóban. Második bekezdés. http://www.EH.gov.pl/index_eng.php?dzial=1&id=6.

⁽⁵²⁾ A 2001/80/EK irányelv végleges változata, lásd a 34. lábjegyzetet.

⁽⁵³⁾ Az irányelv 1996. december 19-i elfogadását megelőzően a tervezet 1992. március 14-i bizottsági ismertetése óta viták tárgyát képezte.

nyílt meg a Lengyel Energiatőzsde. További módosításokat hozott a 2003/54/EK irányelv 2003. június 26-i elfogadása. Ez az irányelv 2004. július 1-jei hatállyal minden ipari fogyasztó számára megnyitotta a liberalizált piacot, míg az 2007. július 1-jei hatállyal nyílik meg minden fogyasztó előtt. Ez a lépés a PSE monopolizált szerepét lépésről lépésre nullára csökkenti.

(215) Másrészt, még a PSE-nek valóban szükséges villamosenergia-mennyiséget tekintve sem volt racionális a PSE részéről – vevőként – az erőművek teljes áramelőállítási költségeit fedező és ilyen hosszú időszakra meghatározott haszonkulcsra kötelezettséget vállalni, bár az is nyilvánvaló volt, hogy a liberalizáció lehetőséget teremt különféle technológiák választására eltérő árakon, beleértve az új piaci szereplők ajánlatait is, akik élnek a gazdaságosabb technológiák adta lehetőségekkel.

(216) A vásárlónak csak akkor fűződik érdeke a hosszú lejáratú szerződések megkötéséhez, ha ezek a szerződések biztosítják számukra a villamosenergia-piaci ingadozások elleni védelmet, különösképpen az üzemanyagok áringadozásaival okozott változásokkal szemben. Ebből kiindulva a vásárló olyan hosszú lejáratú szerződésben lehet gazdaságilag érdekelt, amelyben az eladó ajánlatot tesz az üzemanyag áringadozásaival kapcsolatos kockázat egy részének átvállalására, vagy akkor, ha a villamosenergia-előállítás technológiája stabil üzemanyagköltségeket biztosít – erre példa lehet a vízi erőművek és bizonyos feltételek mellett az atomerőművek technológiája.

(217) A fenti közgazdasági fejtegetés visszaigazolást kap annak tényében, miszerint – a jelek szerint – mindmáig hiányoznak a magánvásárlók, akik – állami beavatkozás nélkül – hajlandók lennének hosszú lejáratú szerződéseket kötni azokkal a villamos művekkel, amelyek fosszilis tüzelőanyagot használnak és az előállítás összes költségét fedeznék a hosszú lejáratú szerződésekben rögzített teljes időszakban (több mint 10 év). A Bizottság az energiaágazatban végzett vizsgálódásai során az ilyen hosszú lejáratú szerződésre egyetlen példát sem talált és ilyen példát egyetlen érdekelt fél sem tudott még csak megemlíteni sem, annak ellenére, hogy azt állították, hogy ilyen szerződések igenis kötettek dacára annak, hogy az érdekelt felek némelyike igazán nagy, számos államban működő tőkecsoport tagja.

(218) Az érdekelt felek által említett egyedüli példák nem tekinthetők megfelelő példának az alábbiakban leírt okok miatt:

a) Portugáliában, a Redes Energéticas Nacionais, valamint a Turbogás, Electricidade De Portugal és a Pego között létrejött szerződéseket állami társaság kötötte (Redes Energéticas Nacionais). Érdemes felfigyelni arra a tényre, hogy bár az érintettek igyekeztek bizonyítani, hogy a szerződések az állami támogatások elveivel összeegyeztethetők, a Bizottság ezzel ellentétes állásfoglalást fogalmazott meg. A Bizottság csak egy, az EK-Szerződés 81. cikkével való összeegyeztethetőséget megállapító határozatot hozott. Az állami támogatás

tárgyában, amely kapcsán e szerződések kötelező felbontását és a szerződés felbontásáért járó kompenzációt vetít elő határozatában, a Bizottság megállapította, hogy a termelők számára azok gazdasági előnyökkel jártak⁽⁵⁴⁾;

b) a Northern Ireland Electricity által Nagy-Britanniában kötött szerződéseket az állam kezdeményezésére kötötték meg akkor, amikor a Northern Ireland Electricity továbbra is állami társaság volt. A Northern Ireland Electricity-t ezt követően privatizálták és a brit kormány kénytelen volt külön támogatásrendszert bevezetni annak érdekében, hogy kompenzálja a Northern Ireland Electricity e szerződésekből fakadó nem gazdasági jellegű terheit;

c) az Electricité de France és a Péchiney közötti szerződés Franciaországban csak az Electricité de France társasághoz tartozó atomerőművek változó költségeire vonatkozik. Az elmúlt évszázad 90-es éveiben Franciaországban számos ilyen típusú szerződést kötöttek. Ezek mindegyike azon az elven alapul, hogy a termelő kötelezettséget vállal arra nézve, hogy a fogyasztóhoz hosszú időszak alatt eljuttatandó villamosenergiáért csak a határköltségeket fogja fedezni.

(219) Végül a Bizottság felhívja a figyelmet, hogy az érdekelt felek állításai ellenére nem fedi a valóságot, hogy maga az a tény, miszerint a hosszú lejáratú szerződések versenyeljárás kereteiben lettek megkötve, nem elégséges annak kijelentéséhez, hogy nincs szó állami támogatásról. Az elv csak abban az esetben érvényesül, ha a tagállam az áru vagy szolgáltatás beszerzését saját célra végzi. Ebben az ügyben a versenytárgyalás nem annyira az államnak szükséges áru vagy szolgáltatás megszerzésére irányul, hanem sokkal inkább olyan célok megvalósítását célozza, mint pl. a külföldi befektetések támogatása Lengyelországban, valamint a természetes környezet megóvására és a szállítás biztonságára irányuló támogatás, ezek a célok pedig politikai célok. Ilyen esetben a versenyeljárás ténye csakis arra a következtetésre vezethet, hogy a támogatás a politikai célok megvalósításához szükséges minimumra korlátozódik, ez pedig messze nem elégséges ahhoz a kijelentéshez, hogy állami segítségnyújtás nem következett be.

(220) A magántulajdonú csoportokhoz tartozó termelők fenn tartották álláspontjukat, miszerint a hosszú lejáratú szerződésekben foglalt bármely állami támogatást kizárta a privatizációs eljárás, ugyanis az erőműveket megszerző társaságok részéről megfizetett vételár tartalmazta a hosszú lejáratú szerződés értékét is.

(221) A Bizottság úgy véli, hogy ezek az érvek a tárgyalt esetben nem alkalmazhatók. A valóságban ugyanis az erőművek privatizációja részvényszerzés formájában történt meg.

(222) Az Európai Bíróság már vizsgálta, hogy milyen módon képes befolyásolni a részvények szerzésekor fellépő tulajdonosi struktúra változása a társaságnak jogellenesen nyújtott támogatás létezését és kedvezményezettjét. A

⁽⁵⁴⁾ Az állami támogatásokról szóló 161/04 sz. bizottsági határozat: Portugália – Átállási költségek Portugáliában (HL C 250., 2005.10.8., 9. o.).

Bíróság ítélete szerint az ilyen jogellenesen odaítélt támogatást továbbra is használja a társaság, a támogatás most is annál a társaságnál van, amelyik élt a lehetőségeivel, függetlenül a tulajdonosi struktúrában bekövetkezett változástól⁽⁵⁵⁾. Az üzletreszek piaci áron történő átruházása csak azt garantálja, hogy a szerző az állam segítségével nem élt.

(223) A vizsgált esetben ez azt jelenti, hogy a hosszú lejáratú szerződésben részes erőmű tulajdoni viszonyaiban bekövetkezett változás nem módosította azt a tényt, hogy a hosszú lejáratú szerződés állami segítségnyújtást jelent az érintett erőmű számára. A valóságban a hosszú lejáratú szerződésekben foglalt előnyök az adott erőmű működését célozzák, függetlenül annak tulajdoni viszonyaitól.

(224) A gazdasági előnyök fent leírt elemeinek mindegyike, valamint a Lengyelország EU-csatlakozásának időpontját érintő, korábban ismertett érv, továbbá a jelen határozat meghozatalának időpontjáig aktuális összes adat (azon hosszú lejáratú szerződések esetében, amelyek hatálya megszűnt a jelen határozat meghozatala előtt – egészen a hatályuk végéig).

(225) Az előzőekben ismertett észrevételek értelmében a Bizottság megállapítja, hogy a hosszú lejáratú szerződések gazdasági előnyöket biztosítanak e szerződések kedvezményezettjei számára.

7.1.2. Az általános gazdasági érdekek alapján biztosított szolgáltatások (ÁGÉSZ)

(226) Az érdekelt felek azt állítják, hogy a hosszú lejáratú szerződéseket ÁGÉSZ szolgáltatásként kell kezelni a villamos energia szállításának biztonsága és a természetes környezet megóvása érdekében. Mindezek kimerítik az *Altmark* ügyben hozott ítéletben foglalt kritériumok mindegyikét, ennek fényében pedig nem tekintendők támogatásnak az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján.

(227) A Bizottság megvizsgálta ezeket a felsorolt érveket és arra a következtetésre jutott, hogy ezekkel az érvekkel az alábbi preambulumbekkezdésekben felsorolt okok miatt nem érthető egyet.

(228) A tagállamok nagyfokú szabadsággal rendelkeznek az ÁGÉSZ tartományok meghatározásában. Ez a szabadság azonban nem jelenti azt, hogy minden, a jelen politika megvalósítását célzó állami beavatkozás ÁGÉSZ teljesítésnek minősülne. Példaképpen a *Merci convenzionali porto di Genova*⁽⁵⁶⁾ ügyben hozott ítéletben az Európai Bíróság elutasította az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdésében foglalt alkalmazását, ugyanis „nem tűnik úgy (...), hogy az elvégzett munkák megfelelnek a gazdasági tevékenység egyéb típusainak esetében megjelenő általános gazdasági érdek háttérben meghúzódó ismérveknek”. A Bizottság továbbá azt az álláspontot képviseli, hogy az ÁGÉSZ tartományok meghatározásában rendelkezésre álló döntési szabadság mindazon területekre korlátozódik, amelyek a közösségi jogalkotás hatálya alá tartoznak.

(229) Az érdekelt felek azt állították, hogy a hosszú lejáratú szerződések keretein belül megvalósított ÁGÉSZ szolgáltatások egyike a környezetvédelem érdekében folytatott tevékenység. Pontosabban szólva a hosszú lejáratú szerződések hivatottak lennének támogatni a lengyel erőművek uniós környezetvédelmi előírásokhoz történő alkalmazkodását elősegítő beruházásokat.

(230) A Bizottság úgy véli, hogy a környezetvédelmi előírások teljesítésének kötelezettsége semmilyen különleges módon nem különbözik bármely egyéb korlátozástól, amelyek bármely, az ipari ágazatban működő vállalatra nézve hatályosak. Továbbá a környezetvédelmi előírások teljesítésének ÁGÉSZ jellegű kezelése közvetlen módon megsértene a „szennyező fizet” elvét, ez pedig a közösségi környezetvédelmi jogszabályok egyik alapelve, amely az EK-Szerződés 174. cikkének (2) bekezdésében elsődleges jogként szerepel.

(231) A Bizottság tudomásul veszi az érdekelt felek érvét, miszerint a környezetvédelem a 96/92/EK irányelv 3. cikkében foglalt közszolgálati kötelezettségek lehetséges területeinek egyike. A Bizottság véleménye szerint ez a tény nem alulértékeli az előbb hivatkozott állásfoglalást. A valóságban az a tény, hogy az irányelv szerint közszolgálati kötelezettségek létezhetnek a környezetvédelem terén, egyáltalán nem jelenti azt, hogy ezek a szolgáltatási kötelezettségek a közszolgáltatások területén szabad tartalommal tölthetők meg. Kiváltképp mit sem változtatnak azon a tényen, hogy a felsorolt kötelezettségeknek ki kell emelkedniük az adott ágazatban működő vállalatok mindennapi feltételeinek háttéréből, és semmi esetre sem lehetnek ellentétesek a közösségi környezetvédelmi politika legalapvetőbb elveivel (lásd pl. a „szennyező fizet” elvét).

(232) A Bizottság arra is felhívja a figyelmet, hogy négy, hosszú lejáratú szerződésben feltüntetett erőmű (Turów, Pątnow, Bełchatów és Jaworzno) felkerült az Európában legsúlyosabb szennyezéseket okozó harminc erőmű WWF listájára⁽⁵⁷⁾, ez pedig még inkább cáfolja azon állításokat, amelyek szerint az erőművek az ÁGÉSZ szolgáltatásokat teljesítik a környezetvédelem területén.

(233) Az érdekelt felek a szállítások biztonságát úgyszintén az ÁGÉSZ szolgáltatások egyikének tekintik, amelyek megvalósítását szolgálják a hosszú lejáratú szerződések.

(234) Eddigi határozataiban⁽⁵⁸⁾ a Bizottság elismerte, hogy a szállítás biztonsága valóban része lehet az ÁGÉSZ szolgáltatásoknak, fenntartva a 96/92/EK irányelv 8. cikkének (4) bekezdésében foglaltakat (ami megfelel a 2003/54/EK irányelv 11. cikke (4) bekezdésében foglaltaknak), azaz feltéve, hogy az adott termelő az energia termeléséhez hazai elsődleges tüzelőanyagot használnak, és az ilyen

⁽⁵⁵⁾ Az Európai Bíróságnak a C-328/99 és a C-399/00 sz., Olaszország és a SIM 2 Multimédia kontra Bizottság ügyben hozott ítélete, EBHT 2003, I-4035, 83. pont.

⁽⁵⁶⁾ A Bíróságnak a C-179/90 az. ügyben 1991.12.10-én hozott ítélete, EBHT 1991, I-5889, 27. pont.

⁽⁵⁷⁾ <http://assets.panda.org/downloads/dirty30rankingfinal260905.pdf>

⁽⁵⁸⁾ Lásd a Bizottság határozatait az N34/99. (HL C 5., 2002.1.8., 2. o.), NN49/99. (HL C 268., 2001.9.22., 7. o.), N6/A/01. (HL C 77., 2002.3.28., 26. o.) és a C7/05. sz. ügyben (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

módon előállított energia mennyisége nem haladja meg a tagállamban felhasznált energia előállításához szükséges, az adott naptári évben előállított elsődleges energia mennyiségének 15 %-át.

- (235) A vizsgált esetben a hosszú lejáratú szerződésekben rögzített mennyiség a 234. pontban jelzett energia mennyiségének 15 %-át lényegesen meghaladja. Továbbá ezen energiamennyiség alanyai nem kizárólag az energia előállításához szükséges elsődleges tüzelőanyagot használó energiatermelők.
- (236) A Bizottság észrevételezi, hogy a hosszú lejáratú szerződésekben érintett erőművek semmi különleges tulajdonsággal nem rendelkeznek, amelyek alapján a szállítás biztonsága szempontjából különleges közérdekű tevékenységnek ítéltető a működésük. A valóságban ezek egyszerűen a hálózatba kötött erőművek, ennélfogva természetes módon hozzájárulnak a Lengyelország számára lényeges energiaszállítási biztonsághoz olyan mértékben, mint bármely más, az ágazatban működő erőmű.
- (237) A fentiek fényében a Bizottság véleménye szerint nincs ok arra, hogy az állandósult, kialakult gyakorlattól el kelljen térni. El kell utasítani azt a megállapítást, mely szerint a hosszú lejáratú szerződés lehetővé teszi az ÁGÉSZ szolgáltatásokat a szállítási biztonság érdekében. Mindezekben túl Lengyelországban ebben a vonatkozásban egyetlen esetben sem határozták meg az ÁGÉSZ szolgáltatást.
- (238) Ezért a Bizottság megállapítja, hogy nincs lehetőség az általános gazdasági érdek alapján végzett szolgáltatásokra vonatkozó, EK-Szerződésben foglalt rendelkezések hosszú lejáratú szerződésekre való alkalmazására.
- (239) A Bizottság felhívja továbbá a figyelmet arra a tényre, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem merítenek ki az *Altmark* ügyben hozott ítéletben foglalt kritériumokat.
- (240) Először is az *Altmark* féle ítélet azt az igényt fogalmazza meg, mely szerint a kedvezményezett vállalat ténylegesen köteles legyen a közszolgáltatás feltételeit teljesíteni, és ezen feltételekhez és kötelezettségvállalásokhoz világos fogalom meghatározás társuljon.
- (241) A vizsgált ügyben az állítólagos közszolgálati kötelmek nincsenek világosan körülhatárolva. Az érdekelt felek megfogalmazzák a környezetvédelem kötelezettségét és a szállítási biztonság kötelezettségét, de mindezek igen általános célok. Azt is el lehet ismerni, hogy ezek megvalósítását bizonyos fokon mindegyik energiaágazati termelő elősegíti. Az érdekelt felek semmiféle olyan dokumentumot nem mutattak be, amely konkrét formában képes lett volna meghatározni az egyes termelők számára előírt ÁGÉSZ szolgáltatás mibenlétét, nem is szólva olyan jogi szabályozásról, amely ezeket a szolgáltatásokat számukra előírja.
- (242) Hivatkoztak a lengyel energetikai törvény⁽⁵⁹⁾ 1. cikkének (2) bekezdésére. A jogszabály előírja, hogy az állam köteles

állandóan és folyamatosan ellátni energiával a végfelhasználókat, mégpedig műszaki és gazdasági szempontból racionális módon, tekintettel a környezet védelmére. Ugyanakkor a hivatkozott cikk egyik konkrét vállalatra sem hárít a közszolgálat fogalmkörébe tartozó kötelezettséget. A kötelezettségek kizárólag az államot terhelik.

- (243) Az érdekelt felek végül azt emelik ki, hogy a hosszú lejáratú szerződések olyan jogi aktusok, amelyek a termelőkre az ÁGÉSZ szolgáltatások kötelezettségét róják. Ugyanakkor a hosszú lejáratú szerződések az ÁGÉSZ semmiféle konkrét fogalom meghatározását nem tartalmazzák és nem érintik sem a kötelezettségeket, sem pedig azokat a jogszabályi hivatkozásokat, amelyek jogalapot képezhetnek az állam által rájuk rótt ÁGÉSZ szolgáltatások kötelezettsége tekintetében.
- (244) Másrészt a mutatókat – amelyek alapján kiszámítható a kompenzáció – lényegesen korábban, objektív és átlátható módon lett volna szükséges meghatározni, a kompenzáció pedig nem haladhatna meg a közszolgálat kötelezettségéből eredő és viselt költségek fedezetéhez szükséges teljes vagy részbeni összeget, figyelemmel továbbá a kötelezettségek teljesítéséből származó bevételekre és a rajtuk meglévő megfelelő nyereségtartalomra⁽⁶⁰⁾.
- (245) Az ÁGÉSZ szolgáltatások teljesítésének világos fogalom meghatározás hiányában, különösképpen azok hiányában, amelyek lehetővé tennék az ÁGÉSZ szolgáltatások megkülönböztethetőségét az erőmű hétköznapi gazdasági tevékenységétől, lehetetlen megállapítani a kompenzációs mutatókat vagy ellenőrizni, hogy a kompenzáció nem lép-e túl a tárgyalat kötelezettségek teljesítésekor viselt költségek fedezetéhez szükséges összeget. Még azt sem lehet pontosan meghatározni, mi is az a kompenzáció.
- (246) Az a tény, hogy a hosszú lejáratú szerződések keretein belüli árak meghatározására bizonyos mutatók szolgálnak, egyáltalán nem egyenértékű az ÁGÉSZ szolgáltatások kompenzálásának számításához használt pontos mutatókkal, ugyanis az ár semmiképpen sem azonos a kompenzációval. Az a tény továbbá, hogy az ár kizárólag az energia előállításának költségét plusz a haszonkulcsot tartalmazza, nem jelenti azt is, hogy nem tartalmaz semmiféle túlzott kompenzációt. Ugyanis számos, a villamos energia előállításához elszámolt költség olyan egyszerű költség, amelyet bármely villamos energiát előállító termelőnek viselnie kellene, ellentétben az ÁGÉSZ szolgáltatások teljesítéséhez rendelt rendkívüli költségekkel.
- (247) Harmadrészt pedig, ha a vállalat az eljárás során nem került kiválasztásra a közbeszerzés keretein belül, abban az esetben a szükséges kompenzáció összegét költségelemzés útján kell meghatározni. A költségelemzés azokra a költségelemekre épül, amelyeket a közjogi igények teljesítésének kötelezettsége okán bármely átlagos, jól irányított és megfelelő műszaki állapotban levő vállalat viselne, figyelemmel továbbá a kötelezettségek teljesítéséből származó bevételekre és a rajtuk meglévő megfelelő nyereségtartalomra.

⁽⁵⁹⁾ *Lengyel Közlöny*, 1997. évf. 54. szám, 348. tétel a későbbi módosításokkal.

⁽⁶⁰⁾ Ezek ténylegesen az *Altmark* ügyben született ítélet második és harmadik kritériuma.

- (248) Az érintett felek jelzik, hogy ezeket a kritériumokat automatikusan teljesítettnek kell tekinteni, ugyanis a hosszú lejáratú szerződések megkötését megelőzte egy átlátható és megkülönböztetés-mentes versenytárgyalási eljárás. A Bizottság arra a tényre világít rá, hogy a versenytárgyalási eljárás során számos, az áron vagy a fentiekben hivatkozott politikai célok (környezetvédelem, szállítási biztonság) túlmutató kritérium került alkalmazásra. A Bizottság úgy véli, hogy az egyéb, az árhoz és a hivatkozott politikai célokhoz nem kötődő kritérium alkalmazása lehetetlenné teszi annak automatikus elfogadását, hogy a kompenzáció a megfelelő szinten lett meghatározva. Az a tény továbbá, hogy az ajánlatok értékelésekor összességében számos kritériumtípust vetek figyelembe, ugyanakkor az ÁGÉSZ szolgáltatások terén semmiféle konkrét cél nem fogalmazódott meg, további bizonyíték arra nézve, hogy mennyire nehéz megítélni, vajon az állítólagos ÁGÉSZ szolgáltatás valóban teljesült-e, vagy sem. A példa kedvéért: az árkritérium keveredése a környezetvédelemmel kapcsolatos kritériumokkal ahhoz vezet, hogy az ajánlattevő, aki a villamosenergia-szállítást nagyon alacsony áron kínálja, de alacsonyabb környezetvédelmi szinten, könnyen kerülhet kiválasztásra, a magasabb színvonalú környezetvédelmi kategóriát magasabb áron kínáló ajánlattevővel szemben. Egy ilyen tény kétségeket ébreszt, hogy a termelők valóban teljesítették-e az ÁGÉSZ szolgáltatásokat, vagy legalábbis rendkívül megnehezíti a teljesített ÁGÉSZ szolgáltatások konkrét körének meghatározását.
- (249) Ezenkívül sem a lengyel hatóságok, sem pedig az érdekeltek nem terjesztettek elő az érdekelt termelőkre vonatkozó költségelemzéseket, ezek ugyanis igazolhatták volna annak tényét, hogy a költségek valóban megfelelnek egy átlagos vállalat által viselt költségeknek. A valóságban a Lengyelország által a termelői kompenzáció számítására vonatkozó törvény előírásai szerint készített és előterjesztett becslések arra utalnak, hogy az ilyen termelők által viselt költségek lényegesen nagyobbak, mint a Lengyelországban tevékenységet kezdő átlagos termelő által viselt költségek.
- (250) Végül pedig a Bizottság azt hangsúlyozza, hogy az EC Kraków-val kötött hosszú lejáratú szerződést megelőzően nem folytattak le versenytárgyalási eljárást.
- (251) Az érdekeltek úgy érveltek, hogy az EK-Szerződés 86. cikkének (2) bekezdése a hosszú lejáratú szerződések megkötésekor abban az esetben is alkalmazható, ha az egyébként nem felel meg az *Altmark* ügyben hozott ítéletben foglalt kritériumoknak.
- (252) A Bizottság úgy véli, hogy a fentiekben jelzett észrevételek arra a következtetésre vezetnek, hogy a 86. cikk (2) bekezdése a hosszú lejáratú szerződésekben nem alkalmazható.
- (253) A 86. cikk (2) bekezdése kizárólag akkor alkalmazható, ha egy, valóságos ÁGÉSZ szolgáltatásra kötelezett vállalatról van szó, ez a feltétel viszont a 228–238. preambulumbekendések tanulsága szerint ez esetben nem teljesült. Amennyiben az ÁGÉSZ szolgáltatások egyáltalán teljesülnek, akkor azokkal konkrét vállalatokat kell megbízni, ez

pedig a 240–243. preambulumbekendések szerint szintén nem teljesült. Végül pedig az ÁGÉSZ szolgáltatásért járó kompenzációnak arányosnak kell lennie a viselt terhekkel, ez pedig azt jelenti, hogy feltétlenül szükség van az ÁGÉSZ szolgáltatási körének konkrét értékelésére lehetőségét biztosító feltétel megteremtésére, annak érdekében, hogy megállapítható legyen a szolgáltatáshoz kötődő költség. A 245. és a 246. preambulumbekendésekben rámutattunk, hogy a szóban forgó esetben ez a feltétel nem teljesült.

Szelektivitás

- (254) A hosszú lejáratú szerződések evidens módon szelektív jellegűek, ugyanis csak korlátozott számú társasággal jöttek létre. Már az aláírás pillanatában léteztek a villamosenergia-ágazatban olyan társaságok, amelyek nem éltek a hosszú lejáratú szerződésekkel.
- (255) Az érdekeltek hivatkozása a megfelelő piacok meghatározásának szükségességére nem helyénvaló. A szelektivitás koncepciója magában foglalja azokat az eszközöket, amelyek az egész ágazatra nézve hasznot jelentenek és a teljes ágazat valamennyi társasága számára hasznot hajtanak (amire nem volt példa a vizsgált közegben, ugyanis az ágazatban szereplőként működő némely társaság nem élt a hosszú lejáratú szerződés lehetőségével).
- (256) A hivatkozott *Van der Kooy* ügyben született ítélet tekintetében a Bizottság arra emlékeztet, hogy az ítéletben a Bíróság nem vonta kétségbe a támogatás szelektív voltát. Az értékelés, amelyre megjegyzéseikben hivatkoznak az érdekelt felek, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az Európai Bíróság az eszközt a szelektivitási kritériummal összeegyeztethetetlennek tekintette-e vagy tekintette volna.
- (257) Mindezekén túlmenően az érdekelt felek érveire válaszolva – amelyekben a nem állami döntés tárgyát képező eszközök esetében a szelektivitás kritériumát a magánbefektető tesztjének kellene felváltania – a Bizottság megállapítja, hogy a magánbefektető tesztje a haszonelem ellenőrzését szolgálja és nem a szelektivitását.

A verseny torzulása és a kereskedelmi forgalomra gyakorolt hatás

- (258) Az érdekelt felek úgy ítélik meg, hogy a Bizottságnak azt kellett volna vizsgálnia, hogy a hosszú lejáratú szerződés megkötésének pillanatában a szerződések torzították-e a versenyt vagy befolyásolták a tagállamok közötti kereskedelmet. A Bizottság véleménye szerint annak kérdése, hogy a hosszú lejáratú szerződések a megkötéskor jelentettek-e támogatást, semmiféle befolyással nem bír a szóban forgó eljárás eredményére nézve. Az EU-csatlakozásra figyelemmel Lengyelország korai szakaszban nyitotta meg a piacait: az első fogyasztók az energiabeszállítói váltás jogát már 1999-ben megkapták, ugyanebben az évben nyílt meg a Lengyel Energiatőzsde is. 2004. május 1-jén pedig Lengyelország a liberalizált belső piac részévé vált. Az Állam-

kincstárhoz tartozó PSE fennálló hosszú lejárátú szerződésai, beleértve az erőművektől vásárolt energia termelői költségeit a nyereséghez szükséges haszonkulccsal növelt árra adott garanciákkal, potenciálisan alkalmasak a verseny torzítására.

- (259) Azok az eszközök, amelyek előnyösebb helyzetbe hozzák az energiaágazat vállalkozásait az egyik tagállamban, korlátozhatják a más tagállamokból történő energia kivitelét vagy segíthetik az ugyanezen országokba történő energiakivitelét. Különösen vonatkozik ez Lengyelországra, amely Európa közepén helyezkedik el és összeköttetésben áll – vagy könnyen összeköttetést teremthet – az egyes jelenlegi vagy jövőbeni tagállamokkal.
- (260) A villamosenergia-piac Lengyelországban (a Lengyel Energetikai Üzemi Szövetség) 1999-ben vált nyitottá; ugyanebben az évben a PSE az UCTE ⁽⁶¹⁾ tagja lett.
- (261) A hosszú lejárátú szerződések aláírása pillanatában egyértelműen megvalósult a Lengyelország és a szomszédos államok közötti villamos energia kereskedelmi forgalmazása. A rendszerközi kapcsolatok szállító kapacitása nem volt nagyfokú (az érdekelt felek állítása szerint körülbelül 2 000 MW), azonban ezt a kapacitást teljes egészében kihasználták, elsősorban a kivitel tekintetében.
- (262) 2005-ben a lengyel villamos energia kivitele elérte a 14,3 TWh, a behozatal pedig a 3,1 TWh értéket, amikor a belföldi felhasználás 144,8 TWh ⁽⁶²⁾ volt, a kereskedelem jelentős hányada a Cseh Köztársasággal, Németországgal és Szlovákiával zajlott (az Ukrajnával és Belarusszal meglévő rendszerközi kapcsolatok vagy nagyon kis kapacitással bírnak, vagy egyáltalán nem működnek).
- (263) Mindebből kitűnik, hogy a hosszú lejárátú szerződések potenciálisan alkalmasak voltak még Lengyelország EU-hoz való csatlakozása előtt is a verseny torzítására. Mégis, a tagállamok közötti kereskedelmi forgalom befolyásolásának kritériumát csak a csatlakozást követően határozhatták meg. Miután az uniós csatlakozás időpontja egybeesik a lengyel energetikai ágazat liberalizációjának időpontjával (2004. május 1.), a Bizottság megállapítása szerint leghamarabb Lengyelország európai uniós csatlakozásának napjától torzíthaták a piaci versenyt és befolyásolhatták a tagállamok közötti kereskedelmi forgalmat a hosszú lejárátú szerződésekben biztosított gazdasági előnyök, valamint ennek lehetősége fennállt a hosszú lejárátú szerződések hatályának teljes időszakában.
- (264) Mindezek alapján a Bizottság állítja, hogy a hosszú lejárátú szerződések az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek.

⁽⁶¹⁾ Egyesített Villamosenergia-rendszerek Szövetsége, a kontinentális Európa hálózatában együttműködő áramszállító hálózatok üzemeltetőinek szövetsége.

⁽⁶²⁾ A PSE. 2005. éves jelentése, elérhető a http://www.pse-operator.pl/uploads/kontener/Annual_Report_2005.pdf címen.

7.1.3. A hosszú lejárátú szerződés mint „új támogatás”, szemben a „létező támogatással”. A támogatás jogszerűtlensége

A Szerződésnek a csatlakozás során történt alkalmazása tekintetében a hosszú lejárátú szerződések csatlakozás előtti aláírása és a csatlakozást követő alkalmazása

- (265) A csatlakozási szerződés IV. mellékletének 3. fejezete alapján a Bizottság felhatalmazással rendelkezett az uniós csatlakozást megelőzően bevezetett és a csatlakozást követően is alkalmazott, állami támogatást jelentő eszközök (mind az egyéni támogatás, mind pedig a csoportos támogatásprogramok) használatának ellenőrzésére.
- (266) Először is, miután a hosszú lejárátú szerződéseket az 1994–1998 közötti időszakban írták alá, ez pedig Lengyelország uniós csatlakozása előtt történt, így azok teljesítik a „csatlakozás előtt hatályba lépett” feltételt. Ebben a kérdésben a Bizottság kihangsúlyozza, hogy jelen határozat kizárólag azokra a hosszú lejárátú szerződésekre vonatkozik, amelyek már hatályban voltak Lengyelország uniós csatlakozását megelőzően (2004. május 1.). A határozat tehát nem vonatkozik az említett időpontot megelőzően felbontott hosszú lejárátú szerződésekre.
- (267) Másodsorban a hosszú lejárátú szerződéseket a csatlakozás után is alkalmazták. Ezek hatálya a 2006–2027 közötti időszakban jár le, tehát a csatlakozást követően. A csatlakozás napján még nem volt egyértelmű az állami beavatkozás mértéke a hosszú lejárátú szerződések tekintetében.
- (268) Ebben az értelemben a Bizottság alapvetően úgy ítéli meg, hogy a csatlakozást követően hatályos és új támogatásnak az alábbi eszközök tekintendők ⁽⁶³⁾:
- c) az összes támogatásprogram, amely a csatlakozás dátumát megelőzően lépett hatályba, és amelyek alapján a csatlakozást követően a törvényben általános vagy absztrakt módon meghatározott vállalatok javára egyedi támogatás folyósítható további végrehajtási eszközök elfogadása nélkül;
 - d) támogatás, amely nem kötődik semmiféle konkrét projekthez, és amelyet a csatlakozást megelőzően egy vagy több vállalat javára ítélték meg határozatlan időre és/vagy határozatlan összegben;
 - e) egyedi támogatás, melynek esetében az állam pénzügyi elkötelezettségének pontos szintje ismeretlen volt a támogatás odaítélése napján.

„Az állam gazdasági elkötelezettségének pontos szintje”

- (269) A hosszú lejárátú szerződések az erőművek jövedelmezőségének garanciáját szolgálták. Ez a garancia azonban nem tekinthető klasszikus garanciavállalásnak: a hosszú lejárátú szerződések jövőbeni, a beruházásból származó költségmegtérülést vetítenek elő, továbbá a garantált (bár változó) áron történő energiabeszerezést garantálnak garantált időszakban, függetlenül az aktuális piaci viszonyoktól.

⁽⁶³⁾ Lásd az állami támogatásról szóló, 2004. január 28-i bizottsági határozatot: CZ 14/03 – Cseh Köztársaság „Česka spořitelna, a.s.”

- (270) Az állam pénzügyi elkötelezettségének maximális szintje a hosszú lejáratú szerződéseken belül nem került össze-
szerűen meghatározásra a csatlakozás előtt; emellett a
termelők támogatása sem lett az említett időpont előtt
végeletesen és feltétel nélkül meghatározva.
- (271) Ellenkezőleg, az állam gazdasági elkötelezettsége a hosszú
lejáratú szerződések kapcsán azoktól a mutatóktól függ,
amelyek jövője a csatlakozás napján még ismeretlen volt. A
hosszú lejáratú szerződések garantálták továbbá a terme-
lőknek a költségingadozásokkal szembeni védelmet,
melyek viszont semmiképp nem kapcsolódtak a csatlako-
zást megelőző tranzakciókhoz vagy eseményekhez, de a
jövőben változásuk bekövetkezhet, ilyen formán a csatlako-
zás napján ismeretlenek voltak.
- (272) Azt, hogy az állam elkötelezettségének szintje a hosszú
lejáratú szerződések kapcsán ismeretlen volt a csatlakozás
napján, ugyanakkor az állam a csatlakozást követően is
kötelezettségeket vállalt, részletesebben alátámasztják az
alábbiakban felsorolt elemek.
- (273) Először is azon energiaárak, amelyeken a termelők
értékesítik energiájukat a PSE számára, nem is lettek
meghatározva az egyes hosszú lejáratú szerződésekben.
Az árak kiszámítása különféle képleteken alapuló számítá-
sok eredménye, amely képletek számos előre megjósolha-
talan ingadozásnak kitett mutatókból állnak össze.
- (274) A példa kedvéért, ezekben a képletekben szerepelnek olyan
mutatók, mint a Lengyelországban vagy éppen az USA-ban
érvényes áru és szolgáltatás árindex, a kőolaj vagy kőszén
világpiaci ára, a lengyelországi átlagbér vagy éppen a PLN-
USD árfolyam. Természetesen ezen mutatók változásai
nem csak a csatlakozás előtt bekövetkezett eseményektől
függnek. Az árak számítása, néha maguk a képletek is
folyamatos változásoknak vannak kitéve már a hosszú
lejáratú szerződésekben megfogalmazott mellékletek, zára-
dékok erejénél fogva is, sok esetben évente, vagy akár
gyakrabban.
- (275) Ennek alapján a Bizottság úgy véli, hogy az árat meg-
határozó képlet megléte nem elégséges tényező az állam
gazdasági elkötelezettségének korlátozása szempontjából.
Az a tény, hogy a képlet számos változó mutatóból áll, már
eleve lehetetlenné teszi az állami elkötelezettség potenciális
szintjének elégségesen pontos meghatározását.
- (276) Továbbá a klasszikus garanciával szemben a hosszú lejáratú
szerződések tartalmazzák a kedvezményezettek működési
költségeit is. Tartalmazzák a PSE folyamatos, garantált
mennyiségű beszerzéseit és az általuk tartalmazott árképlet
szerinti állandó vagy változó működési költségeket.
- (277) A Bizottság figyelemmel van arra a tényre is, hogy az
árakkal kapcsolatos képletekben meglévő mutatók nagy
száma miatt az sem zárható ki, hogy a támogatás
kedvezményezettje maga is képes a végső árat befolyásolni
(olyan működési költségelemek segítségével, mint pl. a
munkavállalói bérköltségek vagy éppen a menedzsment
illetménye).
- (278) Végül pedig segítségül hívható az érveléshez azon tény is,
hogy a PSE hosszú lejáratú szerződésekből fakadó pénzügyi

elkötelezettsége nagy mértékben függ a keresleti viszonyoktól is. Megegyezik ugyanis a hosszú lejáratú szerző-
déseknek megfelelő beszerzési ár és a PSE
végfelhasználóknak eladott energiája vételárából származó
jövedelmének különbözetével. Azon árak, amelyeken a PSE
a végfelhasználók számára értékesíti villamos energiáját,
nyilvánvalóan előre meghatározhatatlanok. A monopoli-
zált piacon értékesített villamos energia árát évente az
állam határozza meg, ezzel szemben a szabadpiac árai előre
megjósolhatatlan módon változnak. Ez a tényező tovább
növeli az állami elkötelezettség kiszámíthatatlanságát a
hosszú lejáratú szerződések keretein belül. Még az is
előfordulhat, hogy a hosszú lejáratú szerződésekben foglalt
kötelező villamos energia beszerzés kijelölt minimális
mennyisége meghaladja a PSE valós szükségleteit, főként
a 2007. évi energiapiaci liberalizáció lezárását követően. A
villamos energia felesleg még tovább növelheti az amúgy is
ismeretlen költségeket, ez pedig még inkább növeli az
állami kötelezettségvállalás szintjét a hosszú lejáratú
szerződésekben.

- (279) Ennélfogva a PSE részéről a termelők számára teljesített
kifizetések a csatlakozás után nem képezik a korábban a
csatlakozás előtt megállapított támogatási kvótákat terhelő
odaítelt összegek általános fejezetét. A hosszú lejáratú
szerződéseket számos esetben záradékokkal módosították
az első aláírást követően.
- (280) A Bizottság arra is felhívja a figyelmet, hogy – adott
esetekben – az eszközök közös piaccal való összeegyez-
tethetősége értékelésekor azt a támogatást is figyelembe kell
venni, amelyet a tagállam az EU-csatlakozást megelőzően
nyújtott és alkalmaz a csatlakozást követően is.

A hosszú lejáratú szerződések új
támogatásnak számító státusa

- (281) Az Alapszerződés fentiekben felsorolt csatlakozási előírásai
szerint a csatlakozást megelőzően hatályba lépett összes
olyan eszköz, mely a csatlakozás időpontját követően is
alkalmazásra kerül, és állami támogatást képez, valamint az
alábbiakban felsorolt kategóriák egyikébe sem sorolható – a
csatlakozás időpontját követően az EK-Szerződés 88. cikke
(3) bekezdése értelmében új támogatásnak minősül.
- (282) A létező támogatások három kategóriája – amelyről a
csatlakozási szerződés rendelkezik – magában foglalja:
1. azokat a támogatási eszközöket, amelyek Lengyel-
országban 1994. december 10-ét megelőzően léptek
hatályba.
- Ebben az értelemben szükséges feljegyezni, hogy a
Turów S.A.⁽⁶⁴⁾ termelővel kötött hosszú lejáratú
szerződés kivételével a hosszú lejáratú szerződések
1994. december 10-e után lettek megkötve, tehát nem
minősülnek létező támogatásnak az EK-Szerződés
88. cikke (1) bekezdése alapján.
2. azokat a támogatási eszközöket, amelyek a csatlakozási
szerződés mellékletében létező támogatásként szere-
pelnek.

⁽⁶⁴⁾ Amellyel – mint ahogy a BOT az eljárásra vonatkozó észrevételében
kiemeli – hosszú lejáratú szerződést kötöttek 1994. augusztus 26-án.

Ebben az értelemben pedig meg kell jegyezni, hogy sem a hosszú lejáratú szerződéseket magában foglaló programot, és egyetlen hosszú lejáratú szerződést sem jeleztek a Bizottság felé a csatlakozási szerződés mellékletébe létező támogatási eszközként történő felvételre, és ezek nem szerepelnek a csatlakozási okirat IV. mellékletében sem – amelyről a IV. melléklet 1b) pontja szól a 3. fejezetben – ez a melléklet tartalmazza az EK-Szerződés 88. cikke 1) bekezdése értelmében a létező támogatásokat – tehát nem is tekintendőek létező támogatásnak.

3. azokat a támogatásokat, amelyeket a csatlakozás időpontját megelőzően az állami támogatásokat értékelő lengyel hatóság megvizsgált és az értékelés alapján közösségi jogi vívmányként lettek elismerve, továbbá amelyekkel szemben a Bizottság nem jelentett be ellenvéleményt annak okán, hogy komoly kétségeket ébresztene ezen eszközök közös piaccal való összeegyeztethetőségének szempontjából a csatlakozási szerződésben meghatározott eljárás előírásainak fényében, az ún. „átmeneti eljárások”-ban (lásd a csatlakozási okmány IV. melléklete 3. fejezetének 2. pontja).

Ebben az összefüggésben figyelemmel kell lenni arra, hogy – miután az úgynevezett átmeneti eljárás során a Bizottsághoz nem érkezett egyetlen hosszú lejáratú szerződés bejelentés sem – ezek nem is képezik az EK-Szerződés 88. cikke (1) bekezdése szerinti létező támogatásnyújtást.

- (283) Ennek okán az egyes hosszú lejáratú szerződések nem tartoznak a létező támogatások egyik felsorolt kategóriájába sem – erről szól a csatlakozási szerződés – ezért a csatlakozás napjától új támogatásnak minősülnek.

- (284) A Bizottság arra is felhívja a figyelmet, hogy a hosszú lejáratú szerződések ilyenfajta minősítése egybeesik a 659/1999/EK rendelet 1. cikke b) pontja v) alpont utolsó mondatában foglalt előírással. Ez a cikk előírja, hogy abban az esetben, amikor az eszközök a közösségi jogi előírások erejénél fogva a liberalizációt követően támogatásnak minősülnek (jelen helyzetben a 96/92/EK irányelv az energiapiac liberalizációjáról, amely Lengyelországban az ország Európai Unióba való belépése napján lépett hatályba), úgy ezek a támogatások nem tekinthetők a liberalizáció időpontját követően létező támogatásnak, ez viszont értelemszerűen azt jelenti, hogy új támogatásnak kell azokat minősíteni.

- (285) Az érdekelt felek észrevételeit tekintve – a 71. pont szerint – a Bizottság felhívja a figyelmet: a 31. pontban indokolt okoknál fogva a hosszú lejáratú szerződéseket támogatásprogramnak tekinti. Figyelembe veszi ugyanakkor azt a tényt is, hogy az összes hosszú lejáratú szerződés közös nevezője az az állami döntés, amely a befektetőknek hosszú távú energiabeszerzésre vonatkozó szerződést ajánl, garantálva ezáltal a szerződések hatálya alatti jövedelmezőséget.

- (286) Az érintettek arra az érvre hivatkoznak, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem minősültek állami támogatásnak megkötésük időpontjában, ennél fogva nem is lehet azokat új támogatásnak minősíteni. Az Alzetta Mauro⁽⁶⁵⁾ ügy ítéletére hivatkoznak azt állítva, hogy az a támogatás,

amelyet a kezdetben a piaci versenyzők előtt lezárt piacokon kaptak a liberalizációt megelőzően, a liberalizációt követően létező támogatásnak minősülnek. Tekintet nélkül a 659/1999/EK tanácsi rendelet 1. cikke (b) pontjának v) alpontjában foglaltakra ugyanez vonatkozik a programokra, mint az egyedi támogatások eszközeire.

- (287) A Bizottság ezt az érvelést elutasítja. Kimutatja, hogy Lengyelország EU-csatlakozása napján az állami támogatásnyújtás valamennyi kritériuma teljesült. Kimutatta, hogy ebben az időben Lengyelország már régóta kereskedett energiával a szomszédos országok viszonylatában, továbbá 1999 óta működik az országban az Energiatőzsde. Mindenesetre kétség nem fért ahhoz, hogy Lengyelország csatlakozása napjával azonnal csatlakozott a verseny előtt megnyílt piaci ágazathoz. A Bizottság felfogása szerint a csatlakozási szerződés előírásainak célja az állami támogatások tekintetében éppen az volt, hogy a tagállamok közötti verseny torzítására képes eszközök áttekinthetőségét megvalósítsa a csatlakozás napjától. A 2004. május 1-jét megelőző csatlakozási szerződésekkel ellentétben a Lengyelország és még kilenc állam által is aláírt csatlakozási szerződés arra törekedett, hogy a létező támogatásnak minősülő eszközök számát a három, fentiekben részletezett konkrét esetre korlátozza. Az Alzetta Mauro ügyben hozott döntés nem érinti a csatlakozási szerződés körébe tartozó eszközöket, de nem lehet ebben az összefüggésben az értékelt hosszú lejáratú szerződések összefüggésében sem kezelni. Végül a Bizottság észrevételezi azt is, hogy az Alzetta Mauro ügyben hozott döntés még a 659/1999/EK rendelet hatálybalépését megelőző időben született.

- (288) Ennek kapcsán és a csatlakozási szerződés alapján a Bizottság úgy ítéli, hogy a hosszú lejáratú szerződések új segítségnyújtásnak tekintendőek.

A jogellenesen nyújtott támogatások tekintetében

- (289) Azzal összefüggésben, hogy a hosszú lejáratú szerződések nem lettek bejelentve a Bizottság felé az állami segítségnyújtás tárgyában előírt eljárásjogi formák szerint, a Bizottság azokat jogellenesen nyújtott támogatásnak tekinti.

7.1.4. A csatlakozási szerződés megfelelő előírásai

- (290) Az érdekelt felek fenntartották, hogy a Bizottságnak meg kellett volna vizsgálnia a hosszú lejáratú szerződéseket a csatlakozási szerződésben rögzített átmeneti mechanizmusok tekintetében a PL1/03⁽⁶⁶⁾ számú állami támogatásnyújtás ügyével együtt.

- (291) A Bizottság ezzel a megállapítással nem ért egyet.

- (292) A csatlakozási szerződés keretében rögzített átmeneti mechanizmus szerint a Bizottság kompetenciája arra korlátozódott, hogy igazolja vagy ellenvetéssel éljen az újonnan belépő államok versenyhivatalai által hozott, a csatlakozás előtt hatályba lépett és a csatlakozást követően is alkalmazott döntések tárgyában. A PL1/03 ügy a lengyel versenyhivatal döntésére vonatkozott, mellyel az illetékes

⁽⁶⁵⁾ Lásd a 16. lábjegyzetet.

⁽⁶⁶⁾ PL 1/03 – Átállási költségek – Lengyelországban. Lásd a 36. lábjegyzetet.

szerv a hosszú lejáratú szerződés felbontása után járó kompenzációt szabályozó törvény tervezetét illetve. Nem vonatkozott ez a döntés a hosszú lejáratú szerződések keretében odaítélt segítségnyújtásra, továbbá a lengyel illetékesek nem is jelentettek be hosszú lejáratú szerződéseket az átmeneti eljárás kereteiben, az AGÉSZ döntések pedig nem vonatkoztak az egyedi hosszú lejáratú szerződésekre. A Bizottság tehát nem rendelkezett illetékességgel az önálló döntéshozatalra az átmeneti eljárások alapján ezen ügyek körének kiszélesítésére.

(293) Amennyiben pedig a Bizottság önálló jogkörben terjeszthetné ki a hasonló ügyek körét, akkor sem lenne ez lehetséges a jelen konkrét helyzetben, ugyanis az átmeneti eljárás kereteiben vizsgált törvény a Lengyelország EU-csatlakozását megelőzően kötött összes hosszú lejáratú szerződés felbontását írta elő. A Bizottság vizsgálata viszont kizárólag azokra az ügyekre vonatkozott, amelyekben az állami segítség a csatlakozást követően is fennmaradt, ennél fogva értelemszerűen nem terjedhetett túl, nem vizsgálhatta az összes hosszú lejáratú szerződést.

(294) Amennyiben pedig egyéb, kétoldalú szerződések vagy az energetikai Charta kerül szóba, a Bizottság álláspontja szerint ezek nem tiltják az ilyen szerződések felbontását, ellenben megfelelő kompenzációt ajánlanak azok számára, akik a hosszú lejáratú szerződések alapján nem élnek az állami segítségnyújtással. Az ilyen szerződések célja a liberalizációs célok és a beruházások fenntartási kötelezettsége közötti egyensúly fenntartása. Az érdekelték észrevételeire válaszolva – a jogok elvonásáról van szó – a Bizottság úgy véli, hogy amennyiben a hosszú lejáratú szerződések nem jelentenék a jogellenes és a közös piac feltételeivel összeegyeztethetetlen állami támogatást, abban az esetben nem is lennének legálisak. Felbontásuk tehát nem tekinthető jogelvonásnak. Abban az esetben, ha jogelvonásnak tekintenék, a Bizottság álláspontja szerint nem kaphatnának kompenzációt, az átállási költségek módszertanában megfogalmazott feltételek pedig azt garantálják, hogy ez a kompenzáció helyénvaló.

7.1.5. Az összeegyeztethetőség értékelése

(295) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése általánosan tiltja a Közösség területén az állami támogatást.

(296) Az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdése és a 87. cikkének (3) bekezdése megfogalmazza az általános összeegyeztethetlenségi elv és az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdésében foglalt közös piaci elvek alól mentesítő kivételeket.

(297) Az EK-Szerződés 87. cikkének (2) bekezdésében foglalt kivételek a tárgyalta ügyben nem alkalmazhatók, ugyanis ez az eszköz nem rendelkezik sem szociális jelleggel, sem magánszemély fogyasztó számára nyújtott, nincs természeti csapás vagy más rendkívüli esemény által okozott kár helyreállítását célzó jellege és szintén nem a Német Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás.

(298) További kivételeket az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdésében rögzítettek.

(299) A 87. cikk (3) bekezdésének a) pontja úgy határoz, hogy a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekintendő „az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság”. Lengyelország területének legnagyobb része, ha nem az egész ország területe ilyen régióknak tekinthető.

(300) A Bizottság megszabta az ilyen támogatáseszközök értékelésének irányelveit. Lengyelország EU-csatlakozásának időpontjában ezek az irányelvek már hatályban voltak az országos regionális támogatás tárgyában⁽⁶⁷⁾ (a továbbiakban: regionális irányelvek). Az irányelvek szabályozták ugyanis az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a regionális támogatás értékelési folyamatát.

(301) A regionális irányelvekben foglaltaknak megfelelően a beruházási költségek fedezetére nyújtott állami támogatás számíthatott kizárólag elfogadásra. A működési támogatás alapvetően tilos volt (Regionális irányelvek 4.15. pontja), bár egyes specifikus régiók esetében az ilyen támogatás jóváhagyásának is megvolt az lehetősége, azzal a feltétellel, hogy időbeli korláttal és fokozatosan csökkenő mértékben ítélték meg⁽⁶⁸⁾.

(302) A támogatást nem szabad beruházási támogatásnak tekinteni. A beruházási támogatás definíciója a potenciális minősített költségekben fogalmazódott meg, ezt részletezi a regionális irányelvek 4.5. és 4.6. pontja. A hosszú lejáratú szerződések alapján történő kifizetések evidens módon egyéb költségeket is fedeznek. A leginkább drasztikus példa az erőművek üzemeltetéséhez szükséges tüzelőanyag költségek fedezetére vállalt garancia. A hosszú lejáratú szerződések úgyszintén fedezhetik a személyi költségeket is. Természetesen ez a költségfajta nem mutatható ki a beruházási támogatásnak minősülő költségek kimutatásában. Ellenkezőleg, ezek a költségek a működtető folyó kiadásoknak felelnek meg, ennél fogva tehát a regionális irányelvek 4.15. pontjában meghatározott működési költségekbe lehet őket beszámítani.

(303) A hosszú lejáratú szerződések alapján adott támogatások között nem található egyetlen racionális időkeret sem. A hosszú lejáratú szerződések hatálya igen hosszú időre szabott, egészen az adott erőmű tervezett élettartamának időszakára. Továbbá a hosszú lejáratú szerződések nem rendelkeznek olyan előírással sem, amelyek előrevetítik a támogatás összegének fokozatos csökkentését. A beszerzett energia garantált mennyisége nem csökken, sőt az ár indexálásra kerül, ami általában azt jelenti, hogy inkább nő, de semmi esetre sem csökken. Függetlenül az idő múlásától nem csökken a nyereség garanciája, sem pedig annak kerete sem.

⁽⁶⁷⁾ HL C 74., 1998.3.10., 9. o.

⁽⁶⁸⁾ A regionális irányelvek 4.16. pontja ettől az elvtől kivételes eltérést enged, de csak a periférikus, az alacsony lakottságú régiók esetében, ez pedig kizárja azokat a régiókat, ahol a hosszú lejáratú szerződésekkel élő termelők helyezkednek el.

- (304) A fenti észrevételek értelmében a Bizottság megállapítja, hogy a támogatásra nem alkalmazható az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének a) pontjában rögzített mentesítés.
- (305) Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének b) pontja rögzíti, hogy a közös piaccal egybehangzónak tekintendő a „közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítása vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás”.
- (306) A Bizottság felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy a tárgyalt támogatás semmi esetre sem a közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítását célozza.
- (307) A Bizottság megítélése szerint semmi sem utal arra, hogy a támogatás a lengyel gazdaság komoly zavarának megszüntetését szolgálja. A Bizottság elismeri azt a tényt, hogy a villamos energia fontos termék minden tagállam gazdasága számára, elismeri azt is, hogy a 90-es években ennek az ágazatnak a korszerűsítése Lengyelországban feltétlenül szükséges volt.
- (308) Azonban, a Bizottság megítélése szerint a „tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar” lényegesen komolyabb jellegű esetekre vonatkozik. Általában az érdekeltek hivatkozása a tagállam gazdaságát befolyásoló potenciális hatásokra nem elegendő annak elismeréséhez, hogy az adott eszköz esetében alkalmazásra kerülhet a szerződés fenti előírása. Ebből a célból legalábbis szükséges a zavar konkrét leírása, az ilyen zavar előfordulási valószínűségének vizsgálata, valamint a következmények mértékének felmérése.
- (309) Végül pedig a Bizottság felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy hasonló helyzetekben gyors cselekvésre van szükség, ez pedig nem egyeztethető össze a versenytárgyalások elhúzódó eljárásaival és a hosszú lejáratú szerződések hosszadalmas tárgyalásaival.
- (310) Ennek fényében a Bizottság megállapítja, hogy a támogatásnál nem alkalmazható az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének b) pontja szerinti mentesítés.
- (311) Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének d) pontja előírja, hogy az EK-Szerződésben foglaltakban megfelelőnek lehet tekinteni a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásokat, ha az a Közösségen belül kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes módon. Az előírás természetesen nem alkalmazható a hosszú lejáratú szerződésekben.
- (312) Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja engedélyezi az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság számos irányelvet és közleményt dolgozott ki az említett cikkben foglalt derogációk alkalmazására vonatkozóan.
- (313) Az érdekeltek felek említést tettek a regionális irányelvek és a környezetvédelemre vonatkozó állami támogatásról szóló irányelvek alkalmazásáról („környezetvédelemre vonatkozó irányelvek”).
- (314) A 300–304. pontok leírják azokat a tényezőket, amelyek okán az állam támogatása nem ismerhető el a közös piaccal összeegyeztethető a regionális irányelvek alkalmazásakor⁽⁶⁹⁾.
- (315) A környezetvédelemre vonatkozó irányelvek tekintetében a Bizottság arra hívja fel a figyelmet, hogy a regionális irányelvekhez hasonlóan mindenekelőtt a beruházási támogatást engedélyezi. A működési támogatás specifikus célok támogatására korlátozódik. Ezek közül az első a hulladékgazdálkodást és az energiatakarékosságot érinti (E.3.1. pont), mely legtovább 5 éven keresztül folyósítható. A második az adócsökkentés vagy adófizetés alóli mentesítés (E. 3.2. pont). A harmadik a megújuló energiaforrásokat érinti (E.3.3. pont). Természetesen az esetek egyike sem alkalmazható a tárgyalt ügyben.
- (316) A működési támogatás negyedik és egyben utolsó fajtája a kapcsolt hő és villamos energia előállításának (E.3.4. pont) jóváhagyott támogatása. A tárgyban szereplő egyes termelők hő és energiát állítanak elő. Azonban sem a lengyel hatóságok, sem pedig az érintett termelők nem igazolták, hogy üzemük teljes mértékben teljesíti a környezetvédelmi irányelvekben megfogalmazott és megkövetelt hatékonysági kritériumokat. Sőt, mi több, Lengyelország a Bizottságnak arra utaló adatokat adott meg, amelyek szerint a vizsgált termelés csak korlátozott mértékben felel meg a hatékonysági kritériumok azon szintjének, ahol a teljesítés elismerése szóba kerülhet. A Bizottság értékelésében ez lehetetlenné teszi a tárgyalt támogatási intézkedések jóváhagyását, amelyek a tárgyban szereplő üzemek mind-egyikét érintik.
- (317) A 312. pontban említett okmányok közül egyetlen, amely alkalmazására ebben az ügyben sor kerülhet, az átállási költségek metodológiája. Az átállási költségek metodológiája a piacon jelen levő szereplőknek nyújtott támogatásra vonatkozik, amelyek a liberalizációt megelőzően építettek a villamos energia ágazatához tartozó erőműveket és működési nehézségekkel küszködhetnek a már liberalizált piacon.
- (318) Az eljárás megindítására vonatkozó határozatban a Bizottság rámutatott számos olyan körülményre, amely az átállási költségek metodológiája szempontjából a hosszú lejáratú szerződések jóváhagyását kétségbe vonhatják.
- (319) Az egyik ilyen tényező arra vonatkozott, hogy az átállási költségek metodológiája előírja, miszerint: a Bizottság kivételesen gyanakvó módon kezeli azokat a támogatásokat, amelyek célja a 96/26/EK irányelv hatálybalépését megelőzően szerzett jövedelmek biztosítása részben vagy egészben, anélkül, hogy a minősített – esetlegesen a verseny bevezetéséből adódó – átállási költségeket figyelembe vették volna⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶⁹⁾ A regionális irányelvek az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének a) pontja és a 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja előírásaira alapulnak. Ezek az előírások ugyanazt az értékelési fajtát alkalmazták mindkét esetben. A különbség a két előírás között az alkalmazási területben és a megengedett támogatás mértékében mutatkozik.

⁽⁷⁰⁾ Átállási költségek metodológiája, 4.8. pont.

(320) A hosszú lejáratú szerződés célja éppen az volt, hogy biztosítsa a 96/26/EK irányelv hatálybalépését megelőzően az egyes termelők és üzemek által realizált jövedelmek nagyobb részét. Ez pedig azokra a termelőkre vonatkozott, amelyek részesedése a piacon amúgy is igen jelentős volt, ráadásul hosszú időtartamú, lényegesen túllépte a piaci viszonyokhoz való racionális alkalmazkodáshoz szükséges időtartamot.

(321) A fenti észrevételek értelmében a Bizottság megállapítja, hogy a hosszú lejáratú szerződések ellentétesek az átállási költségek metodológiájában foglalt kritériumokkal. Ellentétben vannak a metodológia alapelveivel, melynek lényege lehetővé teszi a piaci elvekhez való alkalmazkodás fokozatos, de egyben valóságos folyamatát.

(322) Az érdekelt felek állították, hogy a hosszú lejáratú szerződések közvetlenül kerülhetnek jóváhagyásra az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése alapján. Arra is emlékeztettek, hogy a hosszú lejáratú szerződések megkönnyítették a lengyel energetikai ágazat fejlődését, miután korszerű, környezet számára nem ártalmas energiatermelő külföldi beruházásokat vonzottak. A hosszú lejáratú szerződések arra is szolgáltak, hogy „előmozdítsák az egyes gazdasági tevékenység fejlődését”.

(323) A Bizottság arra a tényre is felhívja a figyelmet, hogy mindkét fentiekben említett politikai cél: a befektetések vonzása és a környezet számára nem ártalmas üzemek építésének támogatása ugyanolyan politikai cél, mint amelyik szerepel a regionális irányelvekben és a környezetvédelmi irányelvekben. A Bizottság megvizsgálta már a hosszú lejáratú szerződések tartalmát mindkét irányelv előírásai szerint és arra a következtetésre jutott, hogy azok nem voltak összeegyeztethetők a felsorolt elvekkel. A Bizottság úgy véli, hogy mindez kimeríti a 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának alkalmazási lehetőségét a hosszú lejáratú szerződések jóváhagyása céljából.

(324) Ebben a helyzetben a Bizottság megállapítja, hogy a hosszú lejáratú szerződések a közös piac elveivel összeegyeztethetetlenek.

7.1.6. A Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. különleges esete

(325) A Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. társasággal kötött hosszú lejáratú szerződést a PSE 2006. május 17-én felbontotta⁽⁷¹⁾, még azelőtt, hogy az erőmű építkezése előrehaladott fázisába lépett volna. Miután az erőmű akkor semmiféle tevékenységet nem folytatott, a társaságnak nem is volt lehetősége a hosszú lejáratú szerződések bármely előnyét élvezni. Nem élt tehát az állami támogatás lehetőségével.

(326) Ennek kapcsán a Bizottság véleménye, hogy a hosszú lejáratú szerződés a Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. számára semmiféle támogatást nem biztosított.

⁽⁷¹⁾ A lengyel hatóságok 2007. június 6-án kelt levele.

7.2. A törvényre vonatkozóan

(327) A Bizottság vizsgálat alá vonta az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás létezésének négy kumulatív kritériumát.

Állami eszközök és azok állami eszközzé nyilvánítás lehetősége

(328) A Bizottság vizsgálat alá vonta azon készletek kérdését, amelyek terhére a törvény alapján teljesíthetők a kifizetések. A Bizottság meghatározta, hogy azok az ugyanabban a törvényben rögzített „parafiskális díjakból” származtathatók.

(329) A törvény a díj fizetésére minden fogyasztót kötelez (a törvény 8. cikke), a díj összege a hálózati teljesítménytől és a hálózatra kapcsolódás körülményeitől függ (a törvény 10. és 11. cikke). A mértékét az Energiaszabályozási Hivatal állapítja meg (a törvény 12. cikke). A szolgáltatók által beszedett díjak a Zarządca Rozliczeń S.A. (Elszámolás-kezelő Rt.) számlájára kerülnek átutalásra. Az utóbbi céltársaság, mely teljes egészében az Államkincstár tulajdonában van és teljes egészében az Államkincstár ellenőrzése alatt áll. Létrehozását a törvény 7. cikke rendelte el. Az Elszámolás-kezelő Rt. ezeket az eszközöket a törvényben kedvezményezettként jelölt termelők javára továbbítja, a törvény 4. fejezetében foglalt előírások szerint az Energiaszabályozási Hivatal adminisztratív ellenőrzése mellett.

(330) A Bizottság vizsgálat alá vonta a díjfizetés elemeit a döntéshozatali gyakorlat fényében⁽⁷²⁾, valamint az Európai Bíróság e kérdésben folytatott ítélkezési gyakorlata alapján⁽⁷³⁾. A Bizottság a következő észrevételeket tette.

(331) Először is a díjfizetés kötelező jellegű, melyet az állam kényszerít minden fogyasztóra.

(332) Másodszor, a bevételek az állami társaság Elszámolás-kezelő Rt. bankszámlájára kerülnek. A társaság teljes egészében állami tulajdonban van. Az Elszámolás-kezelő Rt. Felügyelő Bizottságának 7 tagja közül négy, beleértve az elnököt is, miniszteri kinevezés útján gyakorolja feladatát, további két fő pedig közigazgatási szerv vezetője (Energiaszabályozási Hivatal és Verseny- és Fogyasztóvédelmi Hivatal), egy főt pedig a részvényesek Közgyűlése választ meg, ami pedig azt jelenti, hogy az úgyszintén állami PSE küld tagot. A Bizottság megállapítja, hogy az Elszámolás-kezelő Rt. teljes egészében állami felügyelet alatt működő társaság. A megállapítást erősíti az a tény is, hogy az Elszámolás-kezelő Rt. az Energiaszabályozási Hivatal ellenőrzése alatt tevékenykedik, ez pedig úgyszintén állami ügynökség. A díjakból származó bevételek tehát olyan szerv kezelésébe kerülnek, amely teljes egészében az állam ellenőrzése alatt áll.

⁽⁷²⁾ Lásd pl. az N 161/04 – Portugália ügyet (HL C 250., 2005.10.8., 9. o.).

⁽⁷³⁾ Lásd például a C-173/73. sz. Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án, EBHT 1974, 709 és a C-78/76. sz. Steinike kontra Német Szövetségi Köztársaság ügyben 1977. március 22-én, EBHT 1977, 595 hozott ítéletet.

(333) Harmadrészt, az Elszámolás-kezelő Rt. a beszedett és összegyűjtött pénzeszközöket az állam által elfogadott törvény alapján utalja át egyes termelők számára azok fizetési kötelezettségei fedezetére. A törvény alapján az Elszámolás-kezelő Rt. az átállási költségek fedezése céljából fizeti ki ezeket a pénzeszközöket a termelőknek, mégpedig az adott év költségeinek előlegeként az éves korrekció formájában.

(334) A felsorolt három megjegyzés alapján a Bizottság megállapítja, hogy a díjakból származó befizetések az állami készleteket alkotják.

Gazdasági előny

(335) A törvény előírja a kifizetéseket azoknak az erőműveknek, amelyek elfogadják a benne rögzített mechanizmusok alkalmazását. Az erőművek a kifizetés ellenében felbontják meglévő hosszú lejáratú szerződéseiket a PSE-vel.

(336) A törvény alapján megvalósuló kifizetések a jogosult erőművek számára lehetővé teszik a viselt költségek terheinek enyhítését. A kifizetések számításának képlete feltételezi, hogy az állam fedezi különösen az egyes költségek okozta veszteségeiket az amortizáció és az üzemanyag-költségekkel együtt, amennyiben a piaci bevételek nem mutatkoznak elegendőnek ezek fedezetére olyan feltételek mellett, amelyeknek teljesülése normális gazdasági helyzetben nagyon is valószínűsíthető. Ez pedig azt jelenti, hogy a feltételeknek megfelelően a fizetési kötelezettség fedezeteit azok a díjak adják, amelyeket átlagos piaci körülmények között a termelőknek maguknak kellene állnia. Ennélfogva a kifizetések gazdasági előnyt jelentenek számukra.

(337) Az érdekelt felek szerint a kifizetések nem biztosítanak ilyen előnyt, ugyanis kizárólag a hosszú lejáratú szerződések felbontása miatti jogos kompenzációt szolgálják. Ez az értelmezés azon a feltételezésen alapul, mely szerint a hosszú lejáratú szerződés mint olyan nem is biztosít gazdasági hasznot, azonban ez az érv a 7.1.1. pont tanúsága szerint nem fedi a valóságot.

Szelektivitás

(338) Mivel a törvény kedvezményezettjei ugyanazok az erőművek, amelyek a hosszú lejáratú szerződéseknek is kedvezményezettjei, ennélfogva el kell fogadni a 254–257. pontokban leírt érveket.

A verseny torzítása és a kereskedelem befolyásolása

(339) A törvény az energiapiacra működő számos társaság számára biztosít előnyöket. Ez a piac az EU-ban liberalizált piac. Azok az eszközök, amelyek előnyösebb helyzetbe hozzák az energiaágazat vállalkozásait az egyik tagállamban, korlátozhatják a más tagállamokból történő energia kivitelét vagy segíthetik az ugyanezen országokba történő energia kivitelét. Különösen vonatkozik ez Lengyelországra,

mely Európa közepén helyezkedik el és össze van kötve – vagy könnyen összeköttetést teremthet – az egyes jelenlegi vagy jövőbeni tagállamokkal.

(340) A törvényből eredő versenylőny torzíthatja a versenyt és befolyásolhatja a tagállamok közötti kereskedelmet.

(341) A fentiekben leírtak alapján a Bizottság úgy véli, hogy a törvényben szabályozott kompenzációs rendszer állami támogatásnak minősül.

7.2.1. A jogszerűen megítélt támogatás

(342) A törvény 2007. augusztus 4-én lépett hatályba. Ennek értelmében a Bizottság észrevételezi, hogy a törvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján a termelő, amelyik a program lehetőségei mellett dönt, a pénzeszközöket az átállási költségek fedezete céljából csak a szerződés felbontásának aláírását követően kapja meg. Azonfelül, a törvény 22. cikkének (4) bekezdésében foglaltak alapján az átállási költségek fedezetét szolgáló első előleg kifizetésére a minősített termelőknek csak a hosszú lejáratú szerződés idő előtti felbontásáról rendelkező szerződés aláírását követő 120. napot követő hónap 5. napján kerülhet sor. A fentiek alapján a törvény hatálybalépésének napja semmi esetre sem tekinthető a termelőknek nyújtott támogatás megítélése napjának, azaz annak a dátumnak, amely napon a kedvezményezett jogilag kötelező jogosultságot szerzett a támogatás igénybe vételére. A Bizottság tehát nem tekinti úgy, hogy a törvény hatálybalépése jelen határozat elfogadásának napja előtt az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdésében rögzített kötelezettség megszegését jelentené.

7.2.2. Megfelelőség értékelése

(343) Az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdése általános tilalmat rendel el a Közösség területén az állami támogatás tekintetében.

(344) Az EK-Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja engedélyezi az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatást, amennyiben az nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság számos irányelvet és közleményt dolgozott ki az említett cikkben foglalt derogációk alkalmazására vonatkozóan.

(345) Az átállási költségek metodológiájának célja az energetikai ágazatban részt vevő jogalanyok számára folyósított támogatások vizsgálat alá vonása annak fényében, hogy a fenti jogalanyok által a liberalizációt megelőzően meghozott döntések egyszerűen elvesztették gazdasági értelmüket a liberalizáció után.

(346) Az átállási költségek metodológiája (3) bekezdésének első mondatában megtalálható a magyarázat arra nézve, hogy az átállási költségek „a gyakorlatban eltérő formát

ölthetnek: hosszú lejáratú vételi szerződések, feltételezett vagy precízen megnevezett értékesítési garanciák mellett megvalósított beruházások, a normális működési területen kívüli beruházások megvalósítása, stb.”. A vizsgált esetben a támogatás célterülete az erőművek modernizálását vagy bővítését megvalósító beruházások, amelyekben a hosszú lejáratú szerződés az eladás közvetlen garanciájának a szerepét tölti be. A metodológia hasonlóképpen érinti a gázenergiát felhasználó termelők hosszú lejáratú gázvásárlási megállapodásainak a konzekvenciáit is. Ennek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a támogatás pontosan befér az átállási költségek metodológiája tartományába. A Bizottság e metodológiai tartalom jegyében vizsgálja a támogatásokat.

- (347) Az átállási költségek metodológiája az átállási költségek kompenzációs támogatásainak vizsgálatát két szakaszban látja. Az első szakasz a módszertan 3. szekciójában került tárgyalásra és a minősített költségek definíciójára vonatkozik. Ezzel áll kapcsolatban a megítélhető kompenzáció maximális mértékének kiszámítása. A második szakasz a módszertan 4. szekciójában tárgyalva a valóságos kompenzáció számításának mechanizmusát érinti, amely összeg kerülne folyósításra az átállási költségek kompenzálására a tényleges piaci versenyhelyzet fejlődése figyelembevételével.
- (348) A Bizottság kezdetben megvizsgálta, vajon a támogatás eleget tesz az átállási költségek metodológiája 3.1 – 3.12 pontjaiban megfogalmazott feltételeknek.
- (349) Az átállási költségek metodológiája 3.1 pontja szerint a maximális kompenzáció folyósításakor csak azokat a beruházásokat vették tekintetbe, amelyeket az 96/92/EK irányelv lengyelországi ratifikációja és hatálybalépése napját megelőzően fejezték be. Lengyelországban ez a nap megegyezik az ország EU-csatlakozása napjával. Ugyanez a helyzet a hivatkozott dátumot megelőzően megrendelt gázmennyiségekkel is a „vidd vagy fizess” elvnek megfelelően. Kivételes esetekben figyelembe lehet venni a Lengyelország EU-csatlakozását megelőzően megkezdett, de a csatlakozás pillanatában még be nem fejezett beruházásokat is, de kizárólag ezen a területen, ahol Lengyelország képes volt a Bizottságnak bebizonyítani, hogy a beruházás befejezése és a beruházás eredményeként szerzett jövedelem az átállási költségek nagyobb mértékű csökkenéséhez vezetett, mint a munkálatok leállítása vezetett volna.
- (350) Az átállási költségek metodológiája 3.2 pontja alapján a termelőknek nyújtott garanciák létezése és érvényessége vitán felül áll, mivel azok a hosszú lejáratú szerződésekben kifejezetten szükségesek.
- (351) Az átállási költségek metodológiája 3.3 pontja alapján az említett beruházások igen jelentős nagyságrendűek és hatalmas veszteségeket is okozhatnak. Ugyanez vonatkozik a „vidd vagy fizess” típusú hosszú lejáratú szerződésekre. A Bizottság úgy véli, hogy amennyiben a veszteségek nem kerültek volna valamilyen módon kompenzálásra, abban az esetben méreteik folytán veszélybe sodorták volna az érdekelt vállalatok további működését. Erről tanúskodik a

beruházásokat finanszírozó pénzügyi intézetek viselkedése is, amelyek kimutatták a Bizottságnak, hogy a megfelelő kompenzáció hiánya a finanszírozási, pénzügyi szerződések megsértését jelentheti, ugyanis jelentősen nő az érintett vállalat csődjének kockázata.

- (352) A Bizottság tekintetbe veszi azt a tényt is, hogy az átállási költségek bevétele a konszolidált csoport szintjén értékelhető. Ez pedig lehetővé teszi a csoport számára a liberalizáció összes következményének számbavételét, legyenek azok pozitív vagy negatív előjelűek. Ez a mechanizmus oda vezet, hogy kizárhatók az új beruházások, hacsak nem evidens módon helyettesítő beruházásról van szó. Mi több, a Bizottság észrevételezi, hogy az ágazat új beruházásai alapvető jelentőségűek a piac megfelelő működése szempontjából, és nem lehet azokat leállítani az átállási költségek kompenzálása címén.
- (353) Az átállási költségek metodológiája 3.4 pontja szerint a kedvezményezett által a beruházás javára megítélt összegek nem visszavonhatók. Nincs más lehetőség az erőművekbe fektetett összegek visszanyerésére, mint azok üzemeltetése vagy értékesítése olyan áron, amely nem lehet magasabb, mint a hőerőmű által a piacon értékesített villamos energiából realizálható jövedelem. A „vidd vagy fizess” típusú szerződések úgyszintén nem törölhetők egyoldalúan a termelők részéről.
- (354) Az átállási költségek metodológiája 3.5 pontja alapján az erőmű beruházásokkal kapcsolatos költségek nem hozhatók kapcsolatba a kétoldalú szerződésekkel. Ezért annak ellenőrzése, hogy az ugyanabba a csoportba tartozó két társaságot összekötő garanciákból származnak a költségek – sehova sem vezet. Az átállási költségek a „vidd vagy fizess” típusú szerződésekben nyilván nem kötik össze két ugyanabba a csoportba tartozó társaságot.
- (355) Az átállási költségek metodológiája 3.6 pontja alapján a lengyel hatóságok a Bizottságnak benyújtották azon költségek kimutatását, amelyek a kompenzáció segítségével fedezik olyan helyzetben, amikor az erőmű saját bevételei ennek fedezetére nem elegendőek. E költségkategóriák vizsgálatát követően a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a kompenzációk nem fogják túllépni az új eszközök – indokolt esetben logikus haszonkulccsal együtt – működtetése idején a beruházásból származó visszatérítéshez nem elégséges összeg fedezetéhez feltétlenül szükséges összeget. A kompenzáció maximálisan folyósítható összege számításakor sok gazdasági tényező került megfogalmazásra, beleértve az árak megfelelő piaci bázisát, mely megfelel annak az árak, amelyet hajlandó lenne a lengyel piacra belépő ajánlattevő megfizetni. Azt a hipotézist fogadták el, hogy az ilyen ajánlattevő alapvető energiaforrásnak a szemet fogja tekinteni. A Bizottság ellenőrizte a fenti feltételezés összeegyeztethetőségét a Lengyelországban ezen ágazatban jelen levő tendenciákkal és hasonlóképpen vizsgálta a lengyelországi széntartalékokat, ellenőrizve, hogy a készletek Lengyelországban elégségesek-e a tendencia jövőbeni fennmaradásához. Ha a valós piaci ár alacsonyabb lesz, mint az előre látható piaci bázisár, akkor a kompenzáció számításához is a bázis piaci

ár lesz kalkulálva. A Bizottság úgy véli, hogy az átállási költségek kompenzációjának számításához alkalmazott mód azonos az általa állandóan alkalmazott móddal⁽⁷⁴⁾, tekintetbe veszi a gazdasági költségeket, amelyek a ténylegesen befektetettnek felelnek meg. A „vidd vagy fizess” típusú szerződések utáni kompenzáció kiszámítása a valóságban szerződött mennyiség és a szerződéses árak változásainak legkedvezőbb becslése alapján történt.

- (356) Az átállási költségek metodológiája 3.7 pontja szerint a kompenzáció számításában figyelembe vették a tárgyban szereplő eszközökből származó jövedelmeket. Valóban, a kompenzáció maximális összege a múltbeli, eszközökből származó jövedelmeknek a beruházás költségeik elérhető fedezetének levonását követően számított fennmaradó része, továbbá az erőművek 2007. évtől a hosszú lejáratú szerződések lejártáig teljesített pénzáramlásai, amelyek a beruházás költségeinek fedezete érdekében elérhetők. Ezeket a jövedelmeket a hosszú lejáratú szerződések napjától kezdve kell tekintetbe venni, a teljes, 2004. május 1-jétől folyósított állami támogatás pedig kényszerűen a levont összegekben szerepel.
- (357) Az átállási költségek metodológiája 3.8 pontja alapján az adott eszközök javára a múltban teljesített állami támogatás értéke, különösképpen a beruházási támogatás, a maximális kompenzációból került levonásra.
- (358) Az átállási költségek metodológiája 3.9 pontja szerint az átállási költségek számítási módjában megfelelő módon figyelembe vették az elektromos energia árváltozásait. A kompenzációs összegek időszaki korrekciója tekintettel van a kompenzáció maximális összegének számításakor alkalmazott villamos energia előrelátható ár és a villamos energia valós piaci ár közötti különbségre. A kompenzáció jogcímén teljesített valós kifizetendő összegek számításakor a „vidd vagy fizess” típusú szerződések esetében figyelembe veszik a valós felhasznált gázmennyiséget és a nyersanyag valós piaci árát, továbbá az a valós árat, amelyen a társaságok értékesíteni tudták előállított villamos energiájukat.
- (359) Az átállási költségek metodológiája 3.10 pontja szerint a maximális kompenzáció számításánál figyelembe kell venni a 96/26/EK irányelv lengyelországi hatálybalépését megelőző időben bekövetkezett amortizált költségeket.
- (360) Az átállási költségek metodológiája 3.11 pontja szerint a kompenzációk számítása az államot gazdaságilag legkevésbé megterhelő megoldás tekintetbe vételével történt. Az eszközök tekintetében – amelyek építése Lengyelország EU-csatlakozása előtt kezdődött meg, de nem fejeződött be a csatlakozásig – Lengyelország kimutatta, hogy a kompenzáció maximális összege a két lehetséges forgatókönyv közül az olcsóbb alapján lett kiszámítva: az építés befejezése és az új eszközök üzemeltetése jövedelemszerzés céljából, vagy pedig az építési munkálatok leállítása. Hasonlóképpen az átállási költségek kompenzációjának mechanizmusa a „vidd vagy fizess” típusú szerződésekkel úgy került kidolgozásra, hogy ösztönözze a termelőket az

erőművek valóságos üzemeltetésére az átállási költségek általános összegének csökkentése céljából, és nem pedig az előállítás, a termelés leállítására és a teljes kár megtérítésére – ez utóbbi nyilvánvalóan az átállási költségek növekedését eredményezné. A Bizottság megvizsgált számos, Lengyelország által bemutatott forgatókönyvet annak érdekében, hogy értékelhető legyen – mennyire képes a tárgyalt mechanizmus csökkenteni a kompenzáció általános költségeit. Végül, amennyiben a „vidd vagy fizess” elven megrendelt gáz mennyisége a program működése során újratárgyalásra és csökkentésre kerül, akkor el lehet jutni a kompenzáció tényleges kifizetésének csökkentéséhez is.

- (361) Az átállási költségek metodológiája 3.12 szerint a kompenzáció fizetésének időszaka teljesen 2027-ig elhúzódik. Az átállási költségek metodológiája 3.12 pontjában megállapítást nyert, hogy azok a „költségek, amelyeket némely vállalatnak kényszerűségből kell viselni az irányelv 26. cikke (2006. február 18.) alapján, elvként nem képezhetik minősített átállási költségeket a jelen metodológia értelmében”. Mégis, az átállási költségek metodológiája 5. lábjegyzetében a Bizottság megállapítja, hogy „Meg kell érteni, hogy az a beruházás, amelynek költségei nem visszanyerhetők, vagy gazdaságilag irracionálisak váltak a villamos energia belső piacának liberalizálása miatt, az átállási költségnek minősíthetők jelen metodológia értelmében, beleértve azokat az eseteket is, amelyekben ezeket a 2006. évet követően is viselni kell. A kötelezettségvállalások vagy a garanciák, amelyek vitathatatlanul elismerést igényelnek 2006. február 18-át követően is, mert ellenkező esetben komoly veszélynek lenne kitéve a környezet védelme, a közbiztonság, a munkavállalók szociális védelme vagy az elektromos hálózat biztonsága, képezhetik – megfelelő indoklás mellett – a minősített átállási költségeket, jelen metodológia értelmében”.
- (362) Azok az átállási költségek, amelyekről a törvényben szó van, szorosan kapcsolódnak az erőmű beruházásaihoz, melyek vissza nem nyerhetők – tekintettel a villamos energia belső piacának liberalizálására. Ugyanez vonatkozik a „vidd vagy fizess” típusú szerződésekre is, amelyek megkötésre kerültek azért, hogy biztosítsák a hosszú lejáratú szerződésekkel élő erőművek szállításait a hosszú lejáratú szerződésekben foglalt energia mennyiségében. Figyelemmel a fentiekben említett 5. lábjegyzetben foglaltakra a Bizottság jóváhagyhatja a kompenzációk a kiszabott határidőt meghaladó meghosszabbítását, amennyiben az adott esett körülményei azt indokolják.
- (363) A Bizottság arra hívja fel a figyelmet, hogy az elemzett beruházások az erőművekbe történő beruházások. Ezek kivételesen hosszú lejáratú (15-től egészen 30 évig terjedő) befektetések, amelyekben nagyon lényeges szerepet játszanak a villamos energia áringadozásai, azokat viszont nehéz előre látni, különösen a piac teljes liberalizációjára történő átállás időszakában. Az ilyen beruházások költségei vissza nem nyerhetők, ha az áram ára alacsonyabb, mint az erőmű építésekor előre vetített ár.

⁽⁷⁴⁾ Lásd az NN 49/99 ügyet – Átállási költségek Spanyolországban (HL C 268., 2001.9.22., 7. o.).

- (364) Ilyen körülmények között a Bizottság azon a véleményen van, hogy – ahogyan történt korábban, a Görögországra ⁽⁷⁵⁾ és Portugáliára ⁽⁷⁶⁾ vonatkozó ügyekben, a Metodológia 5. lábjegyzete előírásai alkalmazandók ezeknél a konkrét átállási költségeknél, és indokolják a 2006. évet követő kompenzációkat az eredeti hosszú lejáratú szerződések időtartamának lejártáig.
- (365) A fenti megjegyzések értelmében a Bizottság megállapítja, hogy a törvény megfelel az átállási költségek metodológiája 3.1–3.12 pontjaiban foglalt előírásoknak. Az átállási költségek szerinti maximális kompenzációk nem lépik túl a metodológia által megengedett szintet. Ugyanakkor az előírások szerint azokat minősítettnek kell tekinteni.
- (366) A Bizottság megvizsgálta azt is, hogy a támogatás teljesítette-e az átállási költségek metodológiája 4.1–4.6 pontjaiban foglaltakat.
- (367) Az átállási költségek metodológiája 4.1 pontja szerint a maximális kompenzáció összegét számították a kifejezetten meghatározott és egyedi erőművek és „vidd vagy fizess” típusú szerződések számára. A valóságban kifizetett kompenzációk semmi esetre sem lépik túl ezeket a maximális kvótákat.
- (368) Az átállási költségek metodológiája 4.2 pontja szerint a ténylegesen kifizetett kompenzáció összege tekintetbe fogja venni a gazdasági bázisadatokban bekövetkező tényleges változásokat, kiváltképp a villamos energia árait és a „vidd vagy fizess” típusú szerződések keretében vásárolt gáz mennyiségét. Például, amennyiben a villamos energia valós árai különbözni fognak a piaci bázisáraktól – amelyről van szó a 355. pontban – akkor a valós kompenzáció összege is módosulni fog. Hasonlóképpen a tényleges kompenzáció összegei a „vidd vagy fizess” típusú szerződések címén figyelemmel lesznek azokra a tényleges körülményekre, amelyek alapján az adott termelők megvásárolják a gázt és eladják a piacon villamos energiájukat.
- (369) Az átállási költségek metodológiája 4.3 pontja szerint a lengyel hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy bemutatják a Bizottságnak a törvény bevezetése kapcsán készített éves jelentéseket – a metodológia 4.3 pontja előírásai szerint.
- (370) Az átállási költségek metodológiája 4.4 pontja szerint a 355. pont rögzített piaci bázisár idővel növekszik, ami olyan helyzethez vezet, amelyben a kifizetett kompenzáció összege bizonyos mértékben csökkenni fog, ami a Bizottság véleménye szerint kedvező fejlemény.
- (371) Az átállási költségek metodológiája 4.5 pontja szerint a kompenzáció maximális összege, amely konkrét vállalat számára lesz kifizetve – nagyon előre kerül megállapításra. Az összeg figyelembe veszi a kedvezményezett jövőbeni nyereségét – a termelékenység növekedése folytán. A bejelentésben kiemelték, milyen módon lehet az átállási költségek számításakor figyelembe venni a különféle gazdasági tényezőket (olyanokat, mint az ár, a piaci részesedés, vagy egyéb, a tagállam által jelzett tényezők, amelyekre a metodológia tér ki részletesen).
- (372) Az átállási költségek metodológiája 4.6 pontja szerint a lengyel hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy a jövőben semmiféle támogatásban nem részesítik a törvény kedvezményezettjének tekintendő társaságokat azok megmentése vagy szerkezetátalakítása érdekében tíz évig az azon társaságok részére folyósított támogatás utolsó részletének kifizetésétől. Az így meghatározott időszak, mely némely társaság esetében 2037-ig terjed, az „első és utolsó eset” elvének megfelelően lett meghatározva – egybehangzóan a Bizottság interpretációjával, mely a „Nehéz helyzetben levő vállalatok megmentése és szerkezetátalakítása tárgyában elfogadott közösségi irányelvek” 73. pontjában ⁽⁷⁷⁾ fejtette ki. A Bizottság véleménye szerint ez a megoldás kielégítő mértékben biztosítja az átállási költségek metodológiája kereteiben esetleg fellépő jogellenes támogatás kumuláció elleni védekezés lehetőségét.
- (373) A fenti megjegyzések értelmében a Bizottság megállapítja, hogy a törvény megfelel az átállási költségek metodológiája 4.1–4.6 pontjaiban előírtaknak. Ugyanakkor az átállási költségek miatti tényleges összegek kifizetési módja megfelel az átállási költségek metodológiájában foglaltaknak.
- (374) Ilyen körülmények között a Bizottság megállapítja, hogy a törvény megfelel az átállási költségek metodológiájának. A minősített átállási költségek kompenzációjára szánt támogatás kielégíti az átállási költségek metodológiájában foglalt kritériumoknak és ennélfogva a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni.
- (375) A törvény kedvezményezettjeként fellépő energiatermelők jogosultak lennének az állami támogatás igénybe vételére az átállási költségek metodológiája szempontjából 2004. május 1-je óta. A törvény jövőbeni kompenzációs rendszert vetít elő, de a maximális kompenzációs összeg számításakor számol a termelők által a múltban kapott támogatások összegeivel is. A maximális kompenzációs összeg a törvény 2. számú melléklete szerint az eszközök múltbeli működése során szerzett jövedelem és a beruházás költségeinek fedezete különbözetének fele meg. Ahogy már említésre került a 356. számú pontban, a 2004. május 1-jét követően kapott teljes állami támogatás összege a levont jövedelmekben található. A törvényt a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek tartva a Bizottság a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinti szintén a 2004. május 1-je után a kedvezményezettjeknek kifizetett támogatások összegeit is.

⁽⁷⁵⁾ Az állami támogatásra vonatkozó NN 133/2001 számú ügy – Átállási költségek Görögországban (HL C 9., 2003.1.15., 6. o.).

⁽⁷⁶⁾ Az állami támogatásra vonatkozó ügy N 161/04 – Átállási költségek Portugáliában. Lásd a 72. lábjegyzetet.

⁽⁷⁷⁾ HL C 244., 2004.10.1., 2. o.

7.2.3. Különleges eset, a Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A. és a Electrabel Połaniec S.A. társaságok esetei

(376) Két hosszú lejáratú szerződés, melyet a Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.-val és a Electrabel Połaniec S.A.-val kötöttek meg, 2006. december 31-én lejárt. Ezért ezek az erőművek nem tartoznak a törvény hatálya alá. Azonban mivel mindkét hosszú lejáratú szerződés, mint egyedüli nem tartozik a törvény hatálya alá, nyilvánvalóan nem tartozik jelen határozat hatálya alá sem, emiatt a Bizottság két külön határozatot hoz a két társaság ügyében.

8. KÖVETKEZTETÉS

(377) A Bizottság megállapítja, hogy:

- a) A hosszú lejáratú szerződések az EK-Szerződés 87. cikkének 1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősülnek a Żarnowiecka Elektrownia Gazową Sp. z o.o., hosszú lejáratú szerződése kivételével, ez a támogatás pedig a közös piaccal nem összeegyeztethető;
- b) A törvény az EK-Szerződés 87. cikkének 1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősül, ez a támogatás pedig az EK-Szerződés 87. cikk 3) bekezdésének c) pontja szerint a közös piaccal összeegyeztethető.

(378) A hosszú lejáratú szerződésekben foglalt állami támogatás a 7.1.1 pont magyarázata szerint főként azon alapul, hogy a hosszú lejáratú szerződésben a PSE biztos villamosenergia-mennyiség beszerzését garantálja, az előállítás összes költségét magában foglaló áron.

(379) Miután az ilyen állami támogatás nem egyeztethető össze az EK-Szerződéssel, ezért folyósítását meg kell szüntetni. Miután a garantált átvételre és a költségek fedezetére vonatkozó előírások a hosszú lejáratú szerződés alapvető részét képezik, a Bizottság megállapítja, hogy az állami támogatás folyósításának megszüntetése egyedül a hosszú lejáratú szerződések felbontásával valósítható meg.

(380) A Bizottság úgy véli, hogy a hosszú lejáratú szerződések felbontása a felektől komoly munkaráfordítást igényel, különösképpen a hosszú lejáratú szerződések felbontása feltételeinek tárgyalása során. A Bizottság úgy véli, hogy a villamosenergia-ellátás biztonsági szintjének megfelelő biztosítása céljából, valamint annak érdekében, hogy a piac teljes liberalizációja Lengyelországban jó körülmények között valósuljon meg, szükség van a folyamat lezárásának ésszerű határidejét megszabni. Ezek a célok a Közösség érdekét is szolgálják.

(381) A törvény belföldi jogalkotási előkészítése kereteiben Lengyelország konzultációkat folytatott az összes érdekelt féllel annak érdekében, hogy a hosszú lejáratú szerződések önkéntes felbontásának technikai feltételeit biztosítsa. Ennek eredményeképpen a törvény a hosszú lejáratú szerződéseket felbontó szerződések megkötésére 150 napos határidőt biztosít a törvény hatálybalépése napjától, azaz 2008. január 1-jétől. A Bizottság úgy véli, hogy ez a határidő megfelel a jelen határozatban előírt hosszú lejáratú

szerződések felbontásának is. A Bizottság észrevételezi, hogy a törvény 5. cikke alapján a hosszú lejáratú szerződések tényleges felbontása a törvény hatálybalépését követő 210. napot követő hónap első napja lesz (azaz 2008. április 1.).

(382) A 356. és 375. pontban jelzettek alapján, a 2004. május 1-jét követően folyósított támogatási összegek a törvény hatálya alá tartoznak és ennélfogva a közös piac elveivel összeegyeztethetőnek tekintendők.

(383) Különleges esetként a Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. esetében a Bizottság elismeri, hogy az erőmű nem élt az állami támogatással a hosszú lejáratú szerződés keretei között.

(384) A Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni S.A.-val és a Electrabel Połaniec S.A.-val kötött hosszú lejáratú szerződések nem tartoznak jelen határozat hatálya alá. A bizottság e két társaság esetében külön fog határozni.

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1. cikk

(1) A Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. és a hosszú lejáratú villamosenergia-értékesítési szerződések határidő előtti felbontása következtében a termelőknél fellépő költségek fedezetéről szóló törvény (a továbbiakban: a törvény) 1. mellékletében felsorolt társaságok között megkötött hosszú lejáratú villamosenergia-értékesítési szerződések Lengyelország Európai Unióba történő belépése napjától az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján állami támogatást képeznek a villamosenergia-termelők számára.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt állami támogatás jogellenes és a közös piaccal össze nem egyeztethető.

2. cikk

(1) Lengyelország az 1. cikkben foglalt hosszú lejáratú villamosenergia-értékesítési szerződéseket felbontja.

(2) A hosszú lejáratú villamosenergia-értékesítési szerződések felbontását rögzítő szerződések 2008. január 1. napjáig megkötésre kerülnek, és hatálybalépésük időpontja legkésőbb 2008. április 1.

3. cikk

A hosszú lejáratú villamosenergia-értékesítési szerződés a Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. és a Żarnowiecka Elektrownia Gazowa sp. z o. o. között az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében nem képez állami támogatást.

4. cikk

(1) A törvényben előírt kompenzációk az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében a törvény 2. számú mellékletében felsorolt termelők számára nyújtott állami támogatások.

(2) Az (1) bekezdésben rögzített állami támogatás össze-egyeztethető az átállási költségek metodológiájában jelzett közös piac elveivel.

(3) A törvényben előírt kompenzáció maximális összege az az összeg, amely fennmarad a hosszú lejáratú szerződések kereteiben képzett eszközök útján szerzett teljes jövedelem és a beruházás költségei fedezetére elérhető összeg levonása után.

5. cikk

(1) A lengyel hatóságok 2008. január 31-ig tájékoztatják a Bizottságot a Lengyelország által a jelen határozat végrehajtására irányuló intézkedésekről.

(2) A lengyel hatóságok a törvény végrehajtásáról évente beszámolót terjesztenek a Bizottság elé.

6. cikk

Jelen határozat címzettje a Lengyel Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2007. szeptember 25-én.

a Bizottság nevében

Neelie KROES

Bizottság tagja
